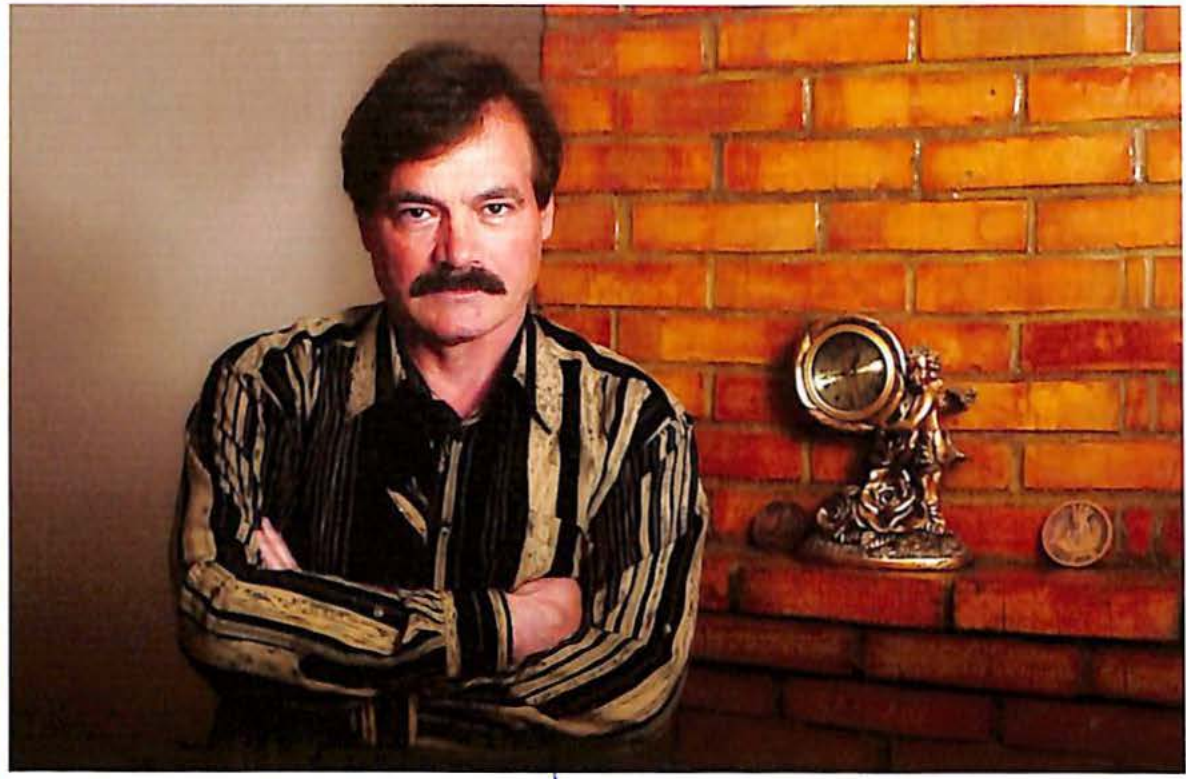

012
594

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

calea ta spre cunoaștere!

Ianoș Turcanu

Biobibliografie

012		Nr. inventar	Lei ✓
Ț94	80214		21,20
Ianoș Țurcanu.			
Biobibliografie			
Chișinău, 2011.			
Data împru- mutu- lui	Nr. Per- mi- sului	Semnătura citorului	Data resti- tui- rii
19.07.16		Horjevschi M.	
23/7		exp.	
23/7		21	
26.07.22		Reznea C	

80214

✓

2

012
T91
302

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

calea ta spre cunoaștere!

FILIALA TRANSILVANIA

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE CHIȘINĂU

802 P4

IANOȘ ȚURCANU

B I O B I B L I O G R A F I E

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ
"B.P. HAȘDEU"
ACHIZIȚIE

Chișinău, 2011

Biblioteca Municipală «B.P. HASDEU»
DEPARTAMENTUL
ORGANIZAREA COLECȚIILOR

012 : 821.135.1(478).09 Turcanu, I. = 135.1
821.135.1(478).09 Turcanu, I. (01) = 135.1
929 Turcanu, Ianos (01) = 135.1

CZU 016:[821.135.1(478).09+929]

I-27

GRAFEMA LIBRIS Editura GRAFEMA LIBRIS s.r.l.
str. București, 68, of. 313,
mun. Chișinău, MD-2012, Republica Moldova
Tel: 202-553, Tel/fax: 202-555
Email: grafemalibris@gmail.com

Ediție îngrijită de Lidia Kulikovski, dr. conf. univ.

Alcătuitor: Ludmila Capița

Contribuții: Parascovia Onciu

Redactare bibliografică: Taisia Foiu

Lector: Vlad Pohilă

Tehnoredactare: Alexandru Bostan

Prepress: Editura GRAFEMA LIBRIS

Coperta: Alexandru Bostan

Tipar: Tipografia GRAFEMA LIBRIS

ISBN 978-9975-52-116-1

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Ianoș Țurcanu : Biobibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”,
Filiala „Transilvania”, Centrul de Inform. și Doc. „Chișinău”. — Ch. :
„Grafema Libris” SRL, 2011. — 184 p.

200 ex.

ISBN 978-9975-52-116-1

016:[821.135.1(478).09+929]

I-27

Cuprins

<i>Notă asupra ediției</i>	5
Studii introductive	9
MIHAI CIMPOI. În căutarea „vremii împăcării“	9
TUDOR CRISTEA. Un personaj liric: Ianoș Țurcanu	13
Aprecieri	23
Tabel cronologic	25
Opera	30
Ediții aparte	30
Versuri în culegeri și ediții periodice	34
Proză în culegeri și ediții periodice	44
Aforisme, epigrame, parodii	44
Ediții îngrijite, coordonate, redactate, prefațate, grafică ..	49
Ianoș Țurcanu–textier	52
Articole critice, publicistică	57
Interviuri cu și realizate de Ianoș Țurcanu	61
Referiri la personalitatea și creația lui Ianoș Țurcanu	65
Referințe critice	78
Anexă	115
Cântece pe versuri nepublicate	115
Indexuri auxiliare	134
Index de nume	134
Index de titluri de poezii	137
Index de ediții periodice	142
Poezie și grafică	146
File de album	167

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Prezenta biobibliografie este dedicată aniversării a 60-a a scriitorului Ianoș Țurcanu și reflectă creația și activitatea sa ca poet, prozator, publicist, parodist, grafician, textier și coordonator al unor ediții.

Lucrarea este a doua ediție a Biobibliografiei Ianoș Țurcanu*, completată și prelucrată, și constituie o încercare de a prezenta într-o carte întreaga activitatea scriitorului, oferind o vastă informație despre tot ce a creat Ianoș Țurcanu ca personalitate marcantă a vieții literare, culturale și publice din Republica Moldova.

Selectarea materialului a fost realizată în baza surselor bibliografice din *Cronica Presei (1980—1989)*, *Cărțile Moldovei Sovietice (1981—1985)* și *Bibliografia Națională a Moldovei (1990—2010)*; din colecțiile, cataloagele și fișierele Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Bibliotecii Naționale pentru copii „Ion Creangă”, Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Filiala „Transilvania”; din arhiva personală a poetului, web-ul din Republica Moldova și din România.

Pentru a concretiza descrierea bibliografică, unele publicații periodice, antologii, culegeri au fost consultate *de visu*.

Lucrarea este structurată în două capitole: **I. Opera.** **II. Viața și activitatea.** La începutul lucrării sunt prezentate compartimentele *Către cititor*, *Studii introductive*, *Aprecieri*, *Tabel cronologic*.

* **Ianoș Țurcanu** : Bibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Publ. „Transilvania”, Centrul de Inf. și Docum. „Chișinău”, ed. îngr. de L. Kulikovski ; alcăt. : L. Capița. — Ch. : Bons Offices, 2006. — 80 p.

Capitolul **Opera** este divizat în următoarele compartimente: *Ediții aparte; Versuri în culegeri și ediții periodice; Proză în ediții periodice; Aforisme, epigrame, parodii; Ediții îngrijite, coordonate, redactate, prefațate, grafică; Ianoș Țurcanu–textier; Articole critice, publicistică.*

Capitolul **Viața și activitatea** include *Referiri la personalitatea și creația lui Ianoș Țurcanu și Interviuri cu și realizate de Ianoș Țurcanu.*

Lucrarea cuprinde 537 surse bibliografice și 484 de cântece nepublicate, care sunt unite în *Anexă.*

La baza aranjării materialului se află criteriul alfabetic.

Descrierile bibliografice au fost efectuate conform STAS-ului „*Descrierea bibliografică a documentelor 7.1.-2003*“. Lucrările apărute în alte limbi au fost aranjate în ordine alfabetică la sfârșitul fiecărui compartiment după același criteriu. Prescurtările cuvintelor au fost efectuate conform STAS-ului interstatal 1.11.-2004 *Prescurtările cuvintelor și expresiilor în limbi europene.*

Pentru a facilita utilizarea bibliografiei, au fost alcătuite următoarele indexuri auxiliare: *Index de nume, Index de titluri de poezii, Index de ediții periodice.*

Biobibliografia se încheie cu compartimentul *File de album.*

Selectarea surselor a fost încheiată la 10 iunie 2011.

Biobibliografia este destinată elevilor, liceenilor, studenților, tuturor celor interesați să cunoască mai detaliat activitatea literară și activitatea publică a scriitorului.

E vârsta...

N-am destule degete să-mi număr bogățiile
ce le-am acumulat de-a lungul anilor.
Acum, când calea străbătută e mai lungă
decât un zbor de păsări migratoare,
amintirile zburdă în lumina Lunii,
prin iarba despletită a copilăriei,
când nu știam ce este atingerea singurătății
și nu știam că doar cu sufletul, nu cu privirea,
poți înțelege rostul unui vis zburând
în scânteierea dorințelor naive.

(...Străinul din oglindă se uită-atenț la mine
și, răsucindu-și mustața de trei ori în sus —
să pară mai romantic și mai respectabil! —
să vezi! nu recunoaște adevărul sa de naștere,
ascultă numai sângele nebun al inimii,
cu o cantitate sporită de iubire și de astre,
nu se oprește la dezamăgitele speranțe
și, nici cât negru e sub unghie, nu regretă
că a rămas modest și că oferă flori...).

Trebuie să recunosc că au trecut destule toamne...

Îmi pun o pană la pălăria pe care n-am purtat-o niciodată,
așez în coșul îngrămădit cu vise
petale de lumină și bucuria că vișinii din Pelenia**
m-așteaptă cu un roi de fluturi albi pe crengi,
iar prieteni de prin Europe și Americi
se visează că beau vin roșu la mine în grădină,
când bate clopotul de seară
din turla depărtată a bisericii —
ecou al unui glas păstrat pe veci în mine.

* În prezent satul este ortografiat ca Pelinia

N-am destule degete să-mi număr bogățiile,
de zodiacul Leului păzite,
cu-ntindere de ape și de munți,
cu ogoare de cărți scumpe
din biblioteci, în înclinarea frunții,
cu dragostea în vântul serii reci,
cu un nocturn val de mâhnire,
când nu știu cum pot măsura
cantitatea *de tine în mine*.

Și cine știe ce urzește moartea.
...Viața mea merge în plin,
precum un fluviu către a sa mare.
E vârsta ce-o primesc cu grațitudine
și îmi urmez neștiutoarea soartă.

Ianoș ȚURCANU
Iunie, 2011

Studii introductive

ÎN CĂUTAREA „VREMII ÎMPĂCĂRII“

Era ceva, la tânărul Ianoș Țurcanu, care se opunea — în chip îndârjit, persuasiv — sentimentului „timpului pierdut“. El vroia neapărat să exploateze clipa, să-i savureze întreaga frumusețe — prin urmare, *s-o trăiască* cu toată deplinătatea sufletului, nu *s-o rememoreze*.

Fixarea clipei, localizarea, trecerea ei la activul sufletesc, iată ce urmărea cu aer programatic inocent poetul la începutul anilor șaptezeci — perioadă în care avânturile juvenile erau un *topos* frecvent.

Tonul e, însă, melancolic, poetul venind parcă, după cum ne-o spune el însuși, dintr-o *tristă poveste germană*.

E o lumină solară intensă, dar îmbinată cu umbre crepusculare, cu un aer decrepit al stingerii. Are ceva de *fante*, nebunia înflorindu-i în sânge, după cum iarăși mărturisește, trăind iubirile ca pe niște *aventuri* donjuanești care lasă totuși urme sensibile în sufletu-i jilav adolescentin — rimbaudian. Valorifică aventura, și-o asumă, o face bun afectiv.

De aceea vorbește mereu despre bunuri, despre momentele trăite ca ceva dăruit sau chiar hărăzit. Își face chiar un tabel de asemenea daruri oferite: „Alte bunuri nu am: / această planetă, universul, / dragostea, o carte bună, / câțiva prieteni, câteva femei, / tristețea, bucuria, / soarele, marea, ironia, / un gând obraznic / ce cântă la acordeon / și-alungă moartea... / Cam atât. // Cred că-i destul să fiu invidiat“ (*Cred că-i destul*).

Este un pelerin neoromantic, bătut de furtuni de vară, de brize marine, de „stropi de ploaie călători“, de „zilele răvășite de-așteptare“, mângâiat de exploziile solare lăsate în el de „fe-

meile iubite odinioară“. Spațiul de preumblare îl formează țăr-
murile marine, acolo unde marea „se agață de umbrele apusului
de soare“, unde aceasta se întâlnește cu muntele, îngânând un
cântec al veșniciei. Aici simte cum „în spărtura albastră a mării
/ tremură tufele de oleandru“, aici norii planează „pe un zefir de
seară, trimițând câte o rază spre-adâncurile mării“, aici e atâta
frumusețe, încât are senzația că visează să-și înalțe în dreptul
bătrânelor catarge „o casă pentru speranțe și lumină“.

Vrăjit de magul-povestitor Paustovski, aflat în corespon-
dență cu Liviu Damian, cel plin de „mânie etică“ neîndurătoare,
înfrățit, ca Zarathustra cu „mistreții, corbii, lupii, șerprii, leii“,
pare un hedonist incurabil mereu îndemnându-se lăuntric cu
horațianul „carpe diem“ să „moară de viață“ (*Doar iarba*).

Pe neprins de veste, însă, tonalitatea se mută în alt regis-
tru, mai dramatic, *melancolizându-se* progresiv sau devenind
apropiată de devastatorul adagiu ecleziastic „deșertăciunea de-
șertăciunilor și toate sunt deșertăciuni“. Este descoperită chiar
o tristețe fără nume, undeva în vila prietenului italian Amedeo
Carrocci, care scria o nouă carte *Dragoste și Moarte*, „scăldat în
muzica lui Bach, Vivaldi și Chopin“, aceștia considerați „hoți“ de
grădinar: „Pe ușa casei vechi din Pontecorvo, ieșiră fără zgomot,
fără umbră / câteva chipuri / și toată amiaza se plăsmui / în jurul
unei tristeți / ce nu purta vreun nume“ (*Hoții*).

„E totul atât de romantic...“, declară în continuare poetul,
dar, tot scotocind prin sertarul amintirilor, nu găsește identi-
tatea lui deplină, ci dă peste „albastrul de cobalt al mării“, pes-
te „albastrul de imn al privirilor tale“, peste umbre de palmier,
peste trădările prietenilor și ale femeilor, peste „polul durerii“,
peste morile de iluzii „ce macină și astăzi iluzii și uitare“. „Am
găsit și puțină moarte“, declară în final: „... Tu vii încet în odaie,
/ închizi toate sertarele / și îmi șoptești / că lumea începe abia
acum“ (*Prin sertarele amintirilor*).

Totul trece acum prin niște lentile fumurii, care adaugă cu-
loarea evanescentei tuturor momentelor hedoniste de altă dată.

Apare și regretul — generalizat — că „Din aceste locuri va trebui să plec. / Nicio suferință nu e mai mare“ (*Va trebui să plec*).

Aducerile-aminte sclicesc în soare ca un nasture la butonieră, tristețea plânge la marginea toamnelor, apar stările paradoxale și momente când poeții sunt obligați „de vii să-ncapă în moarte“. În astfel de clipe poetul inventează *inimometrul* și „își întoarce buzunarele vieții pe dos“, căci survine „așteptarea tristă și curată, / ca o floare de câmp / în amiaza fierbinte“: zărilor devin „evanescente“.

Ianoș Țurcanu nu face — acum — decât *pictură cu peisaj marin*, în care apare statutar și un alegoric Om al Mării, care nu-i decât dublul său ciudat, o proiecție aliterativă pe fundalul unei eterne unduiri „grea și fără nici un răgaz, / Între dragoste și amintire, / La hotarul de vis și talaz“.

În asemenea proiecții de siluete, de umbre și penumbre impresioniste, de contururi ireale, fantasmagorice se găsește adevăratul Ianoș Țurcanu, care e, esențialmente, un *liric* configurat delicat din purități și finețuri, din tremure, înfiorări și enigmatice visări.

Omul Mării are, astfel, „un profil de amiază ciudată, / Tăinuită de valuri, la fund“. El simbolizează o permanență, în timp ce eul liric se „întoarce spre moarte“: „Omul Mării... Aș vrea, ca-înainte, / Să găsesc într-un loc nedecis, / Amfora pe nisipul fierbinte, / Unde visul a stat închis. // Omul Mării... Sub bolți clătinate, / Când amiaza alunecă ferm, / Eu mă-ntorc mai aproape de moarte, / El rămâne, rămâne pe țărm“ (*Omul Mării*).

Marina, pictată liric sau — mai exact — pan-liric, impune nota particulară a lui Ianoș Țurcanu în contextul poeziei noastre de azi, aducând dovada peremptorie a unui creator de atmosferă, dominată de fiorul existențial al singurătății (în care se surprinde că se simte bine), acompaniată de *așteptare*, *amintire* și *uitare*.

E un timp *fărămițat* (cuvântul e al poetului însuși), un timp al distanțării irealului de real și al realului de ireal (căci există totuși „un țărm *îndepărtat*“ care nu poate fi dat uitării).

Poetul, care e și autor de aforisme, se dedă miniaturalului, desenând rapid și colorând elegiac momente dispoziționale, fulgurații sufletești: „Admir conturul lunii / zgâriat / de-un fir / tremurător de trestie“ (*Nocturnă*); „Roșu amestecând și surul de pe cer, în asfințit, / Toamna nu-i decât conturul / Unui vis neîmplinit“ (*Contur*); „... Și la final / din noi rămâne / doar uitarea“ (*Viata*); „Mareea și marea, / timpul, uitarea, / muzica sfântă, / mâna plăpândă, / tăcerea, cuvântul / când noaptea se lasă / și visul ce îngenunche / Pământul, / și plânsul luminii / cu dorul de-Acasă“ (*Psalm marin*); „Și va veni o zi / când vom uita de toate, / când nu vom mai privi / la fluturi de noapte / ce nu pot adormi; / și va veni o zi / când nu vom mai iubi... // Va fi furtună poate / sau poate nu va fi“ (*Și va veni*).

Cantabil, elegiac, rămânând mereu în registrul unui panlirism de natură „veche“, substanțial-clasicistă, Ianoș Țurcanu conturează și situații parabolice, trece la notația prozastică pasageră — fiind și un cultivator subtil al *ludicului*.

Adept al disciplinei de tip clasicist, Ianoș Țurcanu este autor de cântece foarte populare, care atestă o muzicalitate de fond ce traduce stări sufletești profunde.

Știe de asemenea a *se copilări cu gravitate* (vorba lui Argezi), valorificând ludicul infantil cu instrumentarul necesar: umor, dar de povestitor, pricepere de a construi situații fanteziste cu conotații parabolice și alegorice, simplitate a formulei, simț al ritmului, dinamism stilistic.

Acest instrumentar, bine stăpânit, îl ajută și în domeniul *aforismului*, care, în concepția lui Blaga este o scoică în care răsună marea (și aici Omul mării este în elementul său), un „descântec“, un gând care vrăjește, „o floare în stare de grație, aleasă să conceapă Logosul și să-l nască“.

„Cuvintelor, din ce în ce mai mult, li se face dor de poezia clasică“, spune poetul, rezumându-și aforistic profesiunea de credință.

Mihai CIMPOI,
academician

UN PERSONAJ LIRIC: IANOȘ ȚURCANU

BASARABEANUL Ianoș Țurcanu reprezintă, cel puțin după cât mi se pare, o interesantă sinteză între biografie și creație — ambele spectaculoase, oarecum exhibate, dar și ascunse, marcate de abandonuri semnificative și reluări perpetue (însă deloc sisifice) ale căutării: de sine, de alții, de certitudini, oscilând între iluzie și deziluzionarea ironică, între melancolie și jubilație, între gravitate și ludic. Un neoromantic jucându-și postura, un veșnic îndrăgostit cu manifestări donjuanești, evoluând lesne de la melancolie la ironie și de la interiorizare la extrovertire, cu ceva histrionic (dar și melancolic) în tot ce face și în tot ce exprimă.

Născut în 1951 în comuna Pelenia, din județul Bălți, apropiat, precizează poetul, de Sofia prietenului său Iulian Filip, Ianoș Țurcanu a absolvit Colegiul de Medicină din Bălți (unde redacta tezele de latină în versuri) și apoi Institutul de Medicină din Krasnodar, ajungând, la un moment dat, angajat la Centrul de pregătire și antrenamente speciale pentru piloți și cosmonauți de la Soci, pe țărmul caucazian al Mării Negre. În toată această perioadă se interesează și de literatură, călătorește mult, se apropie de oameni de artă și de scriitori (Valentin Kataev, Andrei Voznesenski), urmând, totodată, la fără frecvență, cursurile Institutului de Literatură Universală „Maxim Gorki“ din Moscova, absolvite în 1980. După multele-i peregrinări (și căutări), revine, în 1992, acasă, la Chișinău, dedicându-se literaturii — ca poet, autor pentru copii, autor de aforisme și de texte de cântece de muzică ușoară și de muzică pentru cei mici. Chiar anul acesta a apărut la Chișinău un CD intitulat *Viața mea e doar iubire*, cuprinzând 20 de cântece pe versurile poetului, în interpretarea unor cunoscuți cântăreți basarabeni. De menționat că Ianoș Țurcanu este autorul a peste 500 de asemenea texte puse pe muzică.

Toate cele de mai sus fac din Ianoș Țurcanu un personaj nu doar al lumii literar-artistică moldovene, dar și al propriei sale

creații, în care îl simțim mereu prezent, inclusiv cu tot ceea ce aduce în spațiul fictiv din propria sa existență reală. Ar fi de remarcat că această impresie nu e strict condiționată (deși e înlesnită) de cunoașterea detaliilor biografice inserate mai sus (ori a altora), ci ține de un minulescianism (și, în parte, de un sorescianism) al atitudinii, al manifestării și, nu o dată, al stilului. Ar mai fi de spus că pelerinajul care a marcat prima perioadă a existenței scriitorului i-a întârziat debutul editorial, produs abia în 1994, așadar la vârsta de 43 de ani, cu volumul de versuri *Oglinda strănie*. Întoarcerea la Chișinău a reprezentat pentru el, prin urmare, nu doar o întoarcere la matcă, dar și la matca literară. Urmează, într-o succesiune debordantă (care poate sugera și faptul că multe texte ale autorului erau deja scrise), numeroase volume — am numărat cam 45, două dintre acestea traduse în Italia, alte câteva apărute la edituri din România — de versuri (pentru cei mari și cei mici) ori de aforisme și cugetări. Recent, Ianoș Țurcanu a realizat, din toate acestea, sub titlul *Cea mai frumoasă vară a iubirii*, o semnificativă selecție, apărută la editurile Bibliotheca din Târgoviște și Cartdidact din Chișinău. Volumul (care cuprinde poezie, poezie pentru copii și un florilegiu de aforisme — grafica aparținându-i, de asemenea, autorului) este însoțit de o prefață a academicianului Mihai Cimpoi și include, la final, și o secvență de aprecieri critice.

A VORBI în România despre un poet (despre poeți) din Basarabia comportă câteva dificultăți și câteva riscuri. Le-am evidențiat comentând prima ediție a antologiei *Poezia acasă*, apărută în 2003 la Editura Bibliotheca din Târgoviște, în îngrijirea lui Iulian Filip și Mihai Stan, pe baza rubricii susținute de primul în revista *Litere*. În prefața celei de-a doua ediții, din 2007, academicianul Mihai Cimpoi reține următoarea apreciere din comentariul meu privind poezia basarabeană: „E o frumoasă poezie robinsonică, întârziind într-un stil pe care l-a tot șlefuit și asemănătoare, din acest punct de vedere, cu cea a unor autori români din exil, precum Ștefan Baciu sau Horia Stamatu, încremeniți în

stilul interbelic cu care au plecat în străinătate“. Dl Mihai Cimpoi mai evidențiază pertinenta opinie a lui Barbu Cioculescu (exprimată tot în *Litere*), care observă „plăcerea pentru miezul tematic“ în detrimentul „pâclei metafizice“ și „determinarea conținutistică“, de unde „în pofida oricărei aventuri a formei, clasicitatea de fond, decelând o certă stare de insularitate, punctul de despărțire de lirica celorlalte românești pajiști și urbe, dar guvernate de Capitală și în trențe postmoderniste, vestind globalizarea, până la desfigurare“. Aș mai adăuga (reitera) observația mea că, privită în mod excesiv în raport cu mișcarea poetică din Țară, poezia basarabeană, caracterizată de un sentimentalism subtil, adesea rafinat în expresie (dar și de o angajare civică și națională impusă de condițiile date), ne poate apărea (în ciuda eforturilor de „sincronizare“ ale ultimei generații de la Chișinău, ai cărei reprezentanți visează să devină — iar unii chiar devin — poeți români, adică bucureșteni) ca defazată, rămasă la stadiul unui tradiționalism (și chiar al unui sămănătorism) abia filtrat prin vagi sugestii moderne. Sugestiile acestea sau, mai bine, modernitatea discretă, dezvoltată pe trunchiul unei opțiuni stilistice implicând influența eminesciană, simbolistă și tradiționalist-modernistă și circumspectă față de antiliteratură, deconvenționalizare, postmodernism, milenarism și alte „-isme“ stilistice de ultimă oră, reprezintă modul de a se sincroniza și căile către sensibilitatea modernă ale acestei poezii. Cu aceste precizări de ordin general, putem să ne ocupăm, acum, de autorii luați în parte.

PRIMA secvență a volumului masiv (și numai în aparență compozit) al lui Ianoș Țurcanu cuprinde, sub titlul *Am ascuns iubirea...* o selecție (pe criterii mai curând valorice decât tematice, deși predomină poezia erotică) din creația așa-zicând serioasă (comparativ cu cea în care se copilărește, pentru amuzamentul celor mici) a poetului. Între poemele selectate, autorul reține (și bine face) și câteva apărute la începuturile activității sale literare (și neincluse, probabil, în volume). Asemenea poeme îi îngăduie academicianului Mihai Cimpoi observația că, în tinerețea sa liri-

că, Ianoș Țurcanu este un poet care vrea să trăiască clipa, iar nu s-o rememoreze. Cu importante note de diferențiere, textul (din 1974) cu care se deschide cartea amintește de cel care a atras atenția, pentru întâia dată, asupra lui Mircea Dinescu (*Sunt tânăr, Doamnă...*): „Nu trăi ca un bătrân,/ mereu cu gândul în trecut,/ totul devine insuportabil,/ încercând să-ți amintești ce n-ai știut.// Rugina vieții se depune pe artere./ Singurătatea umbrelor-și cerne./ Surâzând întristat în chenare de-archivă,/ nu te-nfășura în iluzia naivă/ a visului pământean despre murire,/ despre tandrețe, despre iubire,/ despre strălucire, despre glorie,/ nu te mai șterge cu lacrimile fierbinți/ ce le porți în suflet, în memorie/ și-n scrâșnetul ascuns dintre dinți.//...// Nu trăi ca un bătrân,/ cu gândul la irepetabile seri,/ nu vorbi într-o limbă uitată,/ nu suna iubitele de ieri,/ nu deplânge o aventură ratată,/ nu schimba vocea, nu te-nchina cu zel,/ nu te visa un veșnic erou din filmele/ cu Claudia Cardinale și Sarita Montiel.// Ridică-te sus, pe muntele ruginiu,/ și privește la tine cu ochii holbați:/ Mai ai putere? Ești încă viu?/ Ți-au mai rămas prieteni și frați?// Nu ținea pătura trasă pe geam,/ nu aduna în inimă venin,/ aruncă bumerangul și așteaptă-l zâmbind./ Nu fi, de tânăr, bătrân.“ Fronda aceasta mai curând lexicală și acest energetism mai curând retoric lasă, totuși, curând, locul melancoliilor discrete, visării și sentimentalismului pline de ecouri literare învăluitoare sau ironiei fie nostalgic-eminesciene, fie jubilent-minulesciene: „Eu ți-am adus din țări îndepărtate/ (De prin Haiti, Fiji, Mozambic)/ Cadouri scumpe, haine elegante — /La toate te-ai uitat numai un pic.// Eu ți-am adus din multe capitale/ (Din Roma, Londra, Washington, Paris)/ Bijuterii, cosmetică, sandale — / Le-ai studiat senină, ai surâs.// Eu vinuri ți-am adus încântătoare/ (De prin Champagne, Sevilla, Cotnari, / De la prieteni care mai de care)/ Și iarăși n-am văzut să faci ochi mari.//Azi ți-am adus, tăcut, ca prima dată,/ O floare simplă, fără de parfum,/ Și ai rămas atâta de-ncântată!.../ Cum să-nțelegi femeia, Doamne, cum?!...“ Nelipsită de anumite lejerități (inclusiv prozodice), subminată, din când în când, de

80214

prezența unor clișee, poezia lui Ianoș Țurcanu cultivă, în momentele ei bune, un sentimentalism duios și este marcată de nostalgii difuze, dublate (și fericit cenzurate), din când în când, de ironia fină și de mica dispoziție ludică. Peisagist delicat, de sorginte impresionistă, poetul realizează mici tablouri încărcate de simțire, fără să fie, propriu-zis, un pastelist. Vara iubirii pe care o cântă este nu una explozivă și toropitoare, ci una în declin, retrăită iar nu trăită. Un anotimp mai curând simbolic decât astronomic, implicând, de multe ori, tentația alegoriei: „Femeile iubite-odinioară,/ Se transformă treptat-treptat/ În imagini însoțite de vară,/ C-un farmec de neuitat.// Femeile iubite odinioară,/ Explozii solare lasă în noi/ Lângă o graniță imaginară,/ Sub nesfârșitele ploii.// E în ele atâta înseninare/ Că, la un moment dat,/ Durerea tăioasă dispare/ Și totul e vindecat/ Din zilele, răvășite de așteptare, /doar amintiri au rămas/ Și vine o vreme în care/ Trecutul deja este ars.// Femeile iubite odinioară/ neuitate, cu ochi levantini,/ Merită, fără-ndoială,/ Chipului lor să te-nchini.“ Sincere sau jucate, dragostea, devoțiunea erotică (mai ales sufletească, mai puțin carnală) dar și cea față de poezie, marcate uneori de mica ironie blândă, nu o dată sentențioasă (care va deveni chiar caustică în aforismele propriu-zise, unde femeia devine des ținta cugetărilor și a constatărilor paradoxale) sunt dublate de o permanentă înclinație reflexivă, discret melancolică: „Alte bunuri nu am:/ această planetă, universul,/ dragostea, o carte bună,/ câțiva prieteni, câteva femei,/ tristețea, bucuria,/ soarele, marea, ironia,/ un gând obraznic/ ce cântă la acordeon/ și-alungă moartea.../ Cam atât.// Cred că-i destul să fiu invidiat.“ O poezie (și o postură) neoromantică, dar și încărcată de ecouri simboliste, nelipsită (ca textul de mai sus) de tentația unei prozaizări fericit calculate, poezie înscrisă în descendența eminesciană, minulesciană, poate și bacoviană uneori, dar și a basarabeanului Aureliu Busuioc, un trubadur care mixează și el sentimentalismul cu ironia, lirica lui Ianoș Țurcanu devine, în unele momente, de o modernitate mai vizibilă, mai afișată. Se produce un interes

men, anume că spațiul modern (înțelegând prin aceasta și spațiul spiritual) își impune, în câteva poeme, legea lui, dictându-i poetului stilul și impunându-i, parcă, frazarea, ca în următorul text în care se disting umbrele benefice ale poeziei italiene interbelice (a lui Quasimodo, Montale sau Ungaretti): „Vara se declina./ Prietenul meu Amedeo Carrocci,/ la vila sa din Pontecorvo,/ scaldat în muzica lui Bach, Vivaldi și Chopin,/ scria o nouă carte — Dragoste și Moarte. // Ieși în prag,/ privi lung cerul și norii,/ ce-i aminteau de oameni atât de depărtați.// Din casă curgeau sunete de clavecină.// „Ce zici, Antonio, îl întrebă pe grădinar,/ ce zici de Bach și de Vivaldi?...“/ „Niște hoți, signore avocat./ Sunt niște hoți adevărați! Îi știi eu...“/ și continua să măture frunzele uscate/ ce nu-i spuneau nimic/ de viața pierdută ca un vis.// Pe ușa casei vechi din Pontecorvo,/ ieșiră fără zgomot, fără umbră/ câteva chipuri/ și toată amiaza se plăsmui/ în jurul unei tristeți/ ce nu purta vreun nume.“ (*Hoții*). Pe de altă parte, un vers din Quasimodo preluat ca motiv și așezat ca motto într-un text intitulat *Cabana din Sinaia*, generează un text cu sonorități care-i amintesc nu pe moderni, dar pe romanticii Eminescu și Heine: „Lin, iese un fum subțiratic/ Din hornul cabanei și-n munți/ Se-aude cum vântul sălbatic/ Dansează prin fulgii mărunți.//...// Se suie-un păianjen pe grinzi,/ De sclipătul clipei legat,/ Și iar se răsfânge-,n oglinzi,/ Privirea de care-am uitat.// Un miros de ceai de smirdar/ Se-nalță, prin aburi, din cești./ „Vorbim tot mai rar și mai rar“/ Îmi zici foarte-ncet și-mi zâmbești“. Tot pe romanticul german, cu a cărui muzicalitate și cu al cărui sentimentalism poetul moldav are, ca și Eminescu (cel din „La fereastra dinspre mare“, de pildă) certe afinități, îl amintește poemul *Omul mării*, unul dintre textele emblematice ale lui Ianoș Țurcanu: „Omul mării... Ca altădată/ Din nisipuri coboară spre sud/ Un profil de amiază ciudată,/ Tăinuită de valuri, la fund.//...// Nu există decât unduire,/ Grea și fără niciun răgaz,/ Între dragoste și amintire,/ La hotarul de vis și talaz.// Fericit călător de pe mare,/ Vreau acum lângă țarm depărtat,/ Să-i îngân melodia din care,/ Nu o

dată m-am inspirat, // Să ghicesc, ca într-o presimțire, / Pe mozaicuri reci de alei / Chipul fetei cuprins de iubire / Și ușor precum vântul pe chei. // Omul mării... Aș vrea, ca-înainte, / Să gădesc, într-un loc nedecis, / Amfore pe nisipul fierbinte, / Unde visul a stat închis. // Omul mării... Sub bolți clătinate, / Când amiaza alunecă ferm, / Eu mă-ntorc mai aproape de moarte, / El rămâne, rămâne pe țarm“. Ar fi de notat că motivul mării este prezent cu insistență în lirica poetului, considerat de unii critici „poet al mării“. Totuși, marea rămâne la el, ca și vara, mai curând un simbol (și cel mult o metaforă). Ceea ce indică iarăși componenta romantică (dar și livrescă) a poeziei sale. Orizont stilistic din care este scos prin cultivarea miciei (auto)ironii și a unui prozaism ce rămâne, totuși, mai curând aparent, o pură strategie prin care se pune în valoare imaginea revelatorie din final, ca în poemul care încheie selecția din cartea de acum: „Odată cu trecerea anilor, / purtând ochelari scumpi / și pantofi cu vârf ascuțit, / am scris mai multe autografe / (uneori cu ochii închiși): / pe cărți, pe șolduri, pe tâmpile, / pe flori și frunze presate, / pe stele ce alergau sclipitoare / pe deasupra frunții mele, / pe niște sunete de rock and roll, / pe buze de ametist, / pe câteva inele și mai multe iluzii. // E colossal, / cu pălăria căzută pe-o ureche, / să scrii autografe, / să te consideri genial, știind / că viața ta, de fapt, e-n altă parte... // ...Mi-e dor / de primul autograf / pe care l-am scris desculț / prin praful Peleniei / și pe care l-au citit / doar vrăbiile.“

ÎN CREAȚIA sa așa-zicând serioasă, poetul cultivă nu o dată poemul concentrat sau, mai bine, miniatura bătând către haiku. Miniaturile sale sunt uneori secvențe pastelice în care mijește metafora („Admir / conturul lunii / zgâriat / de-un fir / tremurător / de trestie.“), alteori mici alegorii („În taverna / din micul port, / sub paharul / răsturnat pe masă, / aleargă o furnică / buimacă. // Doar mâine, în zori, / vor veni / ospătarii.“) sau formulări sentențioase, precum această mică artă poetică: „Mi-a pus toamna / un poem pe buze / și mă învață / să rostesc / cuvinte simple, / ca zborul / unei frunze... // Toată creația mea / la atâta / s-ar

putea limita“. Această înclinație către miniaturalul stilistic dar și către ceea ce se numește universul mic, argheziana dimensiune a „boabei și fărâmei“, îl conduce pe Ianoș Țurcanu către poezia pentru copii. În *Cea mai frumoasă vară a iubirii*, poetul reține, din numeroasele sale volume, o seamă de poezii pentru cei mici așezate sub titlul educativ (poezia sa de această factură având o atare intenție) „Fapte bune să aduni“. Repartizate în cinci cicluri, textele pentru copii sunt sensibile și, totodată, ingenioase, indicând o rafinată dispoziție ludică și degajând un umor destins, agreabil, provenind și din mica oralitate. În secvența intitulată *Animale sentimentale* întâlnim, de fapt, niște fabule cu morala implicită, care ia uneori forma unei întrebări: „Câinele sălbatic Dingo/ E prieten c-un flamingo,/ Iar c-un cangur — treabă slută! — / Dingo nici nu se salută,/ Căci acesta când îl vede,/ Râde: — Dingo e cu pete!...// Zise pasărea flamingo/ Către cangur, către Dingo:/ — E incult nu cel cu pete,/ Ci acel care le vede/ Și nu tace, delicat.../ Voi, cum ați fi procedat?...“. Uneori poetul cultivă „creionul“ arghezian și se molipsește de stilul autorului *Cărții cu jucării*, al *Mărțișoarelor* sau al *Buruienilor*: „Seara, când adorm cei mici,/ Ca să crească mai voinici,/ De-ai să vezi stelute mici/ Printre ierburi și urzici/ Tu să știi că ies, pe-aici,/ La plimbare, licurici,/ Cu picioarele-n cipici./ Îți divulg, ca-ntre amici — / Au în mâini câte-o lanternă/ Cât sămânța de lucernă.../ Și lanternelor, se pare,/ Are-n ea un strop de soare/ Și un bob de rouă care/ Mângâie pe-obraz o floare“. Pline de vervă, ironice, spumoase uneori, dar și instructive sunt poeziile grupate în ciclul *Geografia cu minuni*, unde, poate mai mult ca în alte părți, autorul știe să se copilărească și să intre în dialog cu cei mici, amuzând și prin ingeniozitatea rimelor: „Voi ați știut că-n Bonn și Prenta-Port/ Copiii dorm până la ora opt,// Iar în Tahiti și în Mozambic,/ Ei dorm până la nouă și un pic?// La Polul Nord, unde e trist și rece,/ Copiii dorm până la ora zece.// În Bangladesh, Taiwan și Honolulu/ Copiii se trezesc abia la unu./ În Barbados — și nimeni nu-i veghează! — / Ei pot dormi chiar până la amiază...// Și doar la

noi — ce mare nedreptate! — / Suntem treziți la șase jumătate.// Când vrei să dormi un pic, numai un pic,/ regreti că nu trăiești... în Mozambic“. În schimb, textele din ciclul *Motanul navigator*, nelipsite nici ele de componenta educativă, sunt nu doar mai ample, narând întâmplări cu tâlc, dar și mai pline de rafinament stilistic și de pitoresc, astfel că se adresează (ca și multe altele), nu doar celor mici, dar și celor mari, care le pot citi cu certe delicii. Iată, bunăoară, începutul poveștii măgarului Rivo, călător prin ținuturi exotice cu denumiri complicate și atrăgătoare (valorificate inventiv în rime), dar purtându-se, pretutindeni, cum îi e felul: „Rivo, un măgar de rasă,/ Într-o zi plecă de-acasă./ Se urcă pe un vapor/ Și călătorind vreun an,/ Străbătând încetișor/ Oceanul Pacific,/ Oceanul Indian/ Și strâmtoarea Mozambic,/ El dădu (se-ntâmplă rar!)/ de o insulă aleasă,/ verde și misterioasă — / Insula Madagascar!// Ce să simtă un măgar/ Lângă țărml insular,/ Unde e albastru cerul,/ Unde cresc, ca-n vis, bambucul,/ Palisandrul, palmierul,/ Arborele de cafea/ Și e foarte dulce sucul — / bei și încă ai mai vrea?// N-auzise, este clar,/ Rivo de Madagascar.../ Nu știa nimica Rivo/ Despre Antananarivo,/ Despre portul Toamasina/ Sau de Capul Sfântu-Andrei,/ De malgași ce toată ziua,/ Veseli, se plimbau pe chei;/ De reptile și de fiare,/ De liane-agățătoare,/ De văzduhul cu ozon,/ De-un colibri, cuib ce-și are/ Pe o frunză de mahon,/ De vulcanul nalt și singur.../ Nu știa nimic, v-asigur,/ Despre toate astea Rivo,/ Însă îi plăcu, desigur,/ Mu-u-u-ult în Antananarivo! [...]

Copilărindu-se pentru amuzamentul celor mici, Ianoș Țurcanu este un actor plin de vervă, pe care aproape că-l auzim rostindu-și textele și-l vedem jucându-și rolul.

DACĂ GUSTUL pentru miniatural din poezia sa îl duce către universul copilăresc și către lumea mărunță, gnomismul, sesizabil și el în multe locuri („Între noi și pământ/ nu e decât/ un strat de iarbă. [...] Tot ce începe, sfârșește./ Doar iarba rămâne/ cu capu-n pământ/ și ascultă dorul nu știu cui./ Doar gândul la moarte/ ajută să trăiești.// Aruncă privirea,/ trecătorule:/ e o pri-

veliște/ să tot mori de viață“) îl conduce către aforistică. Publicate în presă și strânse în volume, aforismele lui Ianoș Țurcanu (din care ne oferă un florilegiu) sunt pline de spirit și de inteligență și au acea capacitate de a provoca (prin asocierile contrastante, prin paradox, prin absurd uneori) hohotul de râs sau zâmbetul interior. Evident, femeia, bărbatul și (i)morala iubirii reprezintă subiecte dragi scriitorului, pentru că „Îți dă viață o femeie și ți-o iau mai multe“ și „femeile, pentru a face dragoste, au nevoie de un motiv. Bărbații — au nevoie de un loc“. El ne strecoară în urechile credule iluzia că „numai iubirea poate topi zăpada singurătății“, dar ne atrage atenția că „pentru a ieși cu fața curată, femeile deseori își spală obrazul cu lacrimi“ și că un bărbat oarecare, „din cauza nopților albe cu amanta, avea zile negre cu soția“ sau că o oarecare femeie „a vrut să se mărite din dragoste, dar el nu avea bani“. Prostia (sau inteligența) se bucură și ea de atenție, pentru că „diferența dintre un prost și un deștept este aceea că primul își închipuie că nu e nicio diferență“, iar „prostia e ca și talentul — o ai sau nu o ai“ și „e bine să spui ce gândești, dar mai bine e să gândești ce spui“, pentru că „descoperirile le fac oamenii mari. (Doar că) brevete eliberează cei mici“, dar „și un creier mic poate aduce daune mari“! Trecând peste multe alte cugetări când agreabile, când sclipitoare, aflăm (cu satisfacție? cu amărăciune?) că și prin Basarabia, ca și pe la noi, „politica ne demonstrează: cu multă ignoranță și puțină carte, se poate ajunge departe“, iar „niște parlamentari proști pot fi înlocuiți cu alții, la fel de proști, doar prin alegeri parlamentare“. Și (spre a reveni la tema predilectă a scriitorului), și pe-acolo, ca și pe la noi, „dacă vrei să te salvezi de o femeie, vorbește-i de banii pe care nu-i ai și nu-i vei avea niciodată“.

Antologia tipărită anul acesta de către Ianoș Țurcanu la editurile (înfrățite) *Bibliotheca* din Târgoviște și *Cartdidact* din Chișinău este relevantă pentru geografia și valoarea incontestabilă a scrisului său.

Tudor CRISTEA

Aprecieri

Ianoș Țurcanu este poetul care scrie cu sufletul unui adolescent îndrăgostit, pentru alte suflete iubitoare de frumos. Poezia sa te atrage ca un magnet și te fascinează prin frumusețea versului.

Victor ADAM

Ianoș Țurcanu aduce aerul celui mai sigur har, firescul poeziei ce se alcătuiește de la sine, fără crispare. Atmosfera de frumoasă irealitate, instinctul poetic ce-l conduce spre lumea fericită a cuvântului, gradarea subtilă a tensiunilor sunt tot atâtea calități ale acestor poeme ce vin totuși din Moldova.

O. DUNĂREANU

Ianoș Țurcanu este un poet care știe să vorbească de la suflet la suflet cu cei mici. Subliniem semnificația detaliului, pe care autorul știe să-l plaseze verbal în locurile cele mai potrivite. Citind, înveți a fi vesel și glumeț, a privi lucrurile fără complexe. Autorul pare a rămâne în umbra cuvintelor, dar mânuind abil vibrația acestora, sugestia artistică, raza bunei dispoziții.

Galina FURDUI

El e contaminat de morbul literaturii, boală cronică pe care, în loc s-o trateze, după cum ar dori unii confrăți invidioși, o stimulează, scrie și publică intens. În scrierile sale sunt presărate ca sarea și piperul în bucate, speciile vesele: epigrama, fabula, aforismul.

Efim TARLAPAN

Ianoș Țurcanu scrie mai degrabă o poezie de melancolie în care se strecoară subțiri umbre ironice. Imaginile artistice sunt căutate de cotidian, dar și în lumea ideatică...

Atent chibzuite alcătuirii poetice se regăsesc și în versurile ce au imaginea mării ori a toamnei ca laitmotiv. Ianoș Țurcanu se dovedește un sensibil rezonator la tot ceea ce ține de natură și de schimbările ei prin anotimpuri.

Client permanent al „prăvăliei ce vinde melancolie“, după cum însuși se exprimă, poetul vede lumea cu ochiul interior al extremei sensibilități: un sentiment al începutului de mileniu.

Corina APOSTOLEANU

Tabel cronologic

1951 26 IULIE

În familia Elisavetei și a lui Andrei Țurcanu, într-un sat binecuvântat de Dumnezeu — Pelenia, din preajma Bălților, se naște cel de al doilea copil — Ianoș, viitorul poet, care toată viața se mândrește cu satul său, răcorit de Răut, așezat peste un deal de Grinăuții lui Spiridon Vangheli, peste o vale de Corlătenii lui Liviu Damian, peste două văi și două iazuri de Sofia lui Iulian Filip.

După spusele poetului, a avut o copilărie fericită, plină de prospețime și elan sufletesc, de receptarea romantică a realității, de plenitudine a gândurilor și de conștiința că va deveni neapărat scriitor.

Acești ani sunt legați de primele poezii, de înfiriparea primelor iubiri, de multă-multă lectură.

În școala medie din Pelenia a avut noroc de învățători și profesori buni.

1966—1970

Mai mult la insistența mamei, devine student la Colegiul de medicină din or. Bălți. Cunoștința cu primele cenacluri literare și cu personalități remarcabile. I-a remodelat mult conștiința și spectacolele Teatrului Național „Vasile Alecsandri”.

Treptat a îndrăgit medicina, scriind tezele la latină în versuri. Mult mai târziu a înțeles că, în ciuda diferențelor de nuanțe, între medicină și literatură există o remarcabilă concordanță, ambele îndeplinind funcția de a dezvălui cele mai „tainice” caractere, având un mesaj spiritual comun, focalizat asupra Omului.

Multe escapade în delta Nistrului, descoperirea mării și a străzilor odesite, pline de mult haz și feerie. În Odesa procură multă literatură română, interzisă categoric la Chișinău în acei ani de tristă pomină.

Când în 1968, la 14 iulie, moare unul din scriitorii importanți care i-au marcat tinerețea — Konstantin Paustovski, se deplasează în orașul Tarusa, pe malul râului Oka, unde e înmormântat scriitorul.

Binecuvântarea de către „Taica” — poetul Liviu Damian, cu care a avut o corespondență intermitentă până la moartea poetului.

1970—1972

Serviciul militar în mai multe unități militare din imperiul sovietic, aprofundându-și studiile în domeniul medicinei. Călătorește în Mongolia și Ungaria, descoperă orașul Leningrad (Sankt Petersburg) și alte locuri pitorești din Rusia și Ucraina. Ajunge să admire lacul Baikal.

Scrie mult și publică în ziare și reviste. O corespondență binefăcătoare cu poeții Iulian Filip și Anatol Ciocanu.

1972—1976

Studiile la Institutul de Medicină din Krasnodar. După un concurs riguros, este angajat la Centrul de pregătire și antrenamente speciale ale piloților și cosmonauților, aflat în orașul Soci, pe țărmul caucazian al Mării Negre. Străbate în lung și lat Caucazul și Transcaucazia, se apropie de oamenii de artă din Tbilisi, Suhumi și Batumi. Întâmpină Anul Nou 1975 în munți, unde în câteva zile scrie patru povestiri.

1973

Debut editorial efectiv în revista *Moldova*, cu referințele calde ale poetului Gheorghe Vodă.

Începe să scrie basme, povești și poezii pentru copii.

1976—1980

Activitate asiduă în domeniul medicinei legată de cosmonautică, ne-numărate deplasări, inclusiv peste hotare. Multe încercări literare: versuri de factură neoromantică și proză care exploata tensiunea dintre vis și realitate, într-o manieră lirică.

1980

Devine licențiat, fără frecvență, al Institutului de Literatură Universală „Maxim Gorki” din Moscova. Întâlniri de neuitat cu personalități din lumea literară. Lungi discuții despre munca scriitoricească, la Peredelkino — orașul scriitorilor din suburbia Moscovei, cu Valentin Kataev și Andrei Voznesenski.

1980—1992

Despre această perioadă poetul remarcă: „Toți acești ani am trăit, am muncit, am iubit, am sperat, am visat, știind un singur lucru — mă voi întoarce acasă și voi deveni scriitor adevărat și asta nu pentru că mi-am propus o asemenea sarcină, ci pentru că acest lucru era cerut de întreaga mea ființă. Și pentru că literatura devenise pentru mine cel mai minunat lucru de pe lume”.

1992

Revine, după atâția ani de peregrinări, acasă, la Chișinău.

1993—2010

Apar, una după alta, cărțile: *Oglinda stranie* — versuri (ed. Museum, 1994, Chișinău), *Insomnii* — versuri (ed. Pigmalion, 1996, Chișinău), *Oră de anatomie* — versuri (ed. Museum, 1995, Chișinău), *Ploaie la plus infinit* — versuri (ed. Cartier, 1996, Chișinău), *Contur* — versuri (Bibl. „B.P. Hasdeu”, 1997, Chișinău), *Cioburi de cristal* — aforisme (ed. ABC, 2000, Chișinău), *Deprindere inutilă* — versuri (ed. Augusta, 2000, Timișoara), *Songuri de buzunar* — versuri (ed. ABC, 2000, Chișinău), *Priviri în oglindă* — aforisme (ed. Gunivas, 2001, Chișinău), *Apropo* — versuri (ed. Șiarec, 2001, Chișinău), *Și atât* — versuri (ed. Prut Internațional, 2001, Chișinău), *Liniște nu va mai fi* — versuri (ed. Gunivas, 2002, Chișinău), *Tatuaje pe nisip* — aforisme (ed. Gunivas, 2003, Chișinău), *Eu + tu... sau încă o dată despre dragoste* — versuri (ed. Grafema Libris, 2003, Chișinău), *Gânduri printre rânduri* — aforisme (ed. Princeps, 2005, Chișinău), *Carte de dragoste* (ed. Grafema Libris, 2005, Chișinău), *Inimometru* — versuri (ed. Confession, Ploiești, 2005), *Cugetări de astăzi și de ieri* — aforisme (ed. Casa Limbii Române, 2006, Chișinău), *10^a la musa nuova* — versuri

(Socogen Edizioni, 2006, Italia), *Brevete pentru eternitate* — aforisme (ed. Grafema Libris, 2006, Chișinău), *Lo scrigno del'amore* — versuri (Socogen Edizioni, 2006, Italia), *Omul Mării* — versuri (ed. Grafema Libris, 2007, Chișinău), *Izgonirea din Eden* — versuri și aforisme (ed. Reclama, 2008, Chișinău), *Cea mai frumoasă vară a iubirii* — antologie (ed. Bibliotheca, Târgoviște și Cartdidact, Chișinău, 2010).

Cărți pentru copii: În palat la Verde Împărat — versuri (ed. Baștina, 1993, Chișinău), *Doi lei* — versuri (ed. Museum, 1996, Chișinău), *Fulgul fermecat* — versuri (ed. Museum, 1997, Chișinău), *Cântec de-nceput* — versuri (ed. Iulian, 1998, Chișinău), *Motanul-navigator* — versuri (ed. Orfeu, 1997, Chișinău), *Alfabetul vesel* — versuri (ed. Iulian, 1998, Chișinău), *Zece frați neastâmpărați* — povestiri (ed. Abeceluș, 2000, Chișinău), *Insula Madagascar* — versuri (ed. Abeceluș, 2001, Chișinău), *Animale sentimentale* — versuri (ed. Augusta, 2001, Timișoara), *Măscărici și Mâzgălici* — versuri (ed. Prut Internațional, 2001, Chișinău), *Iepurașul Timică* — versuri (ed. Prut Internațional, 2001, Chișinău), *Șoriceii Gilly, Milly, Gally* — versuri (ed. Prut Internațional, 2001, Chișinău), *Ghiocelul și buburuza* — versuri (ed. Prut Internațional, 2001, Chișinău), *Pițigoiiul în ciubote* — versuri (ed. Rămurele, 2002, Chișinău), *Cucul cu cucui* — versuri (ed. Grafema Libris, 2003, Chișinău), *Animale sentimentale* — versuri (ed. Prut Internațional, 2003, Chișinău), *Bravo, Mieunache!* — versuri (ed. Grafema Libris, 2005, Chișinău), *Șoricelul educat* — versuri (ed. Confession, Ploiești, 2006), *O girafă supărată* — versuri (ed. Prut Internațional, 2008, Chișinău), *Alfabetul vesel* — versuri (ed. Grafema Libris, 2008, Chișinău), *Ce ascund cuvintele* — versuri (ed. Grafema Libria, 2008, Chișinău), *Un elefant în vagonul-restaurant* — versuri (ed. Prut Internațional, 2009, Chișinău), *Melcii nu citesc ziare* — versuri (ed. Prut Internațional, 2010, Chișinău).

Autor a peste 500 de texte de cântece de muzică ușoară, populară și cântece pentru copii, redactorul revistelor *Moment poetic*, *2 ore + 3 iezi*, *Aduceri aminte*, colaborează în ultimii ani la revista **LITERE** (Târgoviște).

Membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Mondiale a Literaților (Washington), membru de onoare al Societății Scriitorilor din Târgoviște.

Este tradus în italiană, engleză, rusă, franceză, germană.

În lista premiilor obținute se înscriu: Premiul Bibliotecii Naționale (1995) pentru placheta *Oglinda stranie*, Premiul Uniunii Scriitorilor (2001) pentru cartea *Insula Madagascar*, Premiului Bibliotecii „Gh. Asachi” (Iași) pentru cartea *Bravo, Mieunache* (2005), Premiul Salonului Internațional de Carte „SIC 2007” pentru placheta de versuri *Omul Mării* (2007), Premiul „Simpatia copiilor” al Salonului Internațional de Carte pentru Copii (2008), pentru cartea *O girafă supărată*, Premiul „Eros” al Bibliotecii Naționale (2008) pentru promovarea liricii de dragoste — cartea *Izgonirea din Eden*, Premiul „Mihai Eminescu”, pentru poezie, la Salonul Internațional de Carte Românească, Iași (2008), Premiul „Cartea Anului” la Salonul Internațional de Carte pentru Copii, Chișinău (2009) pentru cartea *Un elefant în vagonul-restaurant*, cartea *Melcii nu citesc ziare* a devenit Cartea-surpriză a Salonului Internațional de Carte pentru Copii — ed. XIV (2010).

Deținătorul medaliei *Mihai Eminescu*.

Opera

EDIȚII APARTE

1. **Alfabetul vesel** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : Grafema Libris, 2008. — 31 p. : il.
2. **Alfabetul vesel** : [poezii și povestiri] / Silvia Ursachi, Ianoș Țurcanu. — Ch. : Iulian, 1998. — 68 p. : 34 p. : il. color.
3. **Animale sentimentale** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il. de Stela Damaschin. — Ch. : Prut Internațional, 2003. — 16 p. : il. — (*Poezii de seama voastră*).
4. **Animale sentimentale** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Timișoara : Augusta, 2001. — 46 p.
5. **Apropo** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop., des. : Dragoș Popa Miu. — Ch. : Șearec, 2001. — 55, [1] p. : il.
6. **Bravo, Mieunache!** : [versuri pentru copii] / Ianoș Țurcanu ; il. de Sergiu Gavriliță. — Ch. : Grafema Libris, 2005. — 56 p.
7. **Brevete pentru eternitate** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. : Mariana Ștefăneț. — Ch. : Grafema Libris, 2006 — 106 p.
8. **Cântec de-nceput** : [versuri] / Ianoș Țurcanu, compozitor : Daria Radu ; pict. Al. Malearenco. — Ch. : Iulian, 1997. — 61, [1] p. : il. color, note muz.
9. **Carte de dragoste** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și prez. grafică : Igor Condrea. — Ch. : Grafema Libris, 2005. — 64 p.
10. **Ce ascund cuvintele** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pict. Vasile Movileanu. — Ch. : Grafema Libris, 2008. — 36 p. : il.
11. **Cea mai frumoasă vară a iubirii** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Târgoviște : Ed. Biblioteca ; Ch. : Cartdidact, 2010. — 388 p. — (*Bibl. Soc. Scriitorilor Târgovișteni*).

12. **Cioburi de cristal** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; cop. Petru Ghețoi ; des. de Iulian Filip. — Ch. : ABC, 2000. — 48 p. : il.
13. **Contur** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu“. — Ch. : [s. n.], 1997. — 44 p. : il. — (*Autograf*).
14. **Cucul cu cucui** : [versuri pentru copii] / Ianoș Țurcanu ; cop. și concepția graf. : Filimon Hămuraru. — Ch. : Grafema Libris, 2003. — 16 p.
15. **Cugetări de astăzi și de ieri** : [carte de aforisme] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : Casa Limbii Române „Nichita Stănescu“, 2006. — 68 p.
16. **Deprindere inutilă** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il. de aut. — Timișoara : Augusta, 2000. — 84 p.
17. **Doi lei** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. de Sergiu Pui-că ; cop. color : Iurie Zavadschi. — Ch. : Museum, 1996. — 12 p. : il. color. — (*Micile Americi*).
18. **Eu + Tu ...**, sau încă o dată despre dragoste : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : Grafema Libris, 2003. — 31, [1] p.
19. **Fulgul fermecat** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il. : Mariana Țurcanu ; Asoc. „Salvați copiii“ din Republica Moldova. — Ch. : Parcom, 1995. — 63 p.
20. **Gânduri printre rânduri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; cop. il. designer : Dorian Conea. — Ch. : Princeps, 2005. — 80 p. : il.
21. **Ghiocelul și Buburuza** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : Prut Internațional, 2001. — [10] p. : il. color.
22. **Iepurașul Timică** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; des. : Red. pentru copii „Prichindel“. — Ch. : Prut Internațional, 2001. — [10] p. : il. color.
23. **Inimometru** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pref. și selecț. de Victor Adam. — Ch. : [s. n.], [s. a.]. — 120 p. — (*Poeți basarabeni contemporani*).
24. **Insomnii** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. de Andrei Daghi. — Ch. : [s. n.], 1994. — 50 p.

25. **Insula Madagascar** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; des. : Petru Ghețoi. — Ch. : Abeceluș, 1999. — [12] p. : il. color.
26. **Izgonirea din Eden** : [versuri și aforisme] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : S.A. Reclama, 2008. — 220 p.
27. **În Palat la Verde Împărat** : [poem pentru grădinița de copii] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. de Andrei Daghi. — Ch. : Baștina SRL, 1994. — [10] p. : il. color.
28. **Liniște nu va mai fi** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. Anatol Tomoianu. — Ch. : Gunivas, 2002. — 168 p.
29. **Măscărici și Mâzgălici** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; des. : Red. pentru copii „Prichindel”. — Ch. : Prut Internațional, 2001. — [10] p. : il. color.
30. **Melcii nu citesc ziare** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : Prut Internațional, 2008. — 24 p. : il.
31. **Motanul-navigator** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; pict. : Petru Ghețoi. — Ch. : Orfeu, 1997. — 12 p. : il.
32. **Nu poți da timpul înapoi...** : romanețe / Ianoș Țurcanu, Svetlana Badrajan. — Ch. : Grafema Libris, 2011. — 60 p.
33. **O girafă supărată** / Ianoș Țurcanu ; il. de Sergiu Puică. — Ch. : Prut Internațional, 2008. — 32 p. : il.
34. **Oglindă stranie** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : Museum, 1994. — 35 p.
35. **Omul mării** / Ianoș Țurcanu, Ștefăneț Mariana. — Ch. : Grafema Libris, 2007. — 152 p. : il.
36. **Oră de anatomie** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; prez. graf. de Iulian Filip. — Ch. : Museum, 1995. — 63 p.
37. **Pițigoiul în ciubote** : poezii și aforisme pentru copii de toate vârstele / Ianoș Țurcanu ; conc. graf., des. : Ana Manole ; cop. : V. Oprea. — Ch. : Tipogr. Centrală, 2002. — 32 p. — (*Rămurele*).
38. **Ploaie la plus infinit** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. : Vitalie Coroban. — Ch. : Cartier, 1996. — 102, [2] p.
39. **Priviri în oglindă** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu ; il. : Iulian Filip. — Ch. : Gunivas SRL, 2001. — 56 p. : il.

40. **Songuri de buzunar** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; cop. : Petru Ghețoi ; pict. : Ianina Vulpe. — Ch. : ABC, 2000. — 71, [1] p.
41. **Și atât** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; des. de Iulian Filip. — Ch. : Prut Internațional, 2001. — 117, [1] p. : il. — (*Carte de vizită*).
42. **Șoriceii Gilly, Milly și Gally** : versuri / Ianoș Țurcanu ; des. : Red. pentru copii „Prichindel”. — Ch. : Prut Internațional, 2002. — 8 p. : il. color.
43. **Șoricelul educat** : [versuri pentru copii] / Ianoș Țurcanu ; cop. și il. color de Tatiana Davidova (Paris). — Ploiești : Ed. Confession, 2006. — 12 p. : il.
44. **Tatuaje pe nisip** : [versuri] / Ianoș Țurcanu ; il. : Iulian Filip. — Ch. : Gunivas, 2003. — 112 p.
45. **Un elefant în vagonul–restaurant** : [versuri] / Ianoș Țurcanu. — Ch. : Prut Internațional, 2009. — 31 p. : il.
46. **Zece frați neastâmpărați** : [povestiri] / Ianoș Țurcanu ; des. : Petru Ghețoi. — Ch. : Abeceluș, 1999. — 12 p. — (*Citim și memorăm*).

ÎN ALTE LIMBI

47. **10^a la musa nuova** / Ianoș Țurcanu, Iulian Filip ; a cura di Amedeo Carrocci. — Italia : Socogen Edizioni, 2006. — 96 p. : foto ; il. — În lb. it.
48. „**Lo scrigno dell'amore**“ / Ianoș Țurcanu. — Italia : Socogen Edizioni, 2006. — 48 p. — În lb. it.
49. **Следы на песке** : Афоризмы / Янош Цуркану ; пер. Людмила Кожушно ; Даниела Цуркану. — Ch. : Inessa M. K., 2005 — 64 с. — În lb. ru.

VERSURI ÎN CULEGERI ȘI EDIȚII PERIODICE

50. **Aidoma** ; Atât de înalt ; Dragostea ; Inimometru ; Mic poem de dragoste ; Ploi de septembrie / Ianoș Țurcanu // Moment poetic. — Ch. , 1998. — [Nr] 8. — P. 16-17.
51. **Aidoma** ; Exorcism ; Fericire ; Atestare ; Joc ; Atât ; Nocturnă ; Toamnă ; Biografie ; Se știe ; Surprindere ; Amăgire ; Sclipire ; Am priceput ; Timp oprit ; Simt ; Donație ; Cataclism ; Spaimă ; Liniște ; Somnul sfârșitului de mileniu / Ianoș Țurcanu // Poezia acasă : [poeti contemporani din Basarabia] / antologie de Iulian Filip și Mihai Stan. — Târgoviște, 2003. — P. 151-158.
52. **Am ascuns iubirea** : [Ziua poeziei — 2003] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2003. — 9 oct. — P. 5.
53. **America** : *lui Arcadie Suceveanu* / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2001. — 26 iul. — P. 5.
54. **America** : *lui Arcadie Suceveanu* ; Biserica din Washington : *pentru Claudia Partole* ; Fir de busuioc : *lui Vasile Roman-ciuc* ; Deprindere inutilă : *lui Iulian Filip* / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. — 1998. — 12 dec. — P. 8-9.
55. **Amintește-ți** / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1995. — 23 sept. — (Ed. spec. : Caiete de cultură : Recital, Nr 42).
56. **Amintește-ți** ; Ca șarpele ; La șezătoare : [versuri din ciclul *Foi de toamnă*] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1994. — 30 sept. — P. 8.
57. **Ariciul** ; Ochelarii ; Ursuleții ; Coțofana ; Măgărușul ; Elicopterul ; Furnicile ; Papagalus ; Vaca ; Struțul / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1997. — 16 oct. — P. 8.
58. **Ariciul** ; Rinocerul ; Cerbul ; Câinele sălbatic ; Corbul ; Lupul ; Hipopotamul ; Bursucul ; Vulpea ; Leul ; Mistrețul / Ianoș Țurcanu // 2 ore + 3 iezi. — 2000. — Nr 6. — P. 4-5.

59. **Artistul** ; Umbre ; Odată / Ianoș Țurcanu // Capitala. — 1999. — 20 noiem. — P. 8.
60. **Binefăcătorul** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 16 iul. — P. 8.
61. **Ca un glonte** ; Încercare de autoportret ; Infidelitate / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1992. — 28 mai. — P. 8.
62. **Calendar discret** ; Norocul ; La sud ; Plouă... ; Solstițiul de iarnă ; Luna / Ianoș Țurcanu // Lanterna magică. — 1993. — Nr 3 (46). — P. 12.
63. **Casă pentru femeia iubită** / Ianoș Țurcanu // Litere (Târgoviște). — 2007. — Nr 3 (84). — P. 36.
64. **Casă pentru femeia iubită** ; Și așa în fiecare noapte ; Prin sertarele amintirilor / Ianoș Țurcanu // Litere. — 2007. — 6/7 (87-88). — P. 54-55.
65. **Cândva** ; S-a întors toamna, iubito ; E vremea ; Nu m-aș desparte / Ianoș Țurcanu // Moldova suverană. — 2001. — 28 iul. — P. 6.
66. **Cântecul pescarului** ; Ploaie la plus infinit ; Certitudine ; Frig ; Ideea ; Litoral ; Creație ; Urmă ; Cataclism ; Târziu / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. — 1996. — 20 iul. — P. 10-11.
67. **Ce să-ți mai dau ?** ; Oră de anatomie / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 1 apr. — P. 8.
68. **Ce vreme !...** (probă de fabulă) / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1992. — 28 mai. — P. 8.
69. **Cheamă-mă** ; Chipul mamei ; Dependență ; Fără a ști ; Mi-ai spus ; Și va veni ; Furtuni ; Filologică ; Plimbare ; „Fructele Tale oprite“ ; Șansă ; Iarbă vindecătoare ; În Paris / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2002. — 25 iul. — P. 5.
70. **Chiar și după moarte** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2001. — 28 ian. — P. 5.
71. **Cine e de vină?** ; Scăldătoarea ; „Câine rău“ ; Maimuțica / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1996. — Sept. (Nr 26/27). — P. 5.

72. **Citind „Baltagul“** ; Un drum ; Destin ; Dragoste ciudată ; Gămălie de chibrit / Ianoș Țurcanu // Moldova lit.*. : supl. al ziar. „Moldova suverană“. — 1995. — 27 sept.
73. **Conștiința interogată** ; Pădureanca / Ianoș Țurcanu // Columna. — 1990. — Nr 5. — P. 48.
74. **creație** ; Mi-ai spus ; Apropo ; Miniatură / Ianoș Țurcanu // Collagnium. — 2002. — 15 iun. — P. 4.
75. **Cu Eminescu** / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1994. — 14 iun.
76. **Cu propria mână** ; Atât de veșnică ; Personalități ; Curent ; Viața / Ianoș Țurcanu // Moment poetic. — Ch., 2005. — Nr [31]. — P. 18-19.
77. **Cunoaște cineva?** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 17 sept. — P. 8.
78. **De s-ar scula străbunii** ; În junglă / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 10 mar. — P. 8.
79. **De toamnă** ; Destin ; O umbră / Ianoș Țurcanu ; prez. graf. de Iulian Filip // Gazeta tineretului. — 1993. — 5 oct.
80. **De-ai fi să mă uiți** / Ianoș Țurcanu // Viitorul prezent. — 1994. — Noiem. (Nr 1). — P. 8.
81. **Derută** ; Lagună ; Spaimă ; Răstignire ; Timpul oprit ; Și va veni ; Nocturnă ; Biografie / Ianoș Țurcanu // Moment poetic. — Ch., 2001. — Nr [17]. — P. 18-19.
82. **Despre flori** : [poezie satirică] / Ianoș Țurcanu // Chipărușul. — 1994. — Nr 10/12.
83. **Doi lei** ; Lecția de înot ; Are Gicu un cățel / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1995. — 15 sept. — P. 8.
84. **Dușmanii propriei ființe** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1992. — 30 iul. — P. 5.
85. **El s-a întors** : *lui L. Damian* / Ianoș Țurcanu // Tineretul Moldovei. — 1993. — Mar. (Nr 10). — P. 2.

* „Moldova literară“, supliment la ziarul „Moldova Suverană“

86. **Eminescu** / Ianoș Țurcanu // Capitala. — 2000. — 23 febr. — P. 5 ; Lit. și arta. — 1996. — 11 ian. — P. 4 ; Pașii profetului. — 2000. — 4-7 mai.
87. **Fason deosebit** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2007. — 11 oct. — P. 8. — (*Ziua Poeziei*).
88. **Fără busolă și compas** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 22 dec. — P. 8.
89. **Fără rost** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1995. — 1 iun. — P. 8.
90. **File din calendar** / Ianoș Țurcanu // La steaua : almanah de poezie. — Ch., 2003. — P. 51.
91. **Fulgerul** / Ianoș Țurcanu // Țara. — 2001. — 26 iul. — P. 4.
92. **Fulgul fermecat** ; Pe gheață-n sus ; Și cad fulgi ; Seară de iarnă / Ianoș Țurcanu // Feeria iernii : [poezii pentru copii]. — Ch., 2005. — P. 70-73.
93. **Furtună de vară** ; Fără a ști ; Și așa în fiecare noapte ; Tăcere ; Exorcism ; Distanțe ; Și tu erai... ; Și va veni ; Atât / Ianoș Țurcanu // Roua stelară. — 2008. — Nr 3. — P. 5-7.
94. **Hoții** ; Și așa în fiecare noapte ; Îmi ridic gulerul ; Tăcere / Ianoș Țurcanu // Convorbiri literare. — 2007. — Nr 7/8 (Iul.-Aug.). — P. 46.
95. **Iarnă la vilă** ; Iarnă la Pelenia ; Scrânciobul dragostei / Ianoș Țurcanu // Tineretul Moldovei. — 1991. — 31 aug.
96. **Imitare** ; Melancolie / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1995. — 25 mai. — P. 5.
97. **Inima** ; Liniște ; Fără busolă și compas ; Alege / Ianoș Țurcanu // Curierul de scară. — 1994. — 8 dec.
98. **Inima** ; Timp ; Contur ; Pretext ; Dragostea hoinară ; Rugăciune ; Clovni? / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. — 1995. — 16 dec. — P. 10.
99. **Insomnie** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 19 febr. — P. 8.
100. **Insomnii** ; Existențialism de cafea ; Când voi fi cumpătat și bătrân / Ianoș Țurcanu // Moldova. — 1991. — Nr 11. — P. 13. — (*Poezii de album*).

101. **Invalidul** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 22 sept. — P. 8.
102. **It's the USA** ; Semne ; Iluzie ; Trăsura cu fluturi ; Flăcările / Ianoș Țurcanu // Tomis. — 1999. — Iul. — P. 8.
103. **Îmi ridic gulerul** / Ianoș Țurcanu // Climate literare (Târgoviște). — 2008. — Oct.-Noiem. — P. 4.
104. **Îmi ridic gulerul** ; Prin sertarele amintirilor ; Miniatură ; Infracțiune ; Spaimă ; Hoții ; Suflet de abanos / Ianoș Țurcanu // Biblioteca revistei Convorbiri literare : Antologia 2008. — Iași, 2009. — P. 77-84.
105. **În aeroportul Charles de Gaulle** ; Flăcările : (închinată lui Mihai Cimpoi) / Ianoș Țurcanu // Convorbiri literare. — 1999. — Noiem.
106. **În fața toamnei** : [Ziua poeziei — 95] / Ianoș Țurcanu // Curierul cultural. — 1995. — Sept. (Nr 1). — P. 3.
107. **Întrebări și îndoieli** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1999. — 25 mar. — P. 8 ; 1993. — 30 sept. — P. 8.
108. **Întrebări și îndoieli**. În junglă / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 30 sept. — P. 8.
109. **Joc** ; Păcat ; Norodul ; Gând ; Cronometrie / Ianoș Țurcanu // Moldova lit. — 1997. — 16 iul.
110. **La Pelenia** ; O duminică acasă ; Chipul mamei / Ianoș Țurcanu // Rogac, Raia. Pelinia — nume de legendă. — Ch., 2009. — P. 239-241.
111. **La sud** ; De slavă ; Frunza cade împăcată ; Calendar disociat ; Alți tineri / Ianoș Țurcanu // Columna. — 1992. — Nr 10/11. — P. 21.
112. **Leul** ; Vulpea ; Pantera ; Lupul ; Ursul ; Bursucul : [versuri din ciclul *Animale sentimentale*] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1998. — 21 mai.
113. **Libertate și dragoste** — cât poți duce / rubr. susținută de Iulian Filip // Lit. și arta. — 2003. — 23 ian. — P. 5 — *Din cuprins* : **Simt** / Ianoș Țurcanu

114. **Licantropie** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 8 sept. — P. 8.
115. **Limba mea o cânt** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1997. — 11 sept. — P. 5.
116. **Masa** ; Are Gicu un cățel ; Doi lei ; Pot ; Și doar părinții / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1995. — 5 aug.
117. **Măsura** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1997. — 4 dec. — P. 8.
118. **Microscopul** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 1 oct. — P. 8.
119. **Miracole** ; Când umbrele ; Cred că-i destul ; Șarpele și umbra unui cânt ; Cabana din Sinaia ; Eu ți-am adus ; Doar iarna ; Doar iarba ; Toamna în Gudauta ; La fața locului / poezii și grafică de Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2010. — 9 sept. — P. 5.
120. **N-am fost** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1996. — 25 apr. — P. 5.
121. **Navigație** / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1996. — 12 oct. — P. 8. — (Ed. spec. : Caiete de cultură : Recital, Nr 53).
122. **Negoț** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1996. — 3 oct. — P. 8.
123. **Nocturnă** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2003. — 6 noiembrie. — P. 5.
124. [**Note biografice**] ; Hoții ; În așteptare ; Răgaz ; Cu propria mână ; Nasture la butonieră ; Sunt stări ; Și tu erai / Ianoș Țurcanu // În căutarea unui topos liric (Antologie de poezie a SST). — Târgoviște, 2006. — P. 152-156.
125. [**Note biografice**] ; Tăcere ; Cheamă-mă ; Fără titlu ; Răgaz ; Furtuna de vară ; Fără a ști / Ianoș Țurcanu // Astra (Brașov). — 2008. — Nr 25 (312). — P. 15. : fot.
126. **Nu pricep** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 28 mai. — P. 8.
127. **O parte din drumurile Sofiei** trec prin Pelenia ; Aidoma ; Exorcism ; Fericire ; Atestare ; Joc ; Atât ; Nocturnă ; Toamnă ; Biografie ; Se știe ; Surprindere ; Amăgire ; Sclipire ; Am priceput ; Songul sfârșitului de mileniu / Ianoș Țurcanu

- // Poezia acasă. Poeți contemporani din Basarabia. — Ed. a II-a. — Târgoviște, 2007. — P. 161-170.
128. **Oglindă stranie** ; Cel întors târziu acasă ; Nu observăm ; Poveste întreruptă ; Preferință ; Poveste de iarnă / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 22 iul. — P. 5.
129. **Omul cu cap pătrat** / Ianoș Țurcanu // Alunelul. — 1995. — Nr 10. — P. 4.
130. **Omul mării** : [versuri și grafică de Ianoș Țurcanu] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2006. — 20 iul. — P. 5.
131. **Opinia unui naiv** : [lui Aureliu Busuioc] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 11 febr. — P. 5.
132. **Papagalul** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1999. — 27 mai. — P. 8.
133. **Papagalul** ; Recepții ; Frig ; Casă nouă / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. — 1997. — 20 sept. — P. 8-9.
134. **Perceptele fericirii** / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1996. — 7 noiem. — P. 8.
135. **Ploaie autumnală** ; Amintește-ți / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1995. — 29 sept. — P. 4
136. **Poeții** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1999. — 17 iun. — P. 5.
137. **Politică** ; Iluzie ; Timpul ; Atâtea nu știu ; America : lui *Arcadie Suceveanu* ; În aeroportul Charles de Gaulle ; În treacăt : lui *Petre Teodorovici* ; Ca să nu ne îndoim... ; Fir de busuioc : lui *Vasile Romanciuc* / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2001. — 26 iul. — P. 5.
138. **Politică** ; Semne ; Naiv / Ianoș Țurcanu // Pașii profetului. — 1999. — 6-9 mai.
139. **Povestea nopții** ; Șoricelul educat ; „Câine rău“ ; Cine e de vină? ; Covrigii ; Gospodina ; Săpunul / Ianoș Țurcanu // Trei iezi. — 1997. — Nr 3. — P. 4-5.
140. **Prefer animalele** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2000. — 14 dec. — P. 8.
141. **Primăvara** / Ianoș Țurcanu // Moșneaga-Mitrofan Valentina. Copilul cu chip de înger. — Ch., 2001. — P. 109.

142. **Răstigniri** ; Soarta mea / Ianoș Țurcanu // Crai nou (Suceava). — 2004. — 8 mai. — P. 5.
143. **Recidivă** / Ianoș Țurcanu // Lit și arta. — 1994. — 8 dec. — P. 8.
144. **Rima** ; Litoral ; Frig ; Tranzit ; Pretext ; Iubirea noastră ; Casă nouă ; Vin lupii / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1996. — 17 oct. — P. 5.
145. **Roman neîmplinit** / Ianoș Țurcanu // Patria tânără. — 1995. — 30 sept. — P. 9.
146. **S-a întors toamna, iubito...** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2002. — 10 oct. — P. 4.
147. **Septembrie '97** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1997. — 4 sept. — P. 8.
148. **Simfonie** ; Politică / Ianoș Țurcanu // Capitala. — 1999. — 24 apr. — P. 4.
149. **Sonete și madrigale** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 23 apr. — P. 8.
150. **Soție tânără** ; Studiu în palmă / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1992. — 16 dec.
151. **Spânul** / Ianoș Țurcanu // Glasul națiunii. — 1992. — Febr. (Nr 6). — P. 5.
152. **Stele în cruciș = Les étoiles croisées** ; Mic poem de dragoste = Petit poème d'amour ; Simfonie = Symphonie / Ianoș Țurcanu // Ecouri poetice din Basarabia (Moldova) = Echos poétiques de Béssarabie (Moldavie). — Ch., 1998. — P. 253-258. — Text paralel în lb. fr. și în lb. ro.
153. **Șansa** ; Există undeva / Ianoș Țurcanu // La Creangă : Almanah literar. — Ch., 2006. — Nr 19. — P. 16.
154. **Șansă** ; Nu păstra distanța ; Psalm marin ; Eu + Tu sau încă o dată despre dragoste ; Infracțiune ; Personalități ; Am ascuns iubirea / Ianoș Țurcanu // Noi. — 2004. — Nr 11. — P. 8-9.
155. **Și tu erai** ; Depărtarea ; Asta e ; Doi poeți ; Furtuna de vară ; Cu propria mână ; Nu păstra distanța ; Personalități ; Curent / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2005. — 21 iul. — P. 4.

156. **Și-am rămas acum cu pielea...** / Ianoș Țurcanu // Moldova lit. — 1997. — 8 oct. — P. 5.
157. **Șoricelul educat** ; Cine e de vină? ; Necaz ; O girafă supărată ; La concert ; Licurici cu lanternă ; Un șoricel deștept ; Marea Neagră ; Despre ghetete și noroi / Ianoș Țurcanu // Litere. — 2009. — Nr 3. — P. 46-47. — (*Cântece în culori*).
158. **Șoricelul educat** ; Cine e de vină? ; O girafă supărată ; Necaz ; La concert ; Licurici cu lanternă ; Marea Neagră ; Un șoricel deștept ; Despre ghetete și noroi ; În livadă ; Voi ați știut ; Moș Ciupercă / Ianoș Țurcanu // Bucurii pentru copii. Poeți contemporani din Basarabia. — Ch., 2010. — P. 197-205.
159. **Șoricelul educat** ; Vulpea ; O bătaie de măgar ; Hipopotamul ; Maimuța / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 2002. — 4 apr. — P. 8.
160. **Tatuaje pe nisip** / Ianoș Țurcanu // Ploieștii. — 2006. — 16-22 mar. — P. 6.
161. **Tăcerilor să dăm crezare** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2000. — 9 mar. — P. 8.
162. **Tentație** : [Ziua poeziei — 2000] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2000. — 12 oct. — P. 4-5.
163. **Timp** ; Există-un ins... ; Maree ; Rugăciune ; Ploaie la plus infinit ; Clovni ; Contur ; Negoț ; Bârfa / Ianoș Țurcanu // Collagnium. — 1998. — 15 febr. — P. 5.
164. **Toamnă ieșeană** ; Căutat de Interpol ; Politică / Ianoș Țurcanu // Limba Română. — 1999. — Nr 12. — P. 65-66.
165. **Toamnă în cetate** / Ianoș Țurcanu // Cetate. — Ch., 1995. — P. 36.
166. **Trăsura cu fluturi** ; It's the USA. : [versuri] / Ianoș Țurcanu // Cronica. — 1999. — Iul. (Nr 7). — P. 29.
167. **Un măr tăiat** / Ianoș Țurcanu // Pașii profetului. — 1997. — 1 dec. — P. 5.
168. **Viața mea e din cuvinte** ; Stele în cruciș ; Atât de înalt ; Trăsura cu fluturi ; Cât ai bate din palme ; Simfonie ; În ochii tăi verzui sclipesc ; Caravelă ; Sfârșit de mileniu ; Oprește-te,

- gând ; Mutație / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 2 iul. — P. 1, 4.
169. **Viitor apropiat** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 27 oct. — P. 5.
170. **Vin lupii** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1996. — 17 oct. — P. 5.
171. **Vulpoiul și avocatura** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1997. — 13 febr. — P. 8.
172. **Vulpoiul și avocatura ; Șoricelul educat** / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1997. — 17 iun.

ÎN ALTE LIMBI

173. **L'artista ; Una volta ; Politica ; Filo di Basilico ; Fiamme** / Ianoș Țurcanu // Memoria presente : litteratura, metodi e divagazioni per una festa di cultura : con quattro poeti di Bessarabia e antologia / a cura di Dante Cerilli. — Italia, [s. a.]. — P. 145-149. — În lb. it.
174. **Petit poème d'amour** / Ianoș Țurcanu // Moment poetic cu profesorul Valeriu Rusu / ed. îngrijită de Ianoș Țurcanu ; trad. Estelle Variot. — Ch., 2005. — Nr [32]. — P. 43. — În lb. fr.
175. **The Church in Washington ; Little Love Poem** / Ianoș Țurcanu // Singular Destinies: Contemporary Poets of Basarabia. — Ch., 2003. — P. 48-49. — (*Col. Rotonda*). — În lb. en.
176. **Лев и лей ; Самый лучший — свой язык ; Кто же? ; Хорошая хозяйка ; Кот и мышонок** / Янош Цуркану // Три козлёнка (Trei iezi). — 1997. — Nr 3. — С. 4-5. — În lb. ru.
177. **Мой город** / Янош Цуркану // Литератор. — 1996. — Сент.-Окт. (Nr 10/11). — С. 1. — În lb. ru.
178. **Человек с квадратной головой** / Янош Цуркану // Алу-нел. — 1995. — Nr 10. — С. 4. — În lb. ru.

**PROZĂ ÎN CULEGERI
ȘI EDIȚII PERIODICE**

179. **Apa era albastră și limpede...** ; L'intimité / Ianoș Țurcanu // Orizontul. — 1989. — Nr 5. — P. 36-37.
180. **Bătrânul cu privirea absentă** / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1994. — 17 dec. — P. 6.
181. **Bătrânul cu privirea absentă** ; Pauză pentru Degas / Ianoș Țurcanu // Litere. — 2005. — Noiembrie-Dec. — P. 38-40.
182. **Cer cu nori negri** : [despre Mihai Eminescu] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 9 iun. — P. 5.
183. **Fire invizibile** : [nuvelă] / Ianoș Țurcanu // Basarabia. — 1994. — Nr 8/9. — P. 46-56.
184. **Între Zbârnea și Dali** : (dialog între doi vecini) / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 28 oct. — P. 8.
185. **Lupoaica** / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1999. — 21 ian. — P. 8.
186. **Pauză pentru Degas** / Ianoș Țurcanu // Moldova. — 1989. — Nr 8. — P. 10.
187. **Râul înghețat** : [povestioară] / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1998. — 1 ian. — P. 4.
188. **Vlăduț, pictorul lumii astrale** : [povestioară] / Ianoș Țurcanu // Moșneaga-Mitrofan Valentina. Copilul cu chip de înger. — Ch., 2001. — P. 154.

AFORISME, EPIGRAME, PARODII

189. **Aforisme** / Ianoș Țurcanu // Litere. — 2007. — Nr 8 (89). — P. 41 ; 2008. — Nr 1. — P. 58 ; Lit. și arta. — 2010. — 1 apr.
190. **Aforisme** / Ianoș Țurcanu // Chipărușul. — 1994. — Nr 4. — P. 8.

191. **Aforisme** ; Gânduri în balanță ; Îmi place omul : [motiv de fabulă] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1996. — 29 febr. — P. 8.
192. **Astrologie** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 11 mar. — P. 8.
193. **Autoflagelație** ; Orgoliu ; Prețuri ; Precupeța știe piața : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Chipărușul. — 1994. — Nr 5. — P. 8.
194. **Bisturiul și cuțitul** ; Nuca / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1995. — 23 noiem. — P. 5.
195. **Boabe de piper** : [gala anecdotelor] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1989. — 24 aug. — P. 8.
196. **Ca să mă simt poet adevărat...** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Pardon. — 2004. — Nr 1 (3).
197. **Cer cu nori negri** : [despre Mihai Eminescu] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 9 iun. — P. 5.
198. ***Cioburi de cristal** [1] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 22 ian. — P. 8 ; 12 febr. — P. 8 ; 2 apr. — P. 8 ; 11 iun. — P. 8 ; 2 iul. — P. 8 ; 1 oct. — P. 8 ; 29 oct. — P. 8 ; 17 dec. — P. 8.
199. **Cioburi de cristal** [2] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1999. — 18 febr. — P. 8 ; 4 mar. — P. 8 ; 22 apr. — P. 8 ; 16 sept. — P. 8 ; 4 noiem. — P. 8 ; 11 noiem. — P. 8 ; 9 dec. — P. 8.
200. **Cioburi de cristal** [3] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2000. — 20 ian. — P. 8 ; 17 febr. — P. 8 ; 30 mar. — P. 8.
201. **Cioburi de cristal** [4] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2001. — 29 mar. — P. 8 ; 17 mai. — P. 8 ; 5 iul. — P. 8 ; 20 sept. — P. 8 ; 29 noiem. — P. 8 ; 13 dec. — P. 8.
202. **Cioburi de cristal** [5] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2002. — 14 febr. — P. 8 ; 14 mar. — P. 8 ; 28 mar. —

* Titlul *Cioburi de cristal* unifică diferite aforisme publicate pe parcursul unui an, ele fiind grupate după ani.

- P. 8 ; 16 mai. — P. 8 ; 27 iun. — P. 8 ; 21 noiem. — P. 8 ; 19 dec. — P. 8 ; Pardon. — 2002. — 1 apr.
203. **Cioburi de cristal** [6] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2003. — 20 febr. — P. 8 ; 27 mar. — P. 8 ; 8 mai. — P. 8 ; 5 iun. — P. 8 ; 24 iul. — P. 8 ; 7 aug. — P. 8 ; 4 sept. — P. 8 ; 11 dec. — P. 8.
204. **Cioburi de cristal** [7] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2004. — 5 febr. — P. 8 ; 26 febr. — P. 8 ; 18 mar. — P. 8 ; 29 apr. — P. 8 ; 27 mai. — P. 8 ; 24 iun. — P. 8 ; 26 aug. — P. 8 ; 21 oct. — P. 8 ; 25 noiem. — P. 8.
205. **Cioburi de cristal** [8] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2005. — 27 ian. — P. 8 ; 10 mar. — P. 8 ; 28 apr. — P. 8 ; 26 mai. — P. 8 ; 8 dec. — P. 8 ; Ploieștii. — 2005. — 9-15 iun.
206. **Confidență** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 17 iun. — P. 8.
207. **Cu-atât mă mulțumesc** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 14 oct. — P. 8.
208. **Dacă-am să fiu** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 26 aug. — P. 8.
209. **Dar când stăpânul** ; Ne adresăm ; Deformări / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. -1993. — 3 iun. — P. 8.
210. **Directții** : [epigrame după versurile lui Iulian Filip] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1992. — 17 dec.
211. **Divertisment zoologic** ; Dicționar / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1994. — 1 ian. — P. 8.
212. **E greu să spui ...** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 22 iul. — P. 8.
213. **Echilibru** ; Îngrijorare ; Unui deputat ; Căsătorie ; Vopsita : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1998. — 7 mai.
214. **Exist** : [aforisme după versurile lui Iurie Colesnic] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1999. — 25 mar. — P. 8.
215. **Fire invizibile** : [nuvelă] / Ianoș Țurcanu // Basarabia. — 1994. — Nr 8/9. — P. 46-56.

216. **Gânduri printre rânduri** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2009. — 26 noiem.
217. **Gânduri în balanță** [1] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1998. — 7 mai.
218. **Gânduri în balanță** [2] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1997. — 7 dec. — P. 8.
219. **Gânduri în balanță** [3] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1995. — 7 sept. — P. 8.
220. **Gânduri în balanță** [4] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Chipărușul. — 1994. — Nr 10/12. — P. 8.
221. **Gânduri printre rânduri** [1] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Phoenix. — 2006. — Nr 2/5 (15 iun-13 sept.).
222. **Gânduri printre rânduri** [2] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2006. — 2 febr. — P. 8 ; 2 mar. — P. 8 ; 30 mar. — P. 8. ; 1 iun. — P. 8 ; 15 iun. — P. 7 ; 28 dec. — P. 8.
223. **Gânduri printre rânduri** [3] : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2005. — 3 noiem. — P. 8 ; 29 dec. — P. 8.
224. **Gânduri printre rânduri** [4] / Ianoș Țurcanu // Chipărușul. — 1994. — Nr 3. — P. 8.
225. **Idei proaspete** : [aforisme] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2009. — 31 dec. — (*Beciul vechi*).
226. **Îmblânzitorul** ; Ca-n Paradis ; Rege iscusit : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1994. — 12 febr. — P. 8.
227. **Lupoaica** / Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1999. — 21 ian. — P. 8.
228. **Majorarea prețurilor** ; Adevărul ; Șeful ; Îmblânzitorul ; Neavând bani ; Fenomen ciudat : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Luceafărul. — 1997. — 19 iun.
229. **Majoritatea prețurilor** / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1997. — 19 apr. — P. 5.
230. **Mămăligarii** : [parodie amicală] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1989. — 30 mar. — P. 8.
231. **Mică antologie de epigramă românească** / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1997. — 19 apr. — P. 12-13 — (Ed. spec. :

- Caiete de cultură : Epigrama, Nr 59).
232. **Miniduel** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 23 dec. — P. 8.
233. **Momente** : [aforisme] ; La portiță : [epigramă amicală] / Ianoș Țurcanu // Chipărușul. — 1994. — Nr 7. — P. 8.
234. **Monumentul lui Kotovski** ; La dentist ; Istorie ; Șeful ; Soacra ; Ciudățenie ; Degustător ; Poet mediocru / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 9 dec. — P. 8.
235. **Neavând bani** : [epigramă] / Ianoș Țurcanu // Chipărușul. — 1995. — Nr 3. — P. 8.
236. **Omenie** ; Clasament ; Grandomanie ; Zeii ; Portret ; Balamuc ; Astfel : [parlamentograme] / Ianoș Țurcanu // Luceafărul. — 1998. — 3 mar. — P. 6.
237. **Oul sau găina** : [epigramă] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1995. — 4 mai. — P. 8.
238. **Pauză pentru Degas** / Ianoș Țurcanu // Moldova. — 1989. — Nr 8. — P. 10.
239. **Popas lângă Popa's** / Ianoș Țurcanu // Danilișin Anatol. Popa's la Chișinău. — Timișoara, 1997. — P. 53.
240. **Post artificial** ; Unui sătean : [epigrame] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 28 ian. — P. 8.
241. **Rugă** : [parodie amicală] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1992. — 3 dec. — P. 8.
242. **Țara de dincolo** de țară / Ianoș Țurcanu // Ploieștii. — 2006. — 16-22 mar. — P. 6.
243. **Trec la poezie!** : [parodie] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1993. — 25 noiem. — P. 8.

**EDIȚII ÎNGRIJITE, COORDONATE, REDACTATE,
PREFAȚATE, REFERINȚE, GRAFICĂ**

244. **Aduceri aminte** : [versuri] : [în 2 vol.] / Dep. Cultură al Primăriei mun. Chișinău ; ed. îngrijită de Ianoș Țurcanu. — Ch. : Cartier.
Vol. 1. — 1996. — 71 p.
245. **Vol. 2.** — 2001. — 56 p.
246. **Cetatea** : [culeg. de versuri] / sel. de Ianoș Țurcanu ; prez. grafică Iulian Filip. — Ch. : Museum, 1995. — 40 p.
247. **Conturul speranței** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Cazacu-Is-trati Iacob. Petale de dor și vis. — Ch., 2010. — P. 7-8.
248. **Ipostasi di un creatore autentico** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // 10^a la musa nuova / Dabija Nicolae, Hadârcă Ion ; a cura di Amedeo Carrocci. — Italia, 2007. — P. 8-9. — În lb. it.
249. **Ipostasi di un creatore autentico** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // 10^a la musa nuova / Esinencu Nicolae, Fusu Dumitru ; a cura di Amedeo Carrocci. — Italia, 2007. — P. 11-12. — În lb. it.
250. **În grădina soarelui** : [antologie din creația laureaților concursului tinerilor poeți și prozatori *Florii-2004*, ed. a 13-a] / sel. : Iuliu Cârchelan ; red. coord. : Iuliu Cârchelan, Ianoș Țurcanu. — Ch. : Grafema Libris, 2004. — 58 p. : il.
251. **Moment poetic** : [culeg. de versuri] / pref. de Mihai Cimpoi ; ed. îngrijită de Ianoș Țurcanu ; cop. : Valentina Ciobanu ; des. : Iulian Filip. — Ch. : Cartier : Dep. Cultură al Primăriei mun. Chișinău. — [Nr] 1. — 1995. — 16 p.
252. [Nr] 2. — 1996. — 18 p.
253. [Nr] 3. — 1996. — 19 p.
254. [Nr] 4. — 1996. — 18 p.
255. [Nr] 5. — 1997. — 19, [1] p.
256. [Nr] 6. — 1997. — 19, [1] p.
257. [Nr] 7. — 1998. — 19, [1] p.

258. [Nr] 8. — 1998. — 19, [1] p.
259. [Nr] 9. — 1998. — 20 p. : fot.
260. [Nr] 10. — 1998. — 20 p. : fot.
261. [Nr] 11. — 1999. — 19, [1] p.
262. [Nr] 12. — 1999. — 19, [1] p.
263. [Nr] 13. — 1999. — 19, [1] p.
264. [Nr] 14. — 2000. — 20 p. ; fot.
265. [Nr] 15. — 2000. — 19, [1] p.
266. [Nr] 16. — 2001. — 19, [1] p.
267. [Nr] 17. — 2001. — 19, [1] p. : fot.
268. [Nr] 18. — 2001. — 19, [1] p. : fot.
269. [Nr] 19. — 2001. — 19, [1] p.
270. [Nr] 20. — 2002. — 19, [1] p.
271. [Nr] 21. — 2002. — 19, [1] p. : il.
272. [Nr] 22. — 2003. — 19, [1] p. : fot.
273. [Nr] 23. — 2003. — 19, [1] p. : il.
274. [Nr] 24. — 2003. — 19, [1] p. : il.
275. [Nr] 25. — 2003. — 19, [1] p. : il.
276. [Nr] 26. — 2004. — 20 p. ; il.
277. [Nr] 27. — 2004. — 19, [1] p. : fot.
278. [Nr] 28. — 2004. — 19, [1] p.
279. [Nr] 29. — 2005. — 19, [1] p.
280. [Nr] 30. — 2005. — 19, [1] p.
281. [Nr] 31. — 2005. — 20 p. : fot.
282. [Nr] 32. — 2005. — 48 p. : fot.
283. [Nr] 33. — 2005. — 19, [1] p. : fot.
284. **Oglindă, Valentina.** Păstorind Miorița ... : [Ansamblul etnofolcloric *Miorița*] / Valentina Oglindă ; pref. de Ianoș Țurcanu ; col. îngrijită de Ana Manole ; cop. : Iaroslav Oleinâk. — Ch. : Ruxanda, 1999. — 118 p.
285. **O poezie a nuanțelor** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Izbaș Zina. Reduta neuitării. — Ch., 2010. — P. 3-4.
286. **Pitlic-Zacon, Alexandra.** Pe sub Roua Cerului... : carte de suflet și cuget pentru bunici, părinți și copii / Alexandra

- Pitlic-Zacon ; coaut. Ana Manole ; red. Ana Manole, Călina Trifan, Emilia Ghețu ; referințe : Călina Trifan, **Ianoș Țurcanu**. — Ch., 2008. — P. 59.
287. **Povestea de dragoste** a lui Amedeo Carrocci = История любви Амедео Карроччи // Amedeo Carrocci. Kishinev in black and white. — Italy, 2005. — P. 2-3. — În lb. ro. ; en. ; ru.
288. **Seninătate și sinceritate** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Stoianov Maria. Gânduri țesute în suflet. — Ch., 2011. — P. 5-6.
289. **Sinceritate cuceritoare** : [pref.] / Ianoș Țurcanu // Sava Diana. În doi cu umbră. — Ch. : [s. n], 2002. — P. 1.
290. **Stoica, Valentina**. În reverberațiile scenei : Spiru Haret — Paulina Zavtoni : [actori de teatru] / Valentina Stoica, Anatol Ciocanu, Ianoș Țurcanu ; des. : Călin Mardare, Viorel Mardare ; co-producători : Uniunea Teatrală din Moldova, Primăria mun. Chișinău, Teatrul Rep. „Luceafărul“. — Ch. : Dep. Ed. UNITEM „Masca“, 2002. — 39 p. : fotogr.

IANOȘ ȚURCANU — TEXTIER

291. **Arsene, Doina**. Doină sunt, doină vă cânt [Resursă electronică] / Muzic Master SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muz. de Gheorghe Crețu ; interpret : Doina Arsene. — Ch., [s. a.]. — 1CD-ROM.
- Din cuprins* : Bade, dorul de la tine ; Frunza-i verde, iarba-i moale ; Codru verde, bunule ; Bade, când privești la stele ; Dormi-i, mamă, dor de tine ; Când e dulce, când amar.
292. **Așa-i omul — ca și iarba** ; Crâșmuța cu ușa-n drum ; Sunt cioban, cioban îmi spune [Text] // Codrule, de-aș fi ca tine... : [cântecele lui Mihai Ciobanu] / muz. de Mihai Ciobanu ; versuri de Ianoș Țurcanu. — Ch. : Museum, 1996. — P. 62, 104, 115.

293. **Barbu, Ana.** Ce minunat e... [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muz. de Alexandru Vdovenco ; Anatol Dumitraș ; interpret : Ana Barbu. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.
Din cuprins : Așa e viața ; O chitară cântă iar ; Flori de liliac ; Ce minunat e ; Taina.
294. **Barbu, Ana.** Pentru tine... [Resursă electronică] / Muzic Master SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muz. de Anatol Dumitraș ; interpret : Ana Barbu. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.
Din cuprins : Flori de liliac ; Nu mă tem de nici o toamnă ; Ce minunat e!
295. **Barbu, Natalia.** FIGHT : best of Natalia Barbu [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muz. de Ioana Sulac, Andrei Sava ; Valentina Boghean ; interpret : Natalia Barbu. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.
Din cuprins : Chipul mamei ; Dincolo de vis ; Hora mare.
296. **Bordeianu, Dan.** Ai rămas numai un vis [Înregistrare sonoră]. — Ch. : Can Records SRL, 2002. — 1 casetă audio [stereo].
Din cuprins : Ai rămas numai un vis ; Voi pleca ; Am crezut ; Alungă nostalgia ; Te chem ; Mama mea ; Destin ; Отрони ностальгию / text : Ianoș Țurcanu ; muz. de Dan Bordeianu ; Taina fericirii / text : Ianoș Țurcanu ; muz. de I. Cucin.
297. **Busuioc, Veceslav.** Pentru dragoste [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; text de Ianoș Țurcanu ; muz. de Veceslav Busuioc, Ady ; interpret : Veceslav Busuioc. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.
Din cuprins : Pentru dragoste ; Avem un drum ; De ziua ta.
298. **Chipul mamei** [Text] / muz. de Ioana Sulac // Dialog. — 2001. — 28 sept. — P. 4.
299. **Ciobanu, Mihai.** Ce te doare inimioară ? [Înregistrare sonoră] / text. de Ianoș Țurcanu ; interpret : Mihai Ciobanu. — Ch. : Muzic Master SRL, [s. a.]. — 1 casetă audio [stereo].
Din cuprins : Așa-i omul ca și iarba ; Așa-i viața militară ; Sunt cioban, cioban îmi spune ; Tinerețea este trecătoare ; Crâșmuța cu ușa-n drum.

300. **Ciobanu, Nelly.** Dacă ai fi [Resursă electronică] / Madr-Company ; compoz., aranj. chitară solo : Liviu Știrbu. — Ch., 2001. — 1CD-ROM.
Din cuprins : Gelozie ; Împreună ; Bine-i de iubit ; Iarba dorului / text de Ianoș Țurcanu.
301. **Ciocana** [Text] : [imnul Ciocanei] / muz. de Daria Radu // Curierul de seară. — 1997. — 17 iun. — P. 4.
302. **Cordineanu, Valeriu.** Povestea dragostei [Înregistrare sonoră] / Valeriu Cordineanu, Aurica Cordineanu ; versuri de Ianoș Țurcanu, Maxim Buimistru, Pavel Bechet. — Ch. : Can SRL, 2001. — 1 casetă audio [stereo].
Din cuprins : La izvor ; Sâmbătă la ora 5 ... ; Poloboc ; Ah bărbați, bărbați ; Tractoristul ; Sărutul ; Povestea dragostei ; Alisa ; Numai tu ; Vecina ; Țărăncuța ; Lumina unui sfeșnic vechi.
303. **Fără de tine** [Înregistrare sonoră] / muz. de Ioana Sulac ; versuri de Ianoș Țurcanu. — Ch. : Can Redords SRL, 1997. — 1 casetă audio [stereo].
Din cuprins : Să nu te joci cu viața ; Chipul mamei / interpret : Natalia Barbu ; Te-am uitat ; Dragostea / interpret : Iana Ștefan ; Noaptea iubirii / interpret : Oxana Gotinjan ; Eu în iubire numai cred ; Fără iubire / interpret : Rodica Novac ; Fără tine ; Aștept / interpret : Doina Sulac ; Prizoniera / interpret : Victoria Lungu.
304. **Hai cu noi** [Text] / interpret : Ana Tani // Un miracol / melodii de Mihai Toderașcu. — Ch. , 2002. — P. 10-11.
305. **Iarba dorului** [Înregistrare sonoră] / cântece pe versuri de Ianoș Țurcanu. — Ch. : Can Redords SRL, 2001. — 1 casetă audio [stereo].
Cuprins : Avem un destin / muz. de L. Știrbu ; interpret : Ana Puică ; Iarba dorului ; Linu-i, lin ; Bunica / muz. de L. Știrbu ; interpret : Nelly Ciobanu ; Chipul mamei / muz. de Ioana Sulac ; interpret : Natalia Barbu ; Șatra ; O iubire minunată / muz. și interpret : Ion Nicov ; Prizoniera / muz. de Ioana Sulac ; interpret : Victoria Lungu ; Viața-i un pariu / muz. și interpret : Sandu Roșcovan ; Încredere / muz. de L. Știrbu , interpret Nelly Ciobanu și Ana Puică ; Acasă / muz. și interpret Licu Gonciar ; Te-am uitat

/ muz. de Ioana Sulac ; interpret : Rodica Novac ; Dansăm ultima dată / muz. de Alexandru Vdovicencu ; interpret : Doina Iovu ; Nu te vreau / muz. și interpret : Iuliana ; Fără iubire / muz. de Ioana Sulac ; interpret : Rodica Novac ; Precis / muz. de Sergiu Țurcanu ; interpret : Doina Iovu și Sergiu Țurcanu.

306. **Imensitate pe versurile lui Ianoș Țurcanu** [Înregistrare sonoră]. — Ch. : „Djanoma“ SRL, 1998. — 1 casetă audio [stereo].

Cuprins : M-am săturat ; Ce eroare / muz. și voce : Ion Nicov ; Te aștept să vii / voce : Valeriu și Aurica Cordineanu ; muz. de Valeriu Cordineanu ; Două ruguri / voce : Olga Ciolacu ; muz. de M. Șufutinski ; Despărțire ; Alo, alo ; Vom fi mereu împreună / voce : Ion Suruceanu ; muz. de Ian Raiburg, Ion Enache, Valeriu Cordineanu ; Vorbele mint / voce : Elena Șveț ; La revedere ; Povestea veche / voce : Janet Erhan ; muz. de Nicolae Caragia ; Flori / voce : Vlad Negruți ; muz. de Ion Enache ; Imensitate / voce Stela Mitriuc ; muz. de Leonid Gorceac ; Țărăncuța / voce și muz. de Valeriu Cordineanu ; Ochii tăi / voce : Gheorghe Țopa ; muz. de Petre Teodorovici ; La ora cinci / voce : Aurica Cordineanu ; muz. de Valeriu Cordineanu ; Vacanța la Constanța / voce : Irina Toporeț ; muz. de Ion Enache.

307. **Îmi place viața**. Cântece pe textele lui Ianoș Țurcanu [Resursă electronică] / Muzic Master SRL ; text de Ianoș Țurcanu. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.

Cuprins : Fata tatei, fata mamei / muz. și interpret : Gheorghe Țopa ; Îmi place viața / muz. de Alexandru Vdovicenco ; interpret : Gheorghe Țopa ; Viața mea e doar iubire / muz. de Ian Raiburg ; interpret : Gheorghe Țopa ; Ești una pe pământ ; Prietenii ; Roata vieții ; Viața este trecătoare ; Nu pleca ; Dansul începe din nou ; Chitara / muz. și interpret : Ian Raiburg ; Așa e viața, Flori de liliac / muz. de Anatol Dumitraș ; interpret : Ana Barbu ; Taina nopții, O chitară cântă iar / muz. de Alexandru Vdovicenco ; interpret : Ana Barbu ; O toamnă fantastică / muz. și interpret : Licu Gonciar ; Te-am visat / muz. de Ian Raiburg ; interpret : Eryca ; Cea mai frumoasă / muz. de Gheorghe Mustea ; interpret : Corina Țepeș ; Negrele albe clape / muz. de Marian Stârcea ; E sfârșit de săptămână / muz. de Ian Raiburg ; interpret : Liliana Pascaru ;

- Această vară / muz. de Ian Raiburg ; interpret : Alina ; Noaptea iubirii, muz. de Ioana Sulac ; interpret : Roxana.
308. **Leac pentru iubirea mea** ; Când plopi ; Femeie numai ție ; N-am mai văzut / versuri de Ianoș Țurcanu // Anton Pavel. Sărut lacrima ta : [române]. — Bălți, 2006. — Vol. II. — P. 40-43.
309. **Lungu, Victoria**. Crede-mi iubirea [Resursă electronică] / Muzic Master SRL. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.
Din cuprins : Mama ; Anotimp minunat ; Câte raze / text de Ianoș Țurcanu ; muz. de Marian Stârcea ; interpret : Victoria Lungu.
310. **Melodii de aur** [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; text de Ianoș Țurcanu. — Ch., 2008. — Vol. 2. — 1 CD-ROM.
Din cuprins : Avem un drum / muz. și interpret : Veceslav Busuioc ; Și azi regret / muz. și interpret : Rodica Ciobanu.
311. **Melodii de aur** [Resursă electronică] / Sitarin SRL ; text de Ianoș Țurcanu. — Ch., 2009. — Vol. 3. — 1 CD-ROM.
Din cuprins : Pentru dragoste / muz. și interpret : Veceslav Busuioc ; Flori de liliac / muz. de Anatol Dumitraș ; interpret : Ana Barbu ; Îmi place viața / muz. de Veceslav Busuioc ; interpret : Gheorghe Țopa.
312. **Mitriuc, Stela**. Imposibilă minune [Resursă electronică] / PoliDiscRadio ; muz. de Leonid Gorceac, Licu Gonciar ; interpret : Stela Mitriuc. — Ch. : DiscRecords, 2000. — 1 CD (1'04"54")
Din cuprins : Imensitate (5'34") / muz. de Leonid Gorceac ; vers. : Ianoș Țurcanu.
313. **N-o să revin** ; Când strunele vibrează [Text] // Agachi Alexei. Te duci, tinerețe, te duci: [album de române]. — Ch. : Fundația Draghiștea, 2005. — P. 11 ; 103.
314. **Nu am să regret** ; La răspântia de drum ; Trec zilele și se duc anii ; Nu mai pot să te iubesc [Text] // Crețu Gh. Trec zilele și se duc anii... — Ch., 2005. — P. 5 ; 17 ; 38-39 ; 44.
315. **Nu pleca, copilărie** [Resursă electronică] / Muzic Master SRL. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.

- Cuprins* : Pentru mine ; Ninge, ninge ; Nu pleca, copilărie / text de Ianoș Țurcanu ; muz. de I. Cațăr ; interpreți : Sabina Ciubuc ; Diana Grigor ; Mihaela Arsene.
316. **Omul nu are alin** [Resursă electronică] / versuri de Ianoș Țurcanu // Filmul mării iubiri : [cântece de estradă] / muz., aranjament Liviu Știrbu. — Ch., 2001.
317. **Orașul Chișinău** ; Moldova mea [Text] / versuri de Ianoș Țurcanu // Radu Daria. Hai cu mine, clopoțel. — Ch., 2007. — P. 18-19.
318. **Polin, Boris**. Pentru suflet [Înregistrare sonoră]. — Ch. : Trimedial Company, 2001. — 1 casetă audio [stereo].
Cuprins : Fiica crește ; Țiganca ; Chitara cântă ; Nu am fost pe-aici demult ; Odesa ; Întâlnire ; Tata ; Singurătate ; Viața ; Plai pierdut / muz., aranjament, voce de Boris Polin ; versuri de Ianoș Țurcanu.
319. **Sub căciula lui Guguță** [Text] : Imnul Festivalului / muz. de Leonid Gorceac ; text de Ianoș Țurcanu // Lanterna magică. — 1998. — Nr 4/5. — P. 12.
320. **Sulac, Ioana**. Eu tot mai cred în iubire [Resursă electronică] / Muzic Master SRL. — Ch., [s. a.]. — 1 CD-ROM.
Cuprins : O seară în doi / text de Ianoș Țurcanu ; muz. de Ioana Sulac ; interpret : Iana Ștefan.
321. **Tineretea este trecătoare** [Înregistrare sonoră] / muz. : Gheorghe Crețu ; text de Ianoș Țurcanu. — Ch. : Djanoma SRL, 1999. — 1 casetă audio [stereo].
Cuprins : Ochii tăi bade îmi plac ; Trece tineretea mea / interpret : Larisa Ungureanu ; Eu cu dor, badea cu dor / interpret : Minodora Straticiuc.
322. **Viața mea e doar iubire**. Cântece pe textele lui Ianoș Țurcanu [Resursă electronică] / Sitarin SRL. — Ch., 2010. — 1 CD-ROM.
Cuprins : INTRO ; Prietenii, Ești una pe pământ, Roata vieții / muz. și interpret : Ian Raiburg ; Viața mea e doar iubire / muz. de Ian Raiburg ; interpret : Olga Ciolacu ; De ziua ta / muz. de Ady ; interpret : Veceslav Busuioc ; Avem un drum / muz. și interpret : Veceslav Busuioc ; Așa e viața ; Flori de liliac ; Ce minunat e /

muz. de Anatol Dumitraș ; interpret : Ana Barbu ; Îmi place viața ; VINO / muz. de Alexandru Vdovicenco ; interpret : Gheorghe Țopa ; Chipul mamei / muz. de Ioana Sulac ; interpret : Natalia Barbu ; Această vară / muz. de Ian Raiburg ; interpret : Alina ; Cea mai mândră mireasă / muz. și interpret : Costi Burlacu ; La revelere / muz. de Andrei Sava ; interpret : Eryka ; Moldova / muz. de Anatol Dumitraș ; interpret : Roxana ; Domnișoara-moldoveană / muz. și interpret : Jean ; Mama / muz. de Alexandru Vdovicenco ; interpret : Ludmila Dubceac. BONUS.

ARTICOLE CRITICE, PUBLICISTICĂ

323. **Biblioteca „Ovidius“** sau oglinda magică a frumosului / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis : bul. bibliotecarilor Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu“. — 2004. — Nr 1. — P. 9. — (*Ed. specială*).
324. **Câte bordeie atâtea obiceiuri** : [„Cinel-Cinel“ în ospete la „a“MIC] / Ianoș Țurcanu // „a“MIC. — 1994. — Nr 14. — P. 8-9.
325. „Cinel-Cinel“ în ospete la „a“MIC / Ianoș Țurcanu // „a“MIC. — 1994. — Nr 1. — P. 8-9 ; 1995. — Nr 1. — P. 8-9.
326. **Clipa iluziilor** : [semnal în ajun de Revelion] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1993. — 29 dec. — 1 ian. 1994.
327. **Concursul „Florii-2004“** a fost o reușită / Ianoș Țurcanu // Realități culturale. — 2004. — Apr.
328. **Descânțete de dragoste** : [despre cartea *Luna-i una*, aut. Iu. Filip] / Ianoș Țurcanu // Litere. — 2010. — Nr 2 (119). — P. 37, 44 ; Lit. și arta. — 2010. — 24 iun. — P. 4.
329. **Deschiderea stagiunii** la Teatrul municipal etnofolcloric „Ion Creangă“ / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1993. — 21 noiem. — P. 3.
330. **Din joi în joi la „Satiricus“** / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1992. — 23 noiem. — P. 4.

331. **Exercițiu de admirație** : [Claudia Balaban, la 70 de ani] / Ianoș Țurcanu // Castelul cu zidul de carte. — Ch., 2011. — P. 50.
332. **[Felicitare de Ziua femeii]** / Ianoș Țurcanu // Dreptul. — 2007. — 7 mar. — P. 5.
333. **Gânduri de An Nou** : [felicitare] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1995. — 1 ian.
334. **Intrați într-o bibliotecă...** : [felicitare cu ocazia împlinirii a 125 ani ai Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu”] / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis. — 2002. — Vol. 3, Nr 3. — P. 5-6.
335. **Încă o seară de voie bună** a lui Iulian Filip : [de la cinci anișori în sus] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1993. — 15 febr.
336. **Înflorirea ADN-lui poetic** : [despre a XV-a ed. a *Floriilor*, Festival Internațional al tinerilor literați] / Ianoș Țurcanu // În grădina soarelui. — Ch., 2006. — P. 12.
337. **Între sinceritate și sacralitate** : [reflecții pe marginea poeziei Galinei Furdui] / Ianoș Țurcanu // Lumini pentru templu : [sacrul în operele semnate de Galina Furdui și Ludmila Furdui]. — Ch., 2004. — P. 359-364.
338. **La [bibl.] „Târgu-Mureș” e mult suflet** / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis : bul. bibliotecarilor Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu”. — 2003. — Nr 5. — P. 14.
339. **Mi-i dor de romanță ...** : [Festivalul-concurs *Crizantema de aur*, România] / Ianoș Țurcanu // Viața satului. — 1997. — 25 ian.
340. **Nesfârșitul zodiac al împlinirii** : [puncte de vedere] / Ianoș Țurcanu // Dantes'S 10 ani (publ. Lic. Teoretic *Dante Aligheri*). — 2010. — Nr 5/7 (Apr.). — P. 6.
341. **Noi apariții editoriale** : [despre cartea lui Nicolae Spătaru *Noaptea când soclurile își recrutează noile glorii*] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1999. — 16 febr. — P. 8.
342. **O bijuterie lirică** : [despre volumul de rondeluri al Galinei Furdui *Crucifix*] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1996. — 27 iun. — P. 5.

343. **O emisiune de rezonanță** — „Cinel-Cinel“... / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1994. — 10 febr.
344. **O moștenitoare** a Văcăreștilor : Veronica Mihai [câștigătoarea Concursului de lit. *Moștenirea Văcăreștilor*] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1993. — 27 oct.
345. **Obstacolul sticlei invizibile** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1998. — 22 ian. — P. 4.
346. **Ouăle roșii iau** locul drapelelor roșii : [despre *Sfintele Sărbători ale Paștelui*] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1994. — 23 apr.
347. **Reîntoarcerile la izvorul** dintâi : [problemele culturii în activitatea Primăriei mun. Chișinău] / Ianoș Țurcanu // Curierul de seară. — 1998. — 18 apr. ; Več. Chișinău. — 1998. — 18 apr. — În lb. ru.
348. **Revelația perpetuă** — **Eminescu** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1996. — 11 ian.
349. **Sărbătoarea Zilelor Eminescu** : [Eminesciana — 1999] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 1999. — 21 ian.
350. **Sub semnul Eminescu** / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2006. — 12 ian. ; Ploieștii. — 2006. — 12-18 ian. — P. 9.
351. „**Târgu-Mureș**“ — o bibliotecă în sectorul Râșcani : [despre șezătoarea de inaugurare a Salonului lit.-artistic *Lumina din Vatră*] / Ianoș Țurcanu // Moldova suverană. — 1998. — 24 noiem. — P. 4.
352. **Traian Brad** — **o prezentă vie** / Ianoș Țurcanu // BiblioPolis : bul. bibliotecarilor Bibl. Municipale „B.P. Hasdeu“. — 2005. — 31 aug. — P. 11. — (*Ediție specială*).
353. **Uitați-vă în stele și pământ** : [în memoriam lui Liviu Damian] / Ianoș Țurcanu // Tineretul Moldovei. — 1993. — 17 mar. — P. 2.
354. **Un cadou de zile mari** : [despre apariția cărții *Cel rătăcit* de Aurelian Silvestru] / Ianoș Țurcanu // Lit. și arta. — 2010. — 11 mar.

355. **Un eveniment echivalent cu primăvara** : [opinii, impresii] / Ianoș Țurcanu // Salonul Internațional de Carte pentru Copii, ediția a XI-a. — 2007. — 18 apr.
356. [**Ziua Independenței**] / Ianoș Țurcanu // Dreptul. — 2007. — 24 aug.

ÎN LIMBA RUSĂ

357. **Вместо красных знамен — пасхальные яйца** : [о празднике Святой Пасхи] / Янош Цуркану // Веч. Кишинёв. — 1994. — 23 апр.
358. **Еще один вечер** хорошего настроения Юлиана Филиппа : [о детском лит.-муз. вечере] / Янош Цуркану // Веч. Кишинёв. — 1993. — 15 февр.
359. **Иллюзия** : [поздравление с Новым годом] / Янош Цуркану // Веч. Кишинёв. — 1993. — 29 дек. — 1994. — 1 янв.
360. **Наследница Вэкэреску** — Вероника Михай : [о победителе лит. Фестиваля-конкурса „Наследие Вэкэреску“] / Янош Цуркану // Веч. Кишинёв. — 1993. — 27 окт.
361. **Новогодние раздумия** : [поздравления с Новым годом] / Янош Цуркану // Веч. Кишинёв. — 1995 — 1 янв.
362. **Открытие сезона** : [Муниципал. этнограф. театра „Ион Крянгэ“] / Янош Цуркану // Веч. Кишинёв. — 1993. — 21 ноябр.
363. **Праздник „Кишинев — 560“** / Янош Цуркану // Литератор. — 1996. — Окт.-Нояб.

INTERVIURI CU ȘI REALIZATE DE IANOȘ ȚURCANU

364. **Ai noștri ca brazii în America** : [interviuri cu scriitorii Iulian Filip, Arcadie Suceveanu, Claudia Partole, Ianoș Țurcanu, Vasile Romanciuc, participanți la Conf. Int. „O nouă cultură pentru sec. XXI“] / consemnare : Tudor Babici // Curierul de seară. — 1997. — 3 iul.
365. **Anul literar 1999** : [interviu cu Ianoș Țurcanu] : [chestionar „L.A.“] // Lit. și arta. — 1999. — 21 ian. — P. 5.
366. **Armonia și firescul** : poetul Iulian Filip la 50 de ani : [interviu] / consemnare : Ianoș Țurcanu // Florile dalbe. — 1998. — 29 ian. — P. 8.
367. **Bibliotecile din Chișinău** lucrează pe rupe : [interviu cu Ianoș Țurcanu, șef adjunct al Dep. Cultură al Primăriei Municipiului Chișinău] / consemnare : Elena Panuș // Jurnal de Chișinău. — 2002. — 30 aug. — P. 15.
368. **Călătorie în necunoscut** : [despre întâlnirea cu elevii cl. a IV-a de la Liceul „Onisifor Ghibu“ la Bibl. Publ. „Maramureș“ : interviu cu poetul] / consemnare : Zinaida Bădărău // Capitala. — 2002. — 27 noiem.
369. **Ce așteptați de la Adunarea Generală?** Cu ce idei și propuneri veniți la acest forum? Ce ați realizat și ce n-ați reușit să realizați în plan de creație în ultimii patru ani? : [răspunsurile lui Ianoș Țurcanu la ancheta „L.A.“] // Lit. și arta. — 2002. — 5 dec.
370. **Ce așteptați de la Noul An 2006?** : Chestionar „L.A.“ : [Ianoș Țurcanu — planuri pentru viitor] // Lit. și arta. — 2006. — 5 ian.
371. **Ce părere aveți despre anul 1997 ?** Ce credeți despre destinul cărții la ora actuală? : [Chestionar „L.A.“] // Lit. și arta. — 1998. — 19 febr.

372. **Ce-mi doresc mai mult în 2006?** : [chestionar „L.A.”] // Lit. și arta. — 2006. — Nr 1. — 5 ian. — P. 5. — Din conț. : Ianoș Țurcanu.
373. **Cu ce sentimente vă despărțiți de anul 2009?** : Chestionar „L.A.” : [Ianoș Țurcanu — bilanțurile anului 2009] // Lit. și arta. — 2009. — 31 dec.
374. **Cu ce sentimente vă despărțiți de anul 2010?** Ce așteptați de la 2011: Chestionar „L.A.” : [Ianoș Țurcanu — bilanțurile anului 2010, continuarea proiectelor începute] // Lit. și arta. — 2009. — 30 dec. — P. 2.
375. **Cultura susține voința de creație** : [interview cu poetul, dir.-adjunct al Dep. Cultură al Primăriei Municipiului Chișinău Ianoș Țurcanu] / consemnare : Luminița Moșneaga // Lit. și arta. — 1995. — 25 mai. — P. 5.
376. **Da, avem nevoie de poezie!** : [interview cu scriitorul Ianoș Țurcanu] / a interviewat Maricica Mărăcineanu-Călin // Patria tânără. — 1996. — 20 iul. — P. 10.
377. **Filip, Iulian.** M-am oferit benevol cobai, dar e o mică „razniță” între mine și cățeaua Laika, expediată de ruși în cosmos : [masă rotundă cu Iulian Filip, șef Dir. Cultură a Primăriei Municipiului Chișinău] / consemnare : Alexandru Filip, Ianoș Țurcanu, Nadina Gheorghită // Capitala. — 2000. — 24 iun. — P. 6 ; Столица. — 2000. — 24 июня. — С. 5. — În lb. ru.
378. **Filip, Iulian.** Unul din luntre : coechipier și cobai benevol : [dialog cu dir. Dep. Cultură al Primăriei Municipiului Chișinău, poetul Iulian Filip] / interview realizat de Ianoș Țurcanu // Capitala. — 2002. — 14 aug. — P. 6.
379. **Ianoș Țurcanu** afirmă că în toate timpurile oamenii de cultură au fost săraci : [interview cu scriitorul] / consemnare : Liliana Popușoi // Jurnal naț. : ed. de Chișinău. — 2001. — 28 apr. — P. 12.
380. **Ianoș Țurcanu** : „O copilărie fericită e cea însoțită de comora cărții” : [interview cu poetul] / consemnare : Rodica Tropoțel // Capitala. — 2002. — 2 oct. — P. 7.

381. **Ianoș Țurcanu** — fericit în lumea copiilor : [interviu cu poetul] // *Tribuna copiilor*. — 2005. — Apr. — P. 3.
382. **Ianoș Țurcanu** : „Scrisul este lucrul pe care-l prefer din toate“ / a intervievat Maricica Mărăcineanu-Călin // *Florile dalbe*. — 1996. — 7 noiem. — P. 8.
383. **Ianoș Țurcanu**: un scriitor nu are dreptul să disprețuiască nimic din cele care îi largesc viziunea asupra lumii / consemnare : Locotenent-colonel Dan Gâju // *Observatorul militar*. — 2007. — 21-27 noiem. — P. 19.
384. **Iubesc viața, soarele și oamenii ...** : [interviu cu poetul Ianoș Țurcanu despre viața și activitatea sa] / consemnare : Maricica Mărăcineanu-Călin // *Lit. și arta*. — 1996. — 17 oct.
385. **Iubiți cartea, păstrați limba** : [interviu cu scriitorul Ianoș Țurcanu la întâlnirea cu elevii cl. 1-a la Bibl. Publ. *Alba Iulia*] / consemnare : Lilia Curchi // *Capitala*. — 2001. — 13 oct. — P. 8.
386. **În această lume debusolată** noi am găsit drumul cel mai interesant și sigur — spre sufletul copilului : [interviu cu Ianoș Țurcanu, dir. adjunct, Dep. Cultură al Municipiului Chișinău] / consemnare : Lilia Curchi // *Capitala*. — 2002. — 23 noiem. — P. 16.
387. **La unii înțelepciunea vine** cu anii, la alții vin numai anii : [interviu cu poetul] // *Viața ta*. — 2006. — Nr 3/4. — P. 4-7.
388. **Mozaic duminical** : [interviu cu poetul Ianoș Țurcanu] / consemnare : Alina Roman // *2 ore + 3 iezi*. — 2000. — Nr 6. — P. 6.
389. **O demnitate a expresiei și a gândului** : [dialog cu poetul Ianoș Țurcanu] / consemnare : Grigore Grigorescu // *Lit. și arta*. — 2002. — 25 iul. — P. 5.
390. **Primul lăcaș sfânt la Ciocana** : [interviu cu Ianoș Țurcanu cu prilejul înălțării Sfintei Cruci pe cupola Bisericii *Nașterea Maicii Domnului*] / consemnare : Mihai Morăraș // *Capitala*. — 2000. — 20 dec.
391. **Semințele unei speranțe noi** : [interviu cu Ianoș Țurcanu, poet] / consemnare : Mihai Morăraș // *Dialog*. — 1998. — 1

ian. — P. 4.

392. **Studentii de ieri și de azi** : [interviu cu Ianoș Țurcanu] / consemnare : Rodica Cărăuș // Universitatea. — 2001. — Mai.
393. **...și Ianoș Țurcanu** : [despre întâlnirea poetului cu studenții Colegiului de Comerț al ASEM] / consemnare : Vasile Gălușca, cl. a XI-a // Carpe Diem! — 2002. — Oct.
394. **Trăim într-o perioadă nefastă pentru** viața culturală românească și europeană : [interviu cu Ianoș Țurcanu, șef-adjunct al Direcției municipale Cultură] / consemnare : Tamara Gorincioi // Capitala. — 2010. — 7 iul. — P. 8.
395. **Un mesaj spiritual comun** : [interviu cu profesorul Mihai Stan] / consemnare : Ianoș Țurcanu // Stan Mihai. Confretria. Convorbiri și confesiuni. — Târgoviște, 2009. — P. 346.
396. **Un poet cu ieșire la mare** : [interviu cu Ianoș Țurcanu și Iulian Filip] // Lanterna magică. — 1993. — Nr 3 (46). — P. 12.

ÎN LIMBA RUSĂ

397. **А он рожден чтобы жизнь сделать сказкой** : [интервью с писателем Я. Цуркану] / записала В. Бобочел // Столица. — 2001. — 25 июля. — С. 4.
398. **Сложный период для культуры** : [интервью с писателем Яношем Цуркану, зам. начальником муницип. Упр. культуры] / беседу вела Тамара Горинчой // Столица. — 2010. — 7 июля. — С. 8.
399. **Наши писатели на американской земле** : [интервью с поэтами Ю. Филип, А. Сучевяну, В. Романчук, Я. Цуркану] / записал Т. Бабич // Веч. Кишинев. — 1997. — 3 июля. — С. 3.
400. **Хрустальные осколки** : [интервью с поэтом о его новых книгах *Хрустальные осколки* и *Карманные песни*] / записала: В. Бобочел // Бобочел Валерия. Мои прохождения : [интервью]. — Ch., 2001. — С. 62-63 ; Столица. — 2000. — 19 апр. — С. 13.

REFERIRI DESPRE PERSONALITATEA ȘI CREAȚIA LUI IANOȘ ȚURCANU

401. **Accent editorial** : [despre cartea lui Ianoș Țurcanu *Priviri în oglindă*] // Accente. — 2001. — 2 aug.
402. **Adam, Victor**. Ianoș Țurcanu : [despre viața și activitatea poetului] / Victor Adam // Ploieștii. — 2005. — 12-18 mai. — P. 6.
403. **Adam, Victor**. Inimometru : [despre apariția cărții *Inimometru* de Ianoș Țurcanu] / Victor Adam // Ploieștii. — 2005. — 30 iun. — 6 iul ; Lit. și arta. — 2005. — 2 febr. — P. 5.
404. **Apostoleanu, Corina**. Patria noastră — limba română : [despre culeg. de poezii *Moment poetic*, ed. îngrijită de Ianoș Țurcanu] / Corina Apostoleanu // Tomis. — 1997. — (Iul.).
405. **Belicov, Serafim**. Ecouri prelungite de cavale : [Ianoș Țurcanu] / Serafim Belicov // Moldova lit. — 1995. — 27 sept. — P. 2.
406. **Belicov, Serafim**. La Mamaia, fără „cerb“... : [Locul 3 la festivalul *Cerbul de aur* de la Brașov s-a învrednicit cântecul compoz. Ion Enache pe un text de Ianoș Țurcanu] / Serafim Belicov // Moldova suverană. — 1997. — 13 sept.
407. **Breviar bibliografic** : [Ianoș Țurcanu : Biobibliogr.] // BiblioPolis. — 2006. — Vol. 19, Nr 3. — P. 83.
408. **Busuioc, Nicolae**. Izgonirea din Eden : [despre volumele : *Omul mării și Izgonirea din Eden*, aut. Ianoș Țurcanu] // Busuioc, Nicolae. Timpul trăit. — Iași, 2009. — P. 88-90.
409. **Caligrafii** : [despre activitatea poetului Ianoș Țurcanu] // Coloqviu. — 1998. — Nr 2. — P. 5.
410. [**Carte de dragoste**] : [despre cartea cu același titlu a lui Ianoș Țurcanu] // Convorbiri literare. — 2007. — Nr 5 (137). — P. 14.

411. **Cartea și universul** copilăriei : [prez. de carte la ed. a IV-a a Salonului Internațional de carte pentru copii] // Capitala. — 2000. — 19 apr. — P. 4.
412. **Cărți, autori și edituri din R. Moldova premiate la Iași** : [Premiul *Mihai Eminescu* pentru poezie Iulian Filip și Ianoș Țurcanu] // Ziarul de gardă. — 2008. — 16 noiem. — P. 8.
413. **Ce dulce ești și ce frumoasă, scumpă poezie...** : [despre întâlnirea lui Ianoș Țurcanu cu elevii Liceului cu profil tehnologic] // Florile dalbe. — 2004. — 25 noiem.
414. **Cimpoi, Mihai.** Generația „ochiului al treilea“ (reabilitarea esteticului) : [Ianoș Țurcanu] // Cimpoi Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia : compendiu. — Ch., 2003. — P. 359.
415. **Cimpoi, Mihai.** Tainele creației și ale vieții : [Ianoș Țurcanu] / Mihai Cimpoi // Roua stelară. — 2008. — Nr 3. — P. 5.
416. **Cimpoi, Mihai.** Un romantic (Întârziat? Modern? Postmodern?) este Ianoș Țurcanu // Mihai Cimpoi. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia. — Ch., 1996. — P. 236.
417. **Ciocanu, Ion.** Cetățile din noi : [despre placheta de versuri *Cetatea*] / Ion Ciocanu // Patria tânără. — 1995. — 14 oct.
418. **Ciocanu, Ion.** Confirmarea vocației și imperativul exigenței : [despre cartea *Gânduri printre rânduri*] / Ion Ciocanu // Phoenix. — 2005. — 29 dec. ; 2006. — 15 mar. — P. 23.
419. **Ciocanu, Ion.** Imperativul ascensiunii : [despre Ianoș Țurcanu] / Ion Ciocanu // Viața satului. — 1994. — 12 noiem.
420. **Ciocanu, Ion.** Neuitarea înaintemergătorilor : [despre placheta de versuri *Aduceri — aminte*] / Ion Ciocanu // Lit. și arta. — 1996. — 3 oct. — P. 5.
421. **Coadă, Gheorghe.** Ianoș Țurcanu și melancolia mării : [despre volumul *Omul Mării*] / Gheorghe Coadă // Jurnal de Dâmbovița. — 2007. — 27 oct. — P. 15.
422. **Constantin, Cristian.** Noaptea de poezie de la Curtea de Argeș. — Ed. a XII-a, (16-22 iulie 2008) : [Ianoș Țurcanu] / Cristian Constantin // Săgetătorul. — 2008. — 15 iul. — P. 9.

423. **Copilărie — dulce feerie** : [participarea lui Ianoș Țurcanu la festivitatea de premiere a laureaților Concursului *Brândușele speranței*] // Florile dalbe. — 1998. — 11 iun.
424. **Corcodel, Ana**. Medalionul literar — o „lecție de suflet“ pentru liceeni : [Ianoș Țurcanu] / Ana Corcodel // Capitala. — 2007. — 6 oct. — P. 14.
425. **Coșcodan, Raisa**. Grația fanteziei : [despre cartea pentru copii *Doi lei*] / Raisa Coșcodan // Luceafărul. — 1996. — 24 oct. — P. 6.
426. **Cristea, Tudor**. Poeti din Basarabia (I). Un personaj liric: Ianoș Țurcanu : [creația poetului] / Tudor Cristea // Litere. — 2010. — Nr 10. — P. 12-15. — (*Cronică literară*).
427. **Cuvântul care ne unește** : [poezia lui Ianoș Țurcanu s-a bucurat de un succes neobișnuit la Târgul de carte de la Iași] // Cronica. — 1999. — Nr 7. — P. 16.
428. **David, Eugenia**. Devotat fecior al baștinei : [Ianoș Țurcanu la 50 ani de la naștere] / Eugenia David // Moldova suverană. — 2001. — 28 iul. — P. 6.
429. **David, Eugenia**. Un tânăr prozator — Ianoș Țurcanu / Eugenia David // Basarabia. — 1994. — Nr 8/9. — P. 45.
430. **Donos, Alexandru**. Pe polița „Beciului vechi“ : [despre aforismele lui Ianoș Țurcanu] / Alexandru Donos // Lit. și arta. — 1996. — 12 febr. — P. 8.
431. **26 iulie — 60 ani de la nașterea poetului Ianoș Țurcanu, 1951** // Aniversări culturale. — Ch., 2010. — P. 131-137. — Bibliogr.
432. **26 iulie — 55 ani de la nașterea poetului Ianoș Țurcanu, 1951** // Aniversări culturale. — Ch., 2005. — P. 115-118. — Bibliogr.
433. **Dragul meu prieten, îți dăruiesc această carte...** : [întâlnirea lui Ianoș Țurcanu cu elevii Liceului Teoretic pentru copii slabvăzători] // „a“MIC. — 2004. — Nr 12. — P. 15.
434. **Druță, Irina**. „Eu + Tu... sau încă o dată despre dragoste“ : [lansarea cărții lui Ianoș Țurcanu de Ziua îndrăgostiților la

- CAIE] / Irina Druță // Ecoul Eminescu. — 2005. — Mar. — P. 1.
435. **Dumbrăveanu, Victor.** Bibliotecile : [Medalionul literar nr 22 „Ianoș Țurcanu“ desfășurat la Bibl. „O. Ghibu“] / Victor Dumbrăveanu // Capitala. — 2007. — P. 1.
436. **Dumitrescu, Nicolae.** Patru poeți basarabeni : Anatol Codru ; Iulian Filip ; Ianoș Țurcanu, Nicolae Dabija / Nicolae Dumitrescu // Axioma. — 2006. — Nr 11 (Sept.). — P. 10-11. — (*Cronica literară*)
437. **Farmecul și teroarea poeziilor** de album : [în poezia lui Ianoș Țurcanu bisturiul observației fine este secundat de o sensibilitate aparte și de un uimitor simț al realului] // Moldova. — 1991. — Nr 11. — P. 13.
438. **Filip, Iulian.** Aștept domolirea drumețului ... : [despre versurile lui Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Lit. și arta. — 1993. — 22 iul. — P. 5.
439. **Filip, Iulian.** Elementară curiozitate, apoi cunoaștere : [Ianoș Țurcanu — poezia lui te atrage ca un magnet și te fascinează prin melodicitatea versului] / Iulian Filip // Lit. și arta. — 2003. — 6 noiem. — P. 5.
440. **Filip, Iulian.** Moartea împăcată a mamei poetului care-i seamănă tatălui : [poetului Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Lit. și arta. — 2007. — 18 oct. — P. 4 ; Litere. — 2007. — Nr 9 (90). — P. 54.
441. **Filip, Iulian.** Îngândurare pe un calendar : [Ianoș Țurcanu la 50 ani] / Iulian Filip // Capitala. — 2001. — 14 mai.
442. **Filip, Iulian.** Jubileele produc evenimente plăcute în cazul protagoniștilor valoroși : [despre poetul Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Capitala. — 2001. — 16 mai. — P. 3.
443. **Filip, Iulian.** Toate-s la îndemâna oricui — care și ce pescuiește : [Ianoș Țurcanu la 50 de ani] / Iulian Filip // Capitala. — 2001. — 25 iul.
444. **Filip, Iulian.** Un poet cu ieșire la mare : [Ianoș Țurcanu] / Iulian Filip // Lanterna magică. — 1993. — Nr 2. — P. 12.

445. **Fulgi pentru salvarea copiilor** : [despre lansarea cărții de versuri pentru copii *Fulgul fermecat* de Ianoș Țurcanu la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu“] // Momentul. — 1996. — 2 febr. — P. 4.
446. **Furdui, Galina**. Alfabetul vesel : [despre cartea de poezii și povestiri *Alfabetul vesel*, semnată de Silvia Ursachi și Ianoș Țurcanu, Chișinău, 1998] / Galina Furdui // Lit. și arta. — 1998. — 23 iul. — P. 8.
447. **Gafton, Marcela**. Carte de vizită : [Ianoș Țurcanu la 50 ani] / Marcela Gafton // Țara. — 2001. — 27 iul. — P. 4.
448. **Gheorghită, Nadina**. Copiii dezavantajați au și ei dreptul la carte : [despre întâlnirea lui Ianoș Țurcanu cu elevii Lic. Teoretic pentru copii slabvăzători] / Nadina Gheorghită // Capitala. — 2004. — 20 oct.
449. **Grigorescu, Grigore**. Cuvintele — tunele între suflet și-ntr stele : [Ianoș Țurcanu *Songuri de cristal*] / Grigore Grigorescu // Lit. și arta. — 2000. — 11 mai. — P. 3.
450. **Huțanu, Valentin**. Regal de poezie la cea de-a XX-a ediție a „Sărbătorii Liliacului“ : [Ianoș Țurcanu] / Valentin Huțanu // Buna ziua Iași. — 2011. — 4 mai.
451. **Ianoș Țurcanu** // a“Mic“. — 2004. — Nr 5/6. — (Supl.).
452. **Ianoș Țurcanu** : Bibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu“, Bibl. Publ. „Transilvania“, Centrul de Inf. și Docum. „Chișinău“, ed. îngr. de L. Kulikovski ; alcăt. : L. Capița. — Ch. : Bons Offices, 2006. — 80 p.
453. **Ianoș Țurcanu** : [despre viața și activitatea poetului] // Crai nou (Suceava). — 2004. — 8 mai. — P. 5.
454. **Ianoș Țurcanu** : „Ecouri prelungite de cavaleri“ : [despre poeziile lui Ianoș Țurcanu] // Moldova lit. — 1995. — 27 sept. — P. 10.
455. **Ianoș Țurcanu** mai are o „deprindere inutilă“ : [despre lansarea cărții *Deprindere inutilă* de Ianoș Țurcanu în cadrul Zilelor Bibl. „Ovidius“] // Jurnal național. — 2000. — 20 mai.

456. **Ianoș Țurcanu** : [note biogr.] // Ziarul de Argeș. — 2008. — 18-24 iul. — P. 12. — (*Cultură*)
457. **Ianoș Țurcanu** : [schiță biogr., aprecieri, bibliogr.] // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia 1812—2006. — Ch., 2007. — P. 455-456.
458. **Ianoș Țurcanu** : [schiță biogr., aprecieri] // Rogac, Raia. Peliina — nume de legendă. — Ch., 2009. — P. 229-232.
459. **Ianoș Țurcanu** : [schiță biogr., aprecieri, bibliogr.] // Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților : [dict. bibliogr.]. — Ed. a 2-a, rev. și compl. — Ch., 2004. — P. 376-379. — Bibliogr. : 34 tit.
460. **Ianoș Țurcanu** : [schiță biogr.] // Noi. — 2004. — Nr 11. — P. 8.
461. **Ilion, A. „Insula Madagascar“** : [carte pentru copii a lui Ianoș Țurcanu] // Pașii profetului. — 2002. — Mai (Nr 20). — P. 11.
462. **Independente și părtinitoare, zvonurile bântuie prin oraș** : [despre colaborarea lui Ion Nicov cu Ianoș Țurcanu] // Flux. — 1997. — 27 sept.
463. **Inimometru** : [referințe despre cartea *Inimometru* a lui Ianoș Țurcanu] // Lit. și arta. — 2006. — 2 febr.
464. **Ionită, Marin**. Festivalul Internațional „Noaptea de poezie“ : [Ianoș Țurcanu] // Curierul zilei (Jud. Argeș, România). — 2008. — 19 iul.
465. **Împăratul Traian** — fondator al latinității : [cu participarea mai multor personalități, printre care și Ianoș Țurcanu] // Lit. și arta. — 1995. — 28 sept. — P. 5.
466. **Încercarea de autoportret** : [versuri noi ale lui Ianoș Țurcanu] // Tineretul Moldovei. — 1992. — Apr.(Nr 12). — P. 3.
467. **Josu, Nina**. Un poet al iubirii : [lansarea volumului de versuri și aforisme *Izgonirea din Eden*, aut. Ianoș Țurcanu] / Nina Josu // Lit. și arta. — 2009. — 12 mar. — P. 4.
468. **Josu, Nina**. Ziua Poeziei : [Ianoș Țurcanu — recital de poezie la bustul lui M. Eminescu] / Nina Josu // Lit. și arta. — 2007. — 18 oct. — P. 4. : fot.

469. **Lachi, Inga.** 55 ani de viață ai poetului Ianoș Țurcanu : [despre ceremonia de lansare a volumelor *Ianoș Țurcanu: Biobibliografie, Brevete pentru eternitate* și CD-ul *Anotimp plăcut*, găzduită de Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] / Inga Lachi // Moldova suverană. — 2006. — 2 aug. — P. 4.
470. **Lansări de carte** la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu” : [lansarea volumului *Songuri de buzunar, Cioburi de cristal* de Ianoș Țurcanu] // Capitala. — 2000. — 15 apr.
471. **Laureații Festivalului** de muzică ușoară : [Ianoș Țurcanu, pentru cel mai bun text] // Jurnal naț. — 2000. — 4 noiem.
472. **Laureații premiilor** „Lit. și arta” pentru anul — 2002 : [Ianoș Țurcanu, pentru cuvântul lucrător] // Lit. și arta. — 2003. — 1 ian.
473. **Laureații săptămânalului** „Lit. și arta” pentru anul 2010 : [Ianoș Țurcanu, pentru poezie] // Lit. și arta. — 2010. — 30 dec. — P. 1.
474. **Laureații săptămânalului** „Lit. și arta” pentru anul 2009 : [Ianoș Țurcanu, pentru satiră și umor] // Lit. și arta. — 2009. — 31 dec.
475. **Laureații săptămânalului** „Lit. și arta” pentru anul 2005 : [Ianoș Țurcanu, pentru poezie] // Lit. și arta. — 2006. — 1 ian. — P. 5.
476. **Laureații săptămânalului** „Lit. și arta” pentru anul 2004 : [Ianoș Țurcanu, pentru zvâcnirea *Logosului matern*] // Lit. și arta. — 2005. — 1 ian.
477. **Laureații săptămânalului** „Lit. și arta” pentru anul 2000 : [Ianoș Țurcanu, pentru că schițele sale au piper] // Lit. și arta. — 2001. — 4 ian.
478. **Laureații săptămânalului** „Lit. și arta” pentru anul 1999 : [Ianoș Țurcanu, pentru că ne mai face să zâmbim] // Lit. și arta. — 2000. — 6 ian.
479. **Melancolii de sfârșit de veac** : [despre volumul *Deprindere inutilă* de Ianoș Țurcanu] // Luceafărul. — 2001. — 29 dec.

480. **Mihai, Ion M.** Sărbătoare la Biblioteca Publică „Maramureș” din Chișinău [Resursă electronică] : [lansarea cărții lui Ianoș Țurcanu *Tatuaje pe nisip* în cadrul „Zilelor Bibl. „Maramureș” 13-17 oct. 2003]. — Disponibil pe internet: <http://www.bibliotecamm.ro>. — Accesat : 15.05.2011.
481. **Mii de aforisme** : [despre aforismele lui Ianoș Țurcanu] // Lit. și arta. — 2005. — 3 noiem.
482. **Muza poeziei în fața admiratorilor** : [despre volumul de poezii 10^a *La Musa Nuova* de Ianoș Țurcanu și Iulian Filip] // Flux. — 2006. — 23 ian. — P. 4.
483. **Negru, Lena.** Atenție, aparate un nou proiect muzical „TadevSStudio” : [echipa *TadevSStudio* formată din maeștrii : Gr. Vieru, Iulian Filip ; Ianoș Turcanu ; P. Popa și textiera Elena Buga] / Lena Negru // Jurnal de Chișinău. — 2008. — 4 noiem. — P. 12. — (*Vedete*).
484. **Nichituș, Victor.** Moldovenii ies în lume : [despre alegerea lui Ianoș Țurcanu în Biroul de conducere al Federației Mondiale a literaților] / Victor Nichituș // Flux. — 1997. — 10 dec.
485. **Nichituș, Victor.** Poeți pe mapamond / Victor Nichituș // Moldova lit. — 1997. — 10 dec. — P. 1. — (*Ai noștri prin cele străinătăți*).
486. **Noi apariții** la editura „Augusta” : [despre placheta *Deprindere inutilă* de Ianoș Țurcanu] // Tibiscus. — 2000. — Apr.
487. **O parte din drumurile Sofiei** trec prin Pelenia... : [despre viața și activitatea lui Ianoș Țurcanu] // Poezia acasă : [poeți contemporani din Basarabia] / antologie de Iulian Filip și Mihai Stan. — Târgoviște, 2003. — P. 149-151 ; Litere. — 2002. — Aug.-Sept. — P. 20-21 ; Lit. și arta. — 2003. — 6 noiem.
488. **Omul nostru la FML** : [despre alegerea lui Ianoș Țurcanu în Biroul de conducere al Federației Mondiale a literaților] // Curierul de seară. — 1997. — 18 dec.
489. **Ora de anatomie** a lui Ianoș Țurcanu : [distins cu premiul

// Săptămîna. — 1995. — 15 sept.

490. **Palladi, Tudor.** Inimometria songului sau imposibila întoarcere a liniştii : [Ianoş Țurcanu. *Songuri de buzunar ; Linişte nu va mai fi ; Cioburi de cristal ; Priviri în oglindă*] / Tudor Palladi // Lit. și arta. — 2002. — 31 oct. — P. 5.
491. **Palladi, Tudor.** Îmbinarea basmului cu poeticul : [rec. la cartea lui Ianoş Țurcanu *Motanul-navigator*] / Tudor Palladi // Florile dalbe. — 1998. — 5 febr. — P. 7 ; Momentul. — 1995. — Sept.
492. **Palladi, Tudor.** Necesitatea primordială a basmului : [Ianoş Țurcanu : *În palat la Verde Împărat*] / Tudor Palladi // Florile dalbe. — 1995. — 26 mai. — P. 7.
493. **Partole, Claudia.** [despre Ianoş Țurcanu] / Claudia Partole // La Creangă : almanah lit. — 2006. — Nr 19. — P. 17.
494. **Pe marginea a două cărți** de poezie : [ședința Cenaclului lit. *Lumina* la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu“, consacrată cărților de poezie ale lui Ianoş Țurcanu *Oglinda stranie și Insomni*] // Glasul Națiunii. — 1995. — Ian. (Nr 2). — P. 8.
495. **Pereteatcu, Tamara.** Din lumea celor capturați de iezii lui Creangă... : [Ianoş Țurcanu la aniversarea de 50 de ani] / Tamara Pereteatcu // La Creangă : [almanah lit.]. — 2001. — Nr 10. — P. 7.
496. **Petrenco, Lilia.** Poetul care măsoară cu inima : [despre lansarea cărții *Inimometru* de Ianoş Țurcanu în incinta Bibl. Publ. „Maramureș“] / Lilia Petrenco // Capitala. — 2005. — 9 iul. — P. 8.
497. **Poetul Ianoş Țurcanu** în „Cioburi de cristal“ își reflectă oglinda minții : [despre cartea *Cioburi de cristal*] // Jurnal național. — 2000. — 4 noiem.
498. **Poeți basarabeni la Ploiești** : [Ianoş Țurcanu] // Prahova. — 2007. — 25 oct.
499. **Poeți din Chișinău**: [Ianoş Țurcanu] // Pașii profetului. — 1995. — Mai.

500. **Popușoi, Liliana.** Ianoș Țurcanu a împlinit 50 de ani / Liliana Popușoi // Flux. — 2001. — 31 iul.
501. **Popușoi, Liliana.** Vulpile și bufnițele cântă, iar leii scriu, făcând maimuțele să râdă : [scriitorul Ianoș Țurcanu] / Liliana Popușoi // Flux. — 2001. — 7 sept.
502. **Precup, Sorin.** „Deprindere inutilă“ : [noi apariții la ed. *Augusta* de Ianoș Țurcanu] / Sorin Precup // Tibiscus. — 2000. — Nr 3 (11). — P. 12.
503. **Premiile Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineri** : [cartea anului *Un elefant în vagonul-restaurant*, aut. Ianoș Țurcanu] // Flux. — 2009. — 7 apr. — P. 11.
504. **Proiectul „Tinerii Schimbă Lumea! — 2004“** : 1-19 august, 2004, Peresecina [Resursă electronică] : [Ianoș Țurcanu — invitat special și participarea lui la acest proiect]. — Disponibil pe Internet : <http://www.serviciupentrupace.org>. — Accesat la : 15.05.2011.
505. **Pruteanu, Vasile.** Prizonierul copilăriei : [despre lansarea cărții *Pițigoiul în ciubote* de Ianoș Țurcanu la Bibl. „Transilvania“] // Lit. și arta. — 2002. — 10 oct.
506. **Rachieru, Adrian Dinu.** Anotimpul anotimpurilor (III) : [Ianoș Țurcanu] // Convorbiri literare. — 2007. — Nr 5. — P. 76.
507. **Rogac, Raia.** Carte scrisă cu arcușul sângelui : [lansarea cărții *Izgonirea din Eden*, aut. Ianoș Țurcanu la Bibl. „Ovidius“] / Raia Rogac // Glasul. — 2008. — 13 noiem. — P. 13. : fot.
508. **Rogac, Raia.** Creionări la portretul unui poet : [Ianoș Țurcanu] / Raia Rogac // Florile dalbe. — 2007. — 8 noiem.
509. **Rogac, Raia.** Triplă lansare sub semn aniversar : [lansarea volumelor : *Ianoș Țurcanu : Biobibliografie ; Brevete pentru eternitate și Anotimp minunat (CD-rom)*, aut. Ianoș Țurcanu] / Raia Rogac // Glasul Națiunii. — 2006. — 3 aug. — P. 8. — (*Aniversări*).
510. **Rogozenco, Silvia.** Avem o rezervă de suflet... : [despre placheta de versuri *Doi lei*] / Silvia Rogozenco // Florile dalbe. — 1997. — 23 ian. — P. 5.

511. **Romanciuc, Vasile.** Cartea luminează : [premiul *Simpatia copiilor* i-a revenit cărții *O girafă supărată*, aut. Ianoș Țurcanu] / Vasile Romanciuc // a„Mic“. — 2008. — Nr 5/6. — P. 3.
512. **Romanciuc, Vasile.** Ianoș Țurcanu. Cititorul-copil, un adevărat Marco Polo... / Vasile Romanciuc // Litere. — 2009. — Nr 3. — P. 46. — (*Cântece în culori*).
513. **Rotaru, Cristina.** Întâlnire de suflet cu Ianoș Țurcanu : [la Bibl. „Titulescu“] / Cristina Rotaru // Capitala. — 2008. — 11 apr. — P. 13. : fot.
514. **Rotaru, Cristina.** O antologie a poeziei culte *Lumină Lină* : [participarea lui Ianoș Țurcanu la lansarea cărții *Lumină Lină*, aut. Ioan Mânăscuță] / Cristina Rotaru // Capitala. — 2007. — 6 oct. — P. 14.
515. **Rusu, Nicolae.** Râde ciob de vază spartă : [Ianoș Țurcanu *Cioburi de cristal*] / Nicolae Rusu // Lit. și arta. — 2000. — 25 mai. — P. 4.
516. **Sârbu, Olga.** Copii fericiți, părinți mulțumiți : [despre *Tăbăra de lectură și agrement* la Bibl. Publ. „Alba Iulia“ și întâlnirea copiilor cu Ianoș Țurcanu] // Capitala. — 2006. — 24 iun. — P. 6.
517. **Să nu mâncăm** colaci de salvare : [aforismele lui Ianoș Țurcanu ne demonstrează că avem oameni celebri de o înaltă cultură care ne-au lăsat fraze pline de tâlc și înțelepciune în operele lor] // Jurnal de Chișinău. — 2000. — Noiembrie.
518. **Scriitorii sunt cu Mircea Snegur** : [printre care și Ianoș Țurcanu] // Luceafărul. — 1996. — Oct.-Noiembrie.
519. **Slutu, Nina.** „În doi cu gândul“ : [despre cartea *Songuri de buzunar* de Ianoș Țurcanu] / Nina Slutu // Moldova suverană. — 2001. — 16 ian.
521. **Stratulat, Andrei.** Rafinamentul aforismului : [despre volumul *Cioburi de cristal* de Ianoș Țurcanu] / Andrei Stratulat // Revista Română (Iași). — 2001. — Iunie.
520. **Stroie, Nicolae.** 5 cărți de poezie : [*Omul mării*, aut. Ianoș Țurcanu] / Nicolae Stroie // Astra (Brașov). — 2008. — 23

- oct. — P. 23.
522. **Șipoș, Gheorghe.** Moment poetic : [despre editorii Iurie Colesnic, Iulian Filip, Vasile Romanciuc, Ianoș Țurcanu] / Gheorghe Șipoș // România lit. — 1997. — 5-11 febr. — P. 11.
523. **Ștefărtă, Sorina.** Deloc din întâmplare : [lansarea cărții *Ploaie la plus infinit*, la Iași] / Sorina Ștefărtă // Flux. — 1996. — 20 dec.
524. **Știri, zvonuri, bârfe** : [despre Ianoș Țurcanu] // Flux. — 1998. — 3 iul.
525. **Tarlapan, Efim.** Patrimoniu spiritual : [antologia aforismului românesc de pretutindeni] / Efim Tarlapan // Post Scriptum. — 1998. — 15 sept. — P. 6.
526. **Turea, Larisa.** Călătorii imaginare : [lansarea cărții-surprize *Melcii nu citesc ziare*, aut. Ianoș Țurcanu] / Larisa Turea // Carte pentru copii și tineret. 21-25 aprilie 2010. — Ch., 2010. — Nr 3. — P. 2.
527. **Un romantic întârziat** : [Ianoș Țurcanu la 50 ani] // Flux. — 2001. — 31 iul. — P. 4.
528. **Ungureanu, Larisa.** Muza poeziei : [despre lansarea cărții *10^a la musa nuova* de Ianoș Țurcanu și Iulian Filip la Bibl. Publ. „Târgoviște“] / Larica Ungureanu // Lit. și arta. — 2006. — 2 febr.
529. **Ungureanu, Larisa.** Muza poeziei în fața admiratorilor : [despre lansarea volumului de poezii „A 10^a La Musa Nuova“ de Ianoș Țurcanu și Iulian Filip la Bibl. „Târgoviște“] / Larica Ungureanu // Flux. — 2006. — 23 ian. ; Lit. și arta. — 2006. — 2 febr.
530. **Vlad, Mihail.** Ianoș Țurcanu : „Priviri în oglindă“ : [despre volumul *Priviri în oglindă* de Ianoș Țurcanu] / Mihail Vlad // Jurnal de Dâmbovița. — 2002. — 1 aug. ; Răsunetul (Bistrița). — 2002. — 21 aug.
531. **Vodă, Gheorghe.** Cercetați de sublim : [poeziile alăturate, semnate de Ianoș Țurcanu vin să bucure prin viziunea propozițiilor cu note defnitorii și prospețime] / Gheorghe

Vodă // Moldova. — 1973. — Nr 2. — P. 12.

532. **Vrem filme titrate în limba română !** : [participarea lui Ianoș Țurcanu la conf. de presă, organizată de Compania Neogen] // Jurnal de Chișinău. — 2005. — 27 mai ; Disponibil pe Internet : <http://www.jurnal.md> ; <http://press.try.md>. — Accesat : 15.05.2011.
533. **Zbârciog, Vlad.** Ianoș Țurcanu : [schiță bigr.] / Vlad Zbârciog // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia. 1812—2010. — Ed. a 2-a rev. și compl. — Ch., 2010. — P. 445-447.

ÎN ALTE LIMBI

534. **Arte e vita di poeti bessarabiani** : [Ianoș Țurcanu] // a cura di Dante Cerilli. — Supino, 2005. — P. 116-122. — (Fondazione Culturale Mario Cerilli — Supino (FR) Italia). — În lb. it.
535. **Бобочел, Валерия.** Подскажите как мне найти Моцарта : [очередное заседание клуба *Овидиус* под руководством Ян. Цуркану] / Валерия Бобочел // Столица. — 2000. — 22 нояб.
536. **Наш человек в ВФП** : [избрание Ян. Цуркану в бюро Всемирной Федерации писателей] // Веч. Кишинев. — 1997. — 18 дек.
537. **Сырбу, Ольга.** Счастливые дети, довольные родители : [о „Лагере чтения и отдыха“ при Библ. „Алба Юлия“ и встрече детей с писателем Яношем Цуркану] / Ольга Сырбу // Столица. — 2006. — 24 июня. — С. 6.

Referințe critice

IZGONIREA DIN EDEN

De obicei *miniaturalul* este asociat cu frumusețea a ceea ce este minuscul și fin, întâlnit în arta scrisului medieval, dacă ne referim mai ales la stilul literelor de pe manuscrisele vechi, sau în pictura de mici dimensiuni, realizată în maniera artistică a celui care se apleacă cu grijă de a nu atinge nici măcar marginea suavă a filigranului.

Miniaturalul lyric, dacă e obținut după toate regulile artei scrise, sporește vizibil expresivitatea cuvântului, iar prin extrapolare acționează la proporția întregului vers. Miniaturalul lui Ianoș Țurcanu ia înfățișarea „instantaneului lyric sentimentalizat“, cum spune Mihai Cimpoi. La ultima ediție a Salonului de carte de la Iași, autorul de peste Prut mi-a oferit o carte cu grafică elegantă, **Izgonirea din Eden** numindu-se, în care întâlnim versuri de o sensibilitate deosebită și aforisme încărcate de înțelepciunea vieții. Surpriza cititorului este pe măsura miniaturalului din „Surprindere“: „Inima tresare, / surprinsă de poezie / și de viață / la fel ca orbul / când îi cade / o umbră,-ntâmplător, / pe față“. Poetul vede totul în „lumini și umbre“, rostește prin „cuvinte simple“ ceea ce observă și simte, trăiește până la epuizare stările cu combustie sufletească, se extaziază în fața naturii, iar amintirile și le îmbracă în hainele nostalgice ale timpului: „Sus, în veranda sumbră, / Sub cerul de cobalt, / Dansând, îmi pari o umbră, / Dintr-un tablou uitat, / În ritm de bossa-nova, /

De tangou și de vals, / Cât de străină-i vorba/ Și râsul, cât de fals.
/ Iar toamna din privire / Și cutele-adunate, / Vorbesc de o iubire
/ Rămasă prea departe“ (*O umbră*).

Amintind de natură, nu putem trece peste **Omul Mării**, o altă carte despre sentimentul grandorii care este de nuanță spațială. Aici, gândul nostru se îndreaptă spre filozofia naturii, amintindu-ne de existența *naturii umane* sau de rezonabila cercetare a omului, ca parte a naturii *homo pars naturae*. Această filozofie, se știe, a avut ca punct de plecare analogiile dintre cele două realități acceptate și asimilate de literatură. Apelul rousseauist *le retour a la nature* a fost ca o revelație, după cum reflecțiile novalisiene sau reveriile eminesciene n-au rămas fără ecou. De la vizual la auditiv sufletul transgresează în imaterial și invizibil, iar niște căi luminate se arată numai celor care surprind metamorfoze și miraje precum se întâmplă la Ianoș Țurcanu în fața mării necuprinse: „Singurătatea se fărâmițează cuminte / vântul se strecoară rănit printre ploi. / Marea leagă depărtarea dintre cuvinte / cu depărtarea dintre noi / pe-a cerului răscruce, un cântec de tăgadă / Revine mai ușor cu fiecare-acord, / Freamătul, dintr-o duminică amânată, / S-a exilat într-un fiord. / Ori zontul cu atâtea corăbii pierdute / Prin apa ce saltă-n ciudate culori, / Netează urmele cu flaute nude / Și le ascunde sub nori“ (*Toamna, în ochii mării...*). Revenim însă la **Izgonirea din Eden** pentru a evidenția alte câteva caracteristici ale poetului. El are predilecția cultivării „micului poem“, unde urmărește și reușește prin expresii concentrate ale universului în miniatură să ajungă la esențe, cu iluminări interioare, să nu abandoneze intenția de a pătrunde dincolo de aparențe și nici să renunțe la intuiție care nu poate fi înlocuită cu nici o imagine, oricât ar fi ea de completă și colorată. Și iarăși totul alunecă în amintiri : „Octombrie. Amiază caldă. / Joc de cuvinte și priviri, / de parcă-o zi spre alta cată, / alunecând în amintiri. / Lumini și umbre. Frunze arse. / Un aer miresmat și dens. / Măsuțe triste pe terase, / fără consumatori ades. / Miniatură de amiază. / Melancolii legate nod. / Nu

înțeleg ce te-ntristează. / E toamnă doar. Atâta tot“ (*Miniatură*). Romanticul Ianoș Țurcanu apelează adesea și la tonuri grave prin care își exprimă trăirile dramatice și reacțiile profunde. Sub coaja bucuriei senine se ascund mâhniri sufletești și tristeți „autumnale“ cu multe irizări evanescente.

În majoritatea cărților însă îl descoperim pe Ianoș Țurcanu ludicul, pe cel care se copilărește frumos, aici el se simte cel mai bine, pentru că se joacă cu haz și cu umor. Copilăria e tocmai cadoul pe care-l face viața fiecăruia dintre noi, e universul plin de miracole. Copilăria magică este simplă și apropiată de puritatea sufletului, este netulburată și sinceră până la naivitate. Este proiecția unei alte dimensiuni a lumii, o stare de excepție care nu durează mult, iese repede din basmele cu personaje fabuloase și intră iremediabil în teribila realitate. Întrebat ce animale are acasă, Ianoș Țurcanu răspunde și își răspunde: „Atât de plin sunt deseori / De patrupezi interiori! / E foarte greu să fii stăpân / Și rege cârdului hain / Ce zburdă zilnic, indiscret, / Prin jungla ce o port în piept“ (*În junglă*).

Nicolae BUSUIOC

„MI-AM ÎNTORS BUZUNARELE VIEȚII PE DOS“

În „prăvălia ce vinde melancolie“ oficiază deloc crispat și Ianoș Țurcanu, medic de meserie, absolvind Institutul de medicină din Krasnodar și mai apoi, la fără frecvență, Institutul moscovit de literatură „M. Gorki“. Impresionant prin ritmul editorial (auto-impus), poetul este un neoromantic, cu dispoziție ludică și apetență pentru gnostic, motiv de a frecventa, cu rezultate notabile, și specia aforismului, având în junețe binecuvântarea lui Liviu Damian, purtând o bogată corespondență cu Iulian Filip și Anatol Ciocanu, ieșind în arenă în revista *Moldova* (1973) cu recomandarea lui Gh. Vodă, semnatarul volumului

Liniște nu va mai fi (2002) are deja un palmares impresionant și o traiectorie spectaculoasă. Umblat prin lume, îmboldit de speranța că se va întoarce acasă după ani de peregrinări (ceea ce s-a și întâmplat în 1992), el va debuta un an mai târziu atacând literatura pentru copii (*În Palat la Verde Împărat*). *Oglindă stranie* (1994) marchează însă debutul propriu-zis, propunând un lirism atras de esențializare, cu lumini și umbre, culegând emoții și gânduri, râvnind a prinde (și a fixa memorabil) expresia condensată, străfulgerată de iluminări sufletești. Pentru Ianoș Țurcanu, cel vizitat de întrebări privind rosturile scrisului și trecerii anotimpurilor, ipostaza scribului „înșirând rânduri pe hârtie“ nu poate fi o „deprindere inutilă“ (cum se intitulase, derutant, o plachetă scoasă la Timișoara, în 2000). În fond, apăsător de sumbră constatare că „vin toamnele“, poetul va recunoaște, spășit: „viața mea e din cuvinte“. Chiar dacă, visând reîntoarceri în copilărie, pe „toloaca Peleniei“, știe că „flăcările / se apropie din nou / de Biblioteca din Alexandria“ și, astfel, truda atâtor stihuitori e sortită neantului.

Dar poezia, purtând pecetea melancolică, recuperând „ce-a mai rămas din tandrețe“, culegând spuneam, momente și întâmplări, se vrea pulsatilă, livrată spontan, febril, cu reacții emoționale, însoțită de umbra ironiei. Astfel de respirații aforistice, așezând fugos tușe coloristice, crochiuri „la comandă“, confirmă o constatare a Corinei Apostoleanu: poetul este un rezonator și, ca „hedonist rezervat“, în care coexistă melancolia și ironia („un bicord“, așadar, cum zicea M. Cimpoi) poartă melancoliei „legate nod“, îngândurând sentimentele și cântând iubirea („o candidă stea“), câtă vreme „toate se măsoară cu inima“.

O recapitulare vitezistă i-ar prilejui acest survol peste un „cimitir de tristeți“. Dar poetul, înarmat cu un inimometru, deplângând iubita-depărtare imprimă un ton ludic acestor expediții lirice. Dovedind sprinteneală și lapidaritate, astfel de constatări (cu substanță etică, făcute parcă în joacă) aparțin unui observator moral care iubește enunțul contrastativ, echivocul,

combinațiile lingvistice („joc de cuvinte și priviri“), fără vreun efort didacticist la vedere, cu semnificații chinuite. Dimpotrivă, rețeta sa, izvodind în flux minipoeme, în pofida unor lungimi (inutile) și a unor repetiții (inevitabile), culegând frânturi pe suportul unei gândiri aforistice are ca permanent însoțitor zâmbetul ironic. Iar tonul ludic îndulcește șirul unor constatări amare: gloria devine cenușă, „uitarea vine peste noi“, groparii-filosofi dețin ultimul adevăr ș.a. Și *Cioburi de cristal* (2000, urmând titulatura unei rubrici din *Literatura și arta*), și *Tatuaje pe nisip* (2003), și *Gânduri printre rânduri* ca și alte „priviri în oglindă“ vădesc această apetență aforistică, confirmând că avem de-a face cu o minte ageră, cu un cugetător înclinat spre paradox, aducându-și obolul la „dezvoltarea aforismului“ (cf. I. Ciocanu).

Esențial, miniaturistul Ianoș Țurcanu, alunecând în amintiri, depănând poezia vieții este un poet al iubirii: „singur, pe malul mării / cioplesc chipul tău în piatra iubirii“. Chiar dacă „amintirile / mor câte puțin“ și o iubire ascunsă poate fi aflată „în căderea frunzelor de toamnă“, el știe că doar nucleul erotic, cu ale sale temeri și trădări, consfințind timpul despărțirilor oferă deplinătate. Aflat la vârsta „când dinții de lapte nu mai mijesc“, la vârsta ereziilor interzise, într-un dialog cu sufletul („ca un înger de abanos“), poetul nu pare a-l asculta. Cum ne avertizase că „toate în lume se măsoară cu inima“, invocarea iubitei se insinuează obsesiv-fantomatic: „iubita mea cu buze-amare / tu ești de-acum / numai o depărtare“.

„Cel mai cântat“ (în ipostaza textierului), chemat și așteptat la manifestările culturale din urbe, febrilul Ianoș Țurcanu e peste tot. Fie că inventează, cu har, întâmlări hazlii cu animale sentimentale (pentru cei mici), fie că ne oferă, generos, „songuri de buzunar“, el rămâne un etern adolescent (firește îndrăgostit). Fiindcă „în sânge dorul continuă să se închege“. Iar poezia rămâne „o scoică-ntoarsă către cer“.

Adrian DINU RACHIERU

INIMOMETRIA SONGULUI SAU IMPOSIBILA ÎNTOARCERE A LINIȘTII

LEGĂNAT DE DOBROGEA melancoliei estivale sau autumnale, verbul leonin al lui Ianoș Țurcanu, încrustat pe fildeșul sentimentului, cercând pieptiș verticala ironiei constructiviste și panta dulce a alegoriei / parabolei, întredeschide ferestrele proiectate pe azur ale asociației întotdeauna cu o delicată mișcare lentă a intonației, fără a-și afișa un gest de crispare mimetic sau fără a te părăsi la mijlocul ermetic al cuvintelor consternat de nedumerire. „Songurile“ Domniei Sale se pretind însăși ideea ce face trandafirul să tresară la picăturile de rouă ce-i macina-lezează purpura însoțită cu o umbră aeriană de candoare. Potirul sugestiilor este fin oferit cu o ondulație transparentă a gândului intim răscolind „inima“ ce „visează în singurătatea pulsului / perfecțiunea“. Pelenia sa „este una a stelelor în cruciș“, o carte citită (însă nu „una de vise“ leoniddimoviană...), „căreia îi lipsește sfârșitul“, însă nu acel „septembrin“, autumnal / bacovian, al „ploilor de septembrie“, ci al „vieții sale“ personale, lirice și „inimometrice“, revărsate în aforisticele „cioburi de cristal“ care concurează vraja tăcută a scăpărilor fulgerătoare ale gândului de coral făcând să vuiască simfonic și rapsodic vibrațiile lui umane și solitare în fața altarului propriu-zis al poeziei, „altar“ care pentru el este „o scoică-ntoarsă către cer“.

Desenul liric al versului dumnealui este simplu, parcurs fiind de o ușoară aburire campestră înainte de răsăritul soarelui, când răcoarea îți flutură tresăriri misterioase în ochi și te momeste să-i sfredelești priveliștile cu mângâierea binecuvântătoare a drumețului absorbit de nevăzutul fior clandestin al necunoscutului și al „vâltorii“ „din cuvinte“ (tăcute sau rostite) aducând, vorbind în propria sa metaforă, cu niște „tunele / între suflet și-ntre stele“. „Peisajele“ urbane (gen cele inspirate de metropolele și de realiile americane sau franceze moderne etc.)

păstrează și ele un cumul retractil de energie sufletească suflată pe sticla patinată a vremii, irizările ideatice semănând mai mult cu niște aplecări ritualice, deloc „clasice“ și conservate în lamen-tații, ci eruptive în subsidiar, în sugestia și asociația lor ritmică ce bruiază facil și natural supersonicele civilizației, împietrirea ei rece și fadă, tehnocrată, într-un cuvânt. Personajul liric ia-noșturcanian este un cavaler al sonului și al „songului“ sobru, limpede și evlavios, ceremonios și mai rar cojos, pigmentat cu acuratețe pe întreaga pânză a versului sau numai pe segmentul ei sentimental/elegiac. Mai dur în ipostazele citadine, mai fremă-tător în cele intime, lirice, meditative sau chiar contemplative, el va manifesta întotdeauna cu respect deosebit pentru pliurile line ale ideii, pentru „songurile de buzunar“ ale poeziei care sfidează și descifrează, admiră și aspiră și nu numai respiră amarul de pelin al gândului/sentimentului trăit dint-o „deprindere inutilă“ sau dintr-o revărsare imanentă a necesității umane, sufletești, de comunitate. La el și literele parcă se respectă între ele (fie că e o realitate autohtonă sau americană, franceză sau clujeană). De unde mărturisirea poartă un aer de spovadă în fața cuvântului, sonurile sunt mai pline ca ideea însăși, care devine parcă accesoriul acestora, ca de exemplu în rândurile bântuite de „timpul atlanticelor neîmpăcări“: „îmi simt inima uneori / mică de tot, / alteori / mare cât o Românie“. Expresivitatea metaforică este ob-ținută nu numai printr-un efort de conlucrare a obiectelor tera-tologice din jurul său și a celor cosmice caracterologice, astrale/ personale, dar și grație acelu constructivism picurat cu „puțină dragoste“, amestecat cu o idee de mister și de „nu știi ce“ al său, „pelenian“, ce „se măsoară cu inima“ (dar și cu teama nestinsă de „flăcările“ mistuitoare, când „nu te mai poți ascunde“, de vre-me ce „toți, peste tot, curăță armele“...).

Conștient de faptul „că și amintirile / mor câte puțin“, poe-tul înfrigurat va apela la ajutorul lui Sesam, purtat de iarba ce-i „duce pașii / printre anii — ce-l privesc holbați / de pe gardul“ Peleniei natale în speranța, artistică firește, că „am putea refor-

mula numărătoare anilor: înainte și după Eminescu“, cu toate că — destinul e destin — și, „cătând zăpezile înalte, / curcubeul, stâna, iazul din hârtoape, / cântecul privighetoarei, florii primei iubiri“ este logic, grație modului nostru contemporan de viață / reviață, să nu dea de ce cată sau să găsească „Ni-mic!...“ Este nu numai o replică, o constatare amară, dar și o îngrijorare, o teamă în fața dezastrului teluric, în adevăr apocaliptic. Dar el va „urca“ „naiv“ „treptele scării“ ce „duc spre fericirea“ luptei interioare a inimii și a cugetului cu somnia civilizației contemporane de dată poftelor de plăceri efemere și de distracții și consum (prin aceasta lumea contemporană compromițând de fapt și „iubirea — o candidă stea“ nu numai pentru poet, dar și pentru univers; de unde și glasul sosiei sale lirice, meditativ, adresat „Toamnei“, s-o „păzească de piaza cea rea“...). Reședința viersuitorului este cuvântul situat în ipostazele cunoașterii sui-generis (deși sunt „pățite“ și ele ca în orice domeniu și mediu), jinduind să soarbă din „izvorul Sfânt de apă vie“ pre nume „Istorie“. El va proba și tușe parabolice moderne în stil georgetomozeian („balcanic / bizantin“, vorba lui Eugen Barbu): „Femeia pe care — am iubit-o / cândva, în vis, / am revăzut-o în barul Charles de Gaulle / din Paris. // Beam cafea neagră, / în ambianță de bel-arte, / la mese diferite. / Ne priveam lung, de departe, / fără cuvinte. // Sentimentele-n piept / s-au reaprins, / bineînțeles! — / nu întâlnești / femeile din vis / chiar atât de des. // Parisul, / surâzând din depărtare, / ne privea / din Turnul Eiffel. / Cum am iubit-o cândva, / cu ardoare, / femeia nu-și amintea / defel. // Un arab, sub umbrelă, / ținea pe tavaua din mână / castane de toamnă, răskoapte, / ce semănau cu luna plină / sub care ne iubeam, / într-o noapte...“ (*În aeroportul Charles de Gaulle*).

De nuanță lirică și de „recreație aforistică“ inestinguibilă printr-o dorință „de grup“ „stăpânită de maliție, de amor propriu“, de „reacțiune“ „împotriva unei prea mari afinități“, vorba lui G. Călinescu, atât „songurile“ (citește: „cântecele“ și visele) „de buzunar“ (citește: ale inimii, purtate oricând cu sine...) psi-

hologicește evită grotescul și fabricarea în serie, livrescul împins până la monstruos, cum o fac cei preținși revoluționari, „avangardiști“ (prezent mai cu seamă în peisajul opzeciștilor, (de altfel interesant în multe din căutările lui de adâncime, de structură, și mai puțin de suprastructură...) și nu numai formal. Cu toate că esteticeste îmbrățișează formele libere, variate și diversitatea ritmurilor. De aceea nu în ultimul rând sinceritatea și culoarea sentimentului nu numai că îi diluează inflația verbală, dar îl face să o riposteze lăuntric. Volumul *Liniște nu va mai fi* (Editura Gunivas, Chișinău, 2002) remarcă pe de-a-ntregul atare caracteristici proprii talentului său poetic confesional („...Mareele oarbe ascultă / ce apa la țarm va zvârli. / Noaptea / va fi scurtă. / Liniște nu va mai fi“), dar și atitudinal, profund uman. De remarcat că setea de cântece este una sufletească, inimometrică, și în această nouă prezență lirică a condeierului care figurativ continuă linia tradiției moderne (vădită în scrisul românesc mai cu seamă în generațiile Labiș — Stănescu, Zadnipru — Vieru, Vatamanu — A. Ciocanu, Dabija — Romanciuc — Suceveanu etc. până la nouăzeciști). Desenele sale lirice sunt făcute cu fir de elegie, dar și cu misterul imaginii fixe, vizuale, de xilografie, pe care se vede tremurul emoțional al mâinii, gândirea profundă a inimii, îngânduirea sentimentului.

Oricum, poezia lui Ianoș Țurcanu este o „donație“ a sufletului neliniștii, spleenul animat de gândul revenirii din căutările lui pline de angoase cu sentimentul învingerii, cuceririi de sine a eului, comunicării indirecte cu el.

Dialectic explicabilă în toată mașinăria ei simbolică și teratologică, poezia rămâne totuși acea doză de ne-lipsă cosmică a sublimului din care sufletul soarbe în confruntarea ideatică și spirituală cu lumea, cu ideea, cu spiritul și cu sine. Caligrafiile ironice în duh minulescian / busuiocian din *Poemul pierdut* evidențiază însăși nevoia de scriere, condiția altfel spus a scrisului fără de care e în „pierdere“ „omenirea!“. „Unii scriitori visează să fie premiați, alții — să fie citați“, ne spune un aforism al Dum-

nealui (vezi volumul *Priviri în oglindă*, 2001, p. 7). Ianoș Țurcanu face parte, credem, din alt grup și anume din cei care voiesc mereu să scrie, în felul acesta fiind prin condiție mai mult un „medic“ al cuvântului, având oroare de cea de „preot“ (citește: de gropar...), pentru că preferă „muncile“ lui sisifice, timpul lui expresiv, vindecător de confesiune, de comunicare (gen: „Lumea făcută de Domnul o poate deforma numai omul“; „Produsul finit al gloriei este cenușa“). Autorul (poetul și gânditorul...) înțelege „polemica“ ca pe „un junghi în coasta insultei“, „urmându-și“ fidel „sufletul“ „având grade de rudenie cu rațiunea“ care „muncește pentru eternitatea“ cuvintelor, „dar și pentru a o avea“. El își are „gusturile“ și „culorile“ lui preferate, „în acord cu sine însuși“, adică cu „obligațiile“ și „datoriile“ respective pe care le presupune lucrarea în fagurii cuvântului („Talentul și munca sunt diamante ce se lustruiesc unul pe altul“; „Arta, ca și patima, nu poate suferi golul“). De aici și „conștiința“ de „artist“, necesitatea ei primordială în ideea de întreg, de armonie dintre „parte“ și „întreg“, fără de care omul cade în mreaja extremelor („Cu cât mai mult oamenii vor dobândi conștiința unui artist, cu atât mai repede se va schimba fața lumii“).

Citită atent și cu pătrundere, creația lui Ianoș Țurcanu te convinge de adevărul că poezia și aforismele (sau „cioburile de cristal“ și „privirile în oglindă“, cum le mai zice Dumnealui...) sunt un mod de existență și nu sunt un moft care aidoma „stelele“ îl obligă „să țină capul sus“ și „să stăpânească“ cu demnitate „gimnastica“ spirituală „a versului“, vorbind în propria-i metaforă. Deși „e mult mai ușor de a contesta o valoare, decât a o recunoaște“, scrisul lui Ianoș Țurcanu, inclusiv cel pentru și despre copii, se distinge prin acel echilibru al gândului și al sentimentului, al imaginii și al emoției firești și palpabile (aco-perind nu numai „necesitatea primordială a basmului“ sau „îmbinarea basmului cu poeticul“, dar și fiorii „cercetați de sublim“ (Gh. Vodă), „imperativul ascendenței“ (Ion Ciocanu) ideatice și persuasive, stringente fabulosului și zâmbetului ironic).

Piese de rezistență ale plachetelor sale, mai cu seamă ale celor de pe urmă, *Songuri de buzunar* și *Liniște nu va mai fi*, precum și cele de aforisme *Cioburi de cristal* și *Priviri în oglindă* (inspirat ilustrate de scriitorul Iulian Filip), relevă un poet meditativ-liric sobru al gestului („Clovni“, „Prefer animale“, „Bârfa“, „Flagel“, „Ploaie la plus infinit“, „Nu observăm“, „O toamnă fantastică“) și al sentimentului („Cheamă-mă“, „Oglindă stranie“, „Melancolie“, „Acasă“, „Artistul“, „Plouă“, „Dragoste ciudată“), dar și un fin gânditor ironic, nelipsit de gust și de vocație, de surpriza singulară a revelației. „Adevărul, remarcă filozofic Domnia Sa, mai des ca minciuna, are nevoie de avocați“. Desigur, „oprirea“ „gândului“, ca și „oprirea“ „clipei“ goetheene, este o temeritate, de aci și „încăpățânarea / expunerii sale, / de-a se juca cu moartea / de-a viața“, de-a inimometria și de-a neliniștea (bacoviană sau blagiană („Liniște“), lermontoviană („Soarta mea“) etc). Este un joc splendid, fastuos și sobru, melancolic și ironic, parabolic și teluric, în care simțim volens-nolens „adăugat un grăunte / de nebunie“, căruia, vorba poetului, „i se mai zice talent“, „grăunte“ fără de care poezia nu e poezie. De unde cuvintele lui de „ciopliitor...“ sunt aidoma unei lunete sau unui „tunel“ prin care poți privi nu numai la stele, dar și la sufletul zbuciumat care le-a înființat, le-a dat viață și durată de expresie și de îngândurare, de fremătare aievea. Nu este numai o parabolă, ci este și un crez. Dincolo de imagine tresar feeric și ludic incontinuitățile cosmice și telurice ale Măriei sale Gândului (ce actualizează inactualul, ce istorisește neistorisitul, ce sentimentalizează privirea, ce schimbă rolurile în piesa mereu netrecută a umanității în teatrul cuvintelor) care nu pot să nu aibă nevoie de poezie, de inimometria songului (a „cântecului“ și a „visului“...) sau de stihia neliniștii, în care Ianoș Țurcanu „cioplește“ — în zenitul său vital — „în lemn de verb matern“, „în limba cea mai dulce, / în care suferă și iubește“ românește mileniul „ajuns în fața toamnei“ „unei iubiri“, în fața unei „miniaturi de amiază“, cu „melancoliile legate nod“.

TUDOR PALLADI

IUBIREA ȘI TRISTEȚEA ÎN ECUAȚII LIRICE

Ianoș Țurcanu este esențialmente un neoromantic dublat de un neoimpresionist, care pune în trăire și în privire personalitate și ardoare, văzând totul în lumini și umbre. Structura versului e simplă și punctiformă, fiind supusă pulsației, reacției sufletești de moment, străluminării de culori. Momentele și „întâmplările“ naturii sunt momentele și „întâmplările“ inimii. În acest sens ne spune că a inventat un inimometru, ca o altă „unitate subdivizionară“ („... doar cu timpul înțelegi / că toate în lume, mari sau mici, se măsoară cu inima“).

Structural e, prin urmare, un bicord care asociază discret bucuria senină a iluminărilor cu tristețea mohorâtă a pătrunderii fulgerătoare a esențelor. E un hedonist rezervat, care ne propune idile de dragoste ușor sau intens senzualizate și marcate de o tentă melancolică ce survine ca o poantă epigramatică. Instantaneele „inimometrice“ alternează „sistolele“ și „diastolele“, prezentându-ne o cardiogramă sentimentală variată.

În apele translucide ale luminii estivale se strecoară tristețile autumnale, amintirea și uitarea. Momentul plenar al iubirii se „îndepărtează“, devine evanescent. Iubirea și tristețea sunt puse într-o ecuație, într-o cumpănă ce balansează permanent ca la Bacovia: „Iubita mea cu buze-amare, / tu ești de-acum / numai o depărtare. // Undeva, / lângă o graniță imaginară, / s-a înecat iubirea, / în apa luminii de vară, / doar visul subțire, / ca firul de iarbă, / ghilotinează trecutul, / precum o salbă. // Prin salcâmi mai ard / vechi felinare, / dar treptat se vor stinge, / ca o suflare. // Ești de acum / numai o depărtare, / iubita mea cu buze amare“ (*Depărtare*).

Miniaturalul este stihia lui Ianoș Țurcanu, marca sa individuală, versul luând ființă dintr-o trăsătură grațios creionată, dintr-o tușă coloristică, dintr-o dispoziție ludică sau dintr-o formulare aforistică. Este firesc ca să cultive „micul poem“, crochiul,

schița pastelată, instantaneul liric sentimentalizat: „Octombrie. Amiază caldă. / Joc de cuvinte și priviri, / de parcă-o zi spre alta cată, alunecând în amintiri. // Lumini și umbre. Frunze arse. / Un aer miresmat și dens. / Măsuțe triste pe terase, / Fără consumatori ades. // Miniatură de amiază. / Melancolii legate nod. / Nu înțeleg ce te-ntristează. / E toamnă doar. Atâta tot“ (*Miniatură*).

Poeziile lui Ianoș Țurcanu sunt expresii condensate ale universului mic, restrângându-se adesea la un „nucleu“, la un paradox, la un punct nevralgic al trăirii, la o esență a lucrurilor constatată ad-hoc, la o iluminare interioară sau exterioară, antropomorfizată: „Vin toamnele, / fără vreun semn, / ca o boală ascunsă / ce golește arțarii, / cu fața galbenă / de lemn / în care se retrag / de ploaie carii“ (*Fără vreun semn*); „Admir conturul lunii / zgâriat / de-un fir / tremurător / de trestie“ (*Nocturnă*); „Inima tresare, / surprinsă de poezie / și de viață, / la fel ca orbul / când îi cade / o umbră-ntâmplător / pe față“ (*Surprindere*); „În ochii tăi verzui / de mă afund, / eu cred / un pic / în nemurire, / ca marinarii / ce pornesc / spre Sud / pentru o lungă amăgire“ (*Amăgire*); „Apoi a venit / amiaza fierbinte / cu răsfrângeri de bronz aurit / și soarele, / ca un copil cuminte, / pe coapsele tale a ațipit“ (*Litoral*); „Timpul s-a retras / asemeni mării / lăsând în urmă / un deșert / și doar speranța / este încă vie, / ca o șopârlă / pitulită în nisip“ (*Timpul*).

Profesiunea de credință a poetului este să învețe a rosti „cuvinte simple“ ca „zborul unei frunze“ („Toată creația mea / la atâta / s-ar putea limita“), iar biografia sa nu e decât luminare de amintiri într-o ardere sufletească, amintiri ce nu se prea văd în „zilele sclipitoare“.

Poetul preferă versul disciplinat și melodios, având la activ multe texte transpuse pe muzică.

Știe a se copilări cu gravitate, dialogând cu cei mai mici prin intermediul jocului, istorioarei cu haz (*Omul cu cap pătrat, Insula Madagascar, Cucul cu cucui, Motanul-navigator*). Și în acest domeniu excelează prin miniatural, surprinzând întâm-

plări hazlii cu animale sentimentale: „Un hipopotam posac, / A băgat luna în sac / Și a pus-o-ntr-un copac. // Însă nu a fost atent / Și avu un accident: / Luna, când se frânse ramul, / Rău lovi hipopotamul“ (*Hipopotamul*).

Este și autor de aforisme, această înclinație spre gnostic fiind mai generală și ținând de „constituția sa“, de comportamentul său liric. Aforismele sunt concepute și ele ca niște miniaturi, ca niște iluminări sufletești, ca niște momente de spirit: „De uitare se tem și morții“, „Unde se termină cultura, începe ura“, „Produsul finit al gloriei este cenușa“, „Shakespeare a transformat groparii în filosofi“, „La omul rău poarta e deschisă doar de vânt“, „Dacă ți-au slăbit vederile, nu înseamnă că stelele nu mai lucesc“, „Licuricii consideră că lumina le întunecă viața“, „Când a născut doina, codrul era îndrăgostit“, „Bucuriile sunt relative. Numai tristețea e absolută“, „Orice om are clipe de eternitate“. De generalitățile inerente îl salvează formula lirică și umorul.

Ianoș Țurcanu este, înainte de toate, un poet al iubirii, văzând în acest sentiment o expresie a deplinătății. Versurile erotice sunt pătrunse de o sensibilitate lirică fină care dă măsura adevărată a darului său artistic: „E vie-n biata-mi inimă, / iubirea. / Atunci, atunci eu numele / i l-am săpat în piatră, / l-am scrijelit cu unghiile rupte, / cu tot cu suferințe, gânduri, dor, / ca mai apoi, / drept consolare, / ea cruce să-mi devină pe mormânt, / iubirea“. (*Am ascuns iubirea...*).

Mihai CIMPOI

CONFIRMAREA VOCAȚIEI ȘI IMPERATIVUL EXIGENȚEI

Cartea *Gânduri printre rânduri* a lui Ianoș Țurcanu, a cărei lectură ne prilejuiește multe clipe de satisfacție intelectuală, se lasă ușor înțeleasă ca o contribuție consistentă la eforturile tot mai considerabile ale autorilor est-pruteni la dezvoltarea aforis-

mului românesc. Facem aici referința absolut necesară la splendida enciclopedie cronologică a aforismului românesc datorată competenței în materie și talentului de cercetător în domeniu ale cunoscutului poet satiric și umorist Efim Tarlapan (Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2005), culegere în care e prezentat și Ianoș Țurcanu („Singurătatea e destul de plăcută când ai cu cine o împărți“, „Lipsa celor șapte ani de acasă nu te face mai tânăr“, „Un bărbat adevărat nu se lasă cu una, cu două“ ș.a.). E cazul de asemenea să remarcăm că obolul adus la evoluția aforismului de Grigore Vieru și de alți autori „serioși“, nemaivorbind de Petru Cărare, Ion Diordiev, Victor Prohin și de alți cultivatori asidui ai genului și de mai tinerii Grigore Drăgan, Efim Bivol, Ion Cuzuioc, Ion Diviza, Mihai Cucereavâi și — de ce nu? — Aurelian Silvestru, contribuie la afirmarea unei stări de concurență creatoare în domeniu, stare ce-i obligă pe toți autorii la eforturi sporite întru „ținerea cadentei“ și „rămânerea în arenă“.

Considerațiile de până aici ne-au fost de reală trebuință pentru a încerca (cel puțin) să-i găsim locul — în domeniu — autorului cărții *Gânduri printre rânduri* și să-i conturăm profilul de cugetător tenace în materie de etică și, concomitent, de scriitor cu intuiția fină a felului de a exista literar al aforismului. Or, aforismul presupune, prin definiție, comunicarea unui adevăr neîndoielnic și de mare importanță etică, într-o formă concisă, paradoxală, atractivă prin surpriza intelectuală, și Ianoș Țurcanu are toate șansele de-a ne cuceri când constată la prima vedere simplu că „[o fată] a vrut să se mărite din dragoste, dar el nu avea bani“ sau „că femeia ținută în brațe, treptat și se urcă în cap“. El are o înclinație permanentă spre paradox, spre expresia dominată de surpriză, altfel zis — de o poantă menită să răstoarne începutul comunicării, să întoarcă în altă albie cugetarea cu care își începe comunicarea. Decalajul dintre adevărul pe care începem să-l acceptăm și continuarea / sfârșitul comunicării se bat cap în cap, iar scânteia care se aprinde grație acestui fapt ne luminează mintea într-un mod surprinzător. Eficiența schimbării bruște a

direcției gândului este una pilduitoare. „Timpul ne vindecă de toate...“, scrie Ianoș Țurcanu, drept care acceptăm fără rezerve și pe de-a întregul o acțiune atât de benefică și acceptarea noastră ține până citim sfârșitul enunțului: „... chiar și de viață“, când conștientizăm că prin începutul acestuia parcă am fost duși de nas: ni s-a promis una, dar ni s-a servit cu totul alta.

Bineînțeles, autorul cărții în discuție cultivă și alte modalități de existență ale aforismului. Uneori constatarea sa este în sine și prin sine în stare să ne deschidă ochii în chip surprinzător la adevărul comunicat, ca în cazul enunțurilor de tipul „Nasturii și mintea se observă numai când lipsesc“, „Nevasta geloasă te scoate din sărite, mai ales când are dreptate“, „Boii nicicând n-au fost întrebați ce părere au despre jug“. În atare cazuri aforismele sale sunt niște miniaturi sau niște minipoeme bogate în semnificații latente și aureolate de poante revelatoare. Revelația comunicării și caracterul memorabil al substanței etice propuse atenției formează statutul felului de a fi al tuturor aforismelor reușite ale autorului. „Reușite“ zicem despre adevărurile constatate în mod firesc, fără vreun efort vizibil, ca în cazul unor confrăți peste seamă de „serioși“, marcați parcă pentru totdeauna de ariditatea exprimării, dar care nu încetează a „compune“ ziceri de o anumită factură paradoxală, numite... aforisme. Acestea sunt sentințe, maxime, povește nelipsite de tâlcuri, dar semnificațiile lor sunt oarecum chinuite, „aranjate“ în mod forțat, ele adevărate lecturi și tendințe moralizatoare, dar nu sunt dominate de simplitatea și ingenuitatea aforismului autentic dădora de poezie și de farmec stilistic necontrafăcut.

Majoritatea aforismelor cu care Ianoș Țurcanu s-a impus atenției publice prin rubrica (aproape) permanentă *Cioburi de cristal* din săptămânalul *Literatura și arta* și, ulterior, prin cărțile *Cioburi de cristal* (2000) și *Tatuaje pe nisip* (2003) și — acum prin cartea *Gânduri printre rânduri* sunt de o spontaneitate ingenuă și „împușcă“ drept în țintă fără efort fizic torturant, mai ales pentru cititor. „Licuricii consideră că lumina le întunecă

viața“ sau „Cât de atractiv e degetul cu care sunt arătați alții!“ sunt — și ele — ziceri cam lungite în raport cu substanța etică debitată de autor, cu statutul afirmației lapidare purtătoare de valori etice considerabile. Suntem adepți ai paradoxurilor verbale sprintene, izvorâte spontan dintr-o minte ageră care parcă nici nu-și propune să ne „învețe“ ceva, ci doar constată niște adevăruri într-o formă atât de nevinovată, încât uităm că autorul vizează fenomene umane cu vreun scop moral urmărit anume. „Și un creier mic poate aduce daune mari“ este o butadă sclipitoare, al cărei tâlc e la suprafață, fără ca aforismul să fie superficial și tras de păr.

Ianoș Țurcanu cultivă cu predilecție contrastul dintre două stări de fapt ori de conștiință, realizat în forme diferite, constantă fiind numai spontaneitatea și lapidaritatea: „*Îți dă viață o singură femeie, dar ți-o iau mai multe*“ (aici și în continuare sublinierile din citate ne aparțin — I.C.), „*Mai bine un iepure în frigare decât doi pe cărare*“, „*Având mai multe fețe, nu are pic de obraz*“, „*Omul care pornește peste tot nu ajunge nicăieri*“, „*Femeia ținută în brațe, treptat ți se urcă în cap*“, „*E bine să spui ce gândești, dar e și mai bine să gândești ce spui*“, „*Cu cât e mai lungă cureaua, cu atât e mai scurtă viața*“, „*Intri la șef cu părerea tale și ieși cu ale lui*“...

Nu sunt rare aforismele întemeiate pe jocul subtil de cuvinte: „Dacă scopul bărbaților scuză orice mijloc, cu atât mai mult mijlocul femeilor scuză orice scop“, „La un car de știință n-ar strica și un gram de conștiință“, „Am scăpat de coarnele de la plug, dar nu și de... coarne“, „Mulți au facultate, dar nu și facultatea de a se folosi de ea“, „Uneori dăm mâna celor ce merită pumnul“ ...

Înrudite cu aforismele marcate de jocul subtil de cuvinte sunt cele bazate pe echivocuri: „Un bărbat adevărat nu se lasă cu una, cu două“, „Sculptorul este omul care scoate bani din piatră seacă“, „Pe litoral se trăiește în epoca de... bronz“...

Ianoș Țurcanu monologhează, dar îl are în față pe cititor, ca și cum susține un dialog cu acesta, pe care-l întreabă sau pe ca-

re-l atenționează: „Să nu treci indiferent pe lângă o ispită“, „Dacă săruți urmele iubitei, să nu mergi în genunchi“, „Dacă ți-au slăbit vederile, nu înseamnă că stelele nu mai lucesc“, „Nu te certa cu un prost. Oamenii ar putea să nu observe diferența“...

Oricum, în aforismele lui primează poanta, de vreme ce „cât ești viu, niciodată și nimic nu e prea târziu“, iar „un om curajos învinge primejdiile, iar un om deștept — le ocolește“.

Pot fi date și nenumărate alte exemple care confirmă vocația lui Ianoș Țurcanu de observator moral atent la exprimarea succintă și antrenantă a rezultatelor observărilor sale. Lăsăm cititorului libertatea și plăcerea de a descoperi și savura poate și unele exemple mai concludente decât cele transcrise de noi.

De-a dreptul prolixă ni se par zicerile de tipul „Bărbații spun că femeile sunt certate cu logica și rațiunea. Iar femeile au logica și rațiunea de a le permite să creadă că e chiar așa“ sau „Cu cât mai mult oamenii vor dobândi conștiința unui artist (al unuia numai? — I.C.), cu atât mai repede se va schimba fața lumii“.

ION CIOCANU

MELANCOLII DE SFÂRȘIT DE VEAC

Și în volumul **Deprinderea inutilă** (Editura Augusta, Timișoara, 2000), Ianoș Țurcanu ni se relevă ca un poet bântuit de melancoliile sfârșitului de veac și de mileniu, de starea pe care i-o imprimă degradarea galopantă a naturii prin fragilizarea tuturor sistemelor ecologice, ca urmare a avântului scăpat de sub control pe care-l cunoaște tehnologia modernă. Pe o planetă împărțită inechitabil în sfere de influență a marilor puteri politice, cu polarizarea arbitrară, haotică, a societății în nababi și milioane de oameni agonizând sub pragul de jos al subzistenței, omul de spirit, creatorul și propovăduitorul de artă, cel ce „l-a recreat pe Dumnezeu“, nu se mai bucură de aprecierea harului profetic

pe care a cunoscut-o în alte epoci astăzi revoluate, oricât de mult i-ar pleda cauza poetul basarabean, născut în zodia Leului, dar căruia frumusețile feminine ale lumii mondene și interioare îi rămân inaccesibile (**Odată**), deși ceea ce rămâne în urma noastră e „doar iubirea“ (**Aidoma**). Tristețea neputinței reintrării în poveste pare a fi un atribut al lumii contemporane excelând prin pragmatismul ei imediat (**Trăsura cu fluturi**). Un gând de nemurire îl prinde justițiar în mreje atunci când bat clopotele catedralelor marii metropole moldave, cu toate că, toamna, orașul „are tristețea ochilor / unui pușcăriaș“ (**Toamnă ieșeană**). Refugiul, ce reușește majorității poezilor, în spațiul mirific al copilăriei asimilate edenului și celor dintâi aventuri livrești, îi rămâne un eșec (**Duminică dimineața**). Prezentul e trăit cu atâta acuitate încât nu mai lasă loc infiltrării amintirilor, și-n acest caz, sentimentul scurgerii timpului i se relevă în toată forța lui distructivă.

Ca la orice poet basarabean care se respectă, apar și la Ianoș Țurcanu aluzii de factură politică, însă ceea ce-l diferențiază de alți confrăți, călăuziți de optimism profetic în ceea ce privește revenirea Moldovei de peste Prut la patria-mumă, e tocmai scepticismul, adevărat într-un procent covârșitor de evenimentele politice ce au postmers scrierii cărții: „Cine va avea grijă / de sufletele noastre / ca să le treacă / în celălalt mileniu / candidă și vii / căci vine timpul depărtărilor, / timpul tristeților, / timpul atlanticelor neîmpăcări“.

Călătoriile în străinătate îi prilejuiesc câteva poeme exotice, discursul trecând prin starea tensională și voluptatea narării dincolo de fraza consultativă specifică jurnalului captând experiențe inedite (**It's the USA, America, În aeroportul Charles de Gaulle, Fir de busuioc**), lumea modernă creându-și poveștile pe măsură ce le consumă: iubiri hollywoodiene, scandaluri extraconjugale pe la casele mari și nu mai puțin Albe etc.

Lirica de dragoste se eșalonează între fulgurația irumperii visului în realitate și devoțiunea energizantă față de ceea ce i se dăruiește energizant și știe să ierte dumnezeiește: „Pe umerii

tăi slabi / se sprijină destinul meu. / La subțioara ta / are cuib sentimentul / apărut într-o zi caldă de ianuarie / pe un litoral cu prundiș rece. / Sălciile plângătoare / ale părului tău / mă-nvăluie în lumea invizibilă/ a speranței./ Ca un val de mare/ brațele moi și darnicul tău trup/ mă leagă în lacrima blândă a iertării. // Prăbușindu-mă de pe culmile sânilor tăi / mă sfarm, mă liniștesc / și nu mai dovedesc să termin / acest mic poem de dragoste“ (**Mic poem de dragoste**).

Alteori, portretizând femeia iubită, poetul își ia o marjă de siguranță spre a nu cădea în desuetudine sentimentală, iar pata de ironie cade cum mai bine și mai discret, ca în crochiul ce urmează: „În ochii tăi verzui sclipesc / Atâtea stele-n plină zi / Că dac-aș sta să le privesc,/ Pot pierde darul de-a gândi. // Și dac-aș asculta cuvântul, / Păzit de zâmbetul viclean, / Pot deveni — fe-rească sfântul ! — / Antigravitațional“.

Inventatorul *inimometrului* (de la inimă) are pe deplin conștiința existenței dublului său romantic, poetul sobru coabitând în același trup cu boemul incurabil, leneș, cinic, aventurier, lacom, spărgător de vise, acaparator, esenineanul „om negru“ din oglindă. Poetul conchide cu umor și fină autoironie că o debarasare de acest ins ar fi și târzie, și inutilă, și, poate, chiar improprie condiției umane: „În mine mai există-un ins, / Obraznic uneori de tot. / Dar ce pot face? Mi-e comod. / Dar ce pot face? M-am deprins“ (**Există-un ins**).

Expresie a atavismelor și instinctelor ce se reactivează spontan în individ, poetul exponențializează uneori o întregă junglă în structura sa psihică, regretul fiind că nu el domină toate aceste întrupări (lupi, șacali, lei, urși, pantere, maimuțe, pisici și chiar un papagal), ci că se află la cheremul lor. E o modalitate de evidențiere, prin contrast, a omenescului din insul superior, ceva cam în sensul în care, într-un alt poem, gelozia girează iubirea adevărată.

Tot de la o premisă scepticistă pleacă poetul atunci când își pune întrebări privind rostul și finalitatea actului scriitural,

legitimizat însă istoric și spiritual prin prezența zeificatoare a lui Eminescu iminența căruia e mult mai puternică în spațiul dintre Prut și Nistru, fapt, de altfel, recunoscut de toată suflarea de grai românesc: „Tu n-ai inventat nimic.//Dar cât timp / Doina lui Eminescu / va fi citită între Nistru și Tisa, / nu te vei lăsa / de această deprindere inutilă/ de a înșira rândurile / pe hârtie/ când dincolo de geam se aude ropotul ploii / și o voce plăcută anunță/ ruta Frankfurt-Sofia (Bulgaria), / amintindu-ți de vatra ta“ (**Deprindere inutilă**).

Ion ROȘIORU

MELANCOLIA MĂRII

Ianoș Țurcanu — faptul este indubitabil — se prenumără printre foarte importanții poeți români de astăzi trăitori pe meleagul strămoșesc al Basarabiei, fiind, totodată, și unul dintre admiratorii Târgoviștei Basarabe. Oaspete în aceste zile al acestei Târgoviști, Ianoș Țurcanu mi-a dăruit o carte de versuri elegant tipărită la „Grafema Libris“ și pe care și-a titrat-o simplu și sugestiv *Omul Mării*. Iar Pontul Euxin care i-a inspirat-o l-a „umplut — cum se mărturisește în prefață — de viață, impresii marine, exotism tropical, de versuri și neliniști tulburi, pentru totdeauna!“ Am citit, pot spune, pe nerăsuflăte, cartea lui Ianoș Țurcanu fiind excelent ilustrată de Mariana Ștefăneț și beneficiind de concepția grafică a lui Alexandru Bostan — străbătut de o mirabilă emoție. Mi-a plăcut faptul că poetul nu se lasă sedus de experimentalismele lirice ale unor modernități inutile, cu toate că atmosfera generală este una modernă ca expresie. Dar o expresie cu varii sensuri existențiale și mărturisitoare, Ianoș Țurcanu deconspirându-se un bântuit nu numai de melancolii marine, dar și de ale vieții, ale unor momente de existență proprie: iubiri pasionale, prietenii, fioruri ale unei copilării îndepărtate, călătorii în spații europene. Este o carte asemenea unui jurnal

sui-generis de destin. Iată o bijuterie lirică marca Ianoș Țurcanu:
„Și va veni o zi /când vom uita de toate, / când nu vom mai privi
/ la fluturii de noapte / ce nu pot adormi; / Și va veni o zi / când
nu vom mai iubi... // Va fi furtună poate / sau poate nu va fi“.

Am spus că este un foarte important poet român de astăzi.
Rectific: este un admirabil poet al orizontului literar românesc
de la acest început de mileniu.

George COANDĂ

TALENT ȘI SINCERITATE

Alături de marii poeți contemporani ai Basarabiei, un loc important îl ocupă poetul Ianoș Țurcanu.

Născut la 26 iulie 1951, în comuna Pelenia — Bălți, viitorul poet frecventează cursurile Institutului de Medicină din Krasnodar și cele ale Institutului de Literatură „Maxim Gorki“ din Moscova. După absolvire, colaborează la revista *Moldova* (1974), unde îi apar primele poezii.

Activitatea poetică se împletește cu cea de prozator, în special literatură pentru copii. Cele peste patruzeci de volume de poezie și proză îl consacră ca unul dintre cei mai prolifici scriitori basarabeni. *Oglindă stranie* (1994), *Cioburi de cristal* (2000), *Gânduri printre rânduri* (2005), *Inimometru* (2005) sunt numai câteva din volumele care-i impun în fața cititorului și a criticilor literari.

Ianoș Țurcanu este poetul care scrie cu sufletul unui adolescent îndrăgostit, pentru alte suflete iubitoare de frumos.

Poezia sa te atrage ca un magnet și te fascinează prin frumusețea versului.

Poeziile dedicate anilor frumoși ai copilăriei și locurilor natale au un parfum aparte: „Am mai căutat zăpezile înalte / curcubeul, stâna, iazul din hârtoape / cântecul privighetorii, fi-orii primei iubiri / nimic. / De n-aș fi liber duminică dimineața

/ n-aș fi aflat / că și amintirile / mor câte puțin“ (*Duminică dimineața*) sau „După tot ce am făcut / nu mă vei crede / Dar am nevoie de lumina ta / nu păstra distanța / Sau m-ai uitat, copilărie“ (*Nu păstra distanța*).

În poeziile de dragoste poetul dă dovadă unei mari sensibilități dar și de înțelegerea sufletului uman (nu întâmplător este și medic): „Iubești o femeie cu adevărat / când o simți circulând / în sângele tău / când e chiar respirația ta“ sau „Am ascuns iubirea / În căderea stropilor de toamnă / În tremurul amurgului roșcat / În niște stropi de ploaie călători“ (*Am ascuns iubirea*).

Întâlnirea cu poetul Ianoș Țurcanu reprezintă un moment de trăire sufletească, într-o lume în care latura spirituală pierde teren în favoarea pragmatismului înconjurător.

Poezia sa este airdoma unui râu care, ieșind învingător din lupta cu stâncile muntoase, se așterne liniștit printre luncile câmpiilor, în drumul său spre Marea cea Mare.

Volumul de poezie **Inimometru** confirmă încă o dată talentul și sensibilitatea unui poet, care mai are multe de spus în poezia românească contemporană.

Victor ADAM

RAFINAMENTUL AFORISMULUI

Gândirea sintetică este mult mai ingrată și exigentă decât altele, pentru că aici se aplică în măsura cea mai mare învățătura celor din vechime: *non multa, sed multum*. Ea este, de regulă, apanajul minților agere, iar mințile agere sunt ca tăișul spadei: ținesc anumite puncte vulnerabile fără greș.

În genere, creatorii de artă literară (și nu numai ei) își disipează zicerile aforistice în paginile scrierilor lor. Mai puțini sunt acei care — spre a sublinia valoarea spirituală a unor asemenea creații le unesc între copertele unei singure cărți. În felul acesta a

procedat Ianoș Țurcanu, dând la iveală nu de mult volumul intitulat simpatetic *Cioburi de cristal*, a căror particularitate o surprinde subtil în precizarea că „Esențele tari nu se țin în sticle mari“.

Cum sesizam în altă parte, este o tentativă foarte anevoioasă de a ordona taxologic aforismele, datorită diversității sensurilor ideatic, dar și a structurii lor. Cu toate acestea, ele se subscriu în sfera unor concepte, datorită cărui fapt demersul de mai sus devine posibil și chiar necesar în vederea evaluării maximelor dintr-un volum anume.

Aforismele din volumul de față, ori, cum le zice autorul, „miniaturi“, au o vocație expresă precizată de însuși autorul: „...vreau să aduc un mic ajutor la îndreptarea unor stări de care atât oamenii, cât și societatea se pot lipsi“. Cele patru sute de „miniaturi“ ale volumului sunt tot atâtea înfățișări ale realității, reduse la maximum de vocabule de către iscusitul miniaturist.

Spirit iscoditor și intolerant, Ianoș Țurcanu este receptiv la mai toate carențele „de care atât oamenii, cât și societatea se pot lipsi“.

Pentru toți cei care simt românește, smulgerea nelegiuită a Basarabiei a lăsat în trupul României o rană malignă, iar în Basarabia o suferință jalnică. Ianoș Țurcanu o află în ceea ce are ea mai repugnant — plângerea limbii: „La noi violența fizică e mai puțin dureroasă ca cea lingvistică“. Tragedia este amplificată și de faptul că s-a trecut la o viață socială inferioară sub raport material: „Am ieșit din tunelul comunismului exact în noaptea libertății“, unde „Dacă ciocnirile dintre partidele politice ar produce curent, criza de energie ar fi depășită ușor“ și aceasta din pricina, printre altele, că „E de ajuns să te vinzi o dată, ca să nu te mai răscumperi toată viața“. Fenomenul are și o altă înfățișare mult mai imundă, cu ecouri mult mai largi: „Istoria la început umple cimitirele, apoi se gândește și la muzee“, pentru că în istoria noastră s-a aplicat nu o dată rânduiala: „Hai să-l pedepsim! Vina i-o vom găsi mai târziu“. Mulți români au plătit cu viața aplicându-li-se această ineptie.

Între mulțime și minoritatea conducătoare au existat întotdeauna animozități și diferențe datorită faptului că „Boii niciodată n-au fost întrebați ce părere au despre jug“, și chiar dacă ar fi fost întrebați, gestul s-ar fi făcut de ochii lumii, deoarece „Părerea Șoarecului despre Motan, din păcate, nu prea contează“.

Antinomia deșteptăciune-prostie, poate datorită ambiguității sferelor logice ale termenilor ei, referitor la care Ianoș Țurcanu zice că „Nu te certa cu un prost. Oamenii ar putea să nu observe diferența“, dar și datorită frecvenței ei în cotidian nu totdeauna cu accepții precise, exercită o neconținută atragere a atenției asupra ei. În pofida lipsei unei demarcații categorice între deșteptăciune și prostie, autorul încearcă, totuși, o delimitare: „Prostia e ca și talentul: o ai sau nu o ai“, care delimitare nu vizează în mod manifest deșteptăciunea, ci doar prostia în raport cu alte valori spirituale. Și dacă prostia „o ai sau nu o ai“, înțelepciunea se mai poate dobândi cu vremea, numai că „La unii înțelepciunea vine cu anii. La alții vin numai anii“.

Deosebit de incisive sunt sentimentele ce vizează pe indivizii care, în anumite conjuncturi ajung în posturi pentru care nu au deloc compatibilitate. Așa ceva se întâmplă mai ales atunci când cineva „Se socoate superior tuturor, uitând că la suprafața se ridică și... gunoiul“, dar și atunci când „Unora încredințăm posturi cu speranța că vor crește, iar ei se îngrașă“. Atare stări discordante pot genera drame dintre cele mai disgrațioase, de aceea autorul dar se întreabă „Dacă pot face privighetorile un cor celebru, fiind dirijate de măgari sau porci?...“ Tragedia poate lua dimensiuni cosmice cu efectele indicibile: „Neștiind cum să administrăm Pământul, vă imaginați ce vom face cu Universul?...“ Îngrijorarea nu este deloc gratuită, chestiunea ar trebui să se afle mai insistent în centrul preocupărilor omenirii.

Motivele meditației lui Ianoș Țurcanu sunt mult mai extinse și variate, și sunt exprimate în tipare morfo-sintactice tot atât de variate și în bună măsură, adecvate.

Interogația este modalitatea de incitare, poate cea mai productivă, a cititorului sau a interlocutorului și Ianoș Țurcanu recurge la ea mai ales în puncte de tensiune intelectuală, atrăgând atenția în mod spontan și eficient. Uneori răspunsul este transparent și cuprins chiar în întrebare: „Porcul îmbătrânit nu tot porc rămâne?“, alteori este echivoc, indecis: „Are și prostia un zenit?“ sau „Să aibă și prostia o anumită filozofie?“. În unele cugetări, spre a evita nedumerirea și a epata, este oferit și răspunsul: „Creangă e demodat. Unde mai poți întâlni astăzi o soacră cu trei nurori? Peste tot numai nurori cu trei soacre“.

Sub aspectul alcătuirii frazeologice, unele ziceri ale lui Ianoș Țurcanu frizează calamburul, ca, de pildă: „Și viața ușoară are greutatea ei“ sau „E mereu același: foarte schimbător“, altele, paradoxul: „O carte nepublicată poate salva prestigiul autorului“, ori „Și oamenii cu idei identice sunt diferiți“, precum și „Singularitatea e destul de plăcută. Când ai cu cine să o împărți“.

Miniaturile aforistice din *Cioburi de cristal* sunt rodul unor efluvii cerebrale de multă subtilitate și finețe, capabile să suscite alese satisfacții spirituale.

Andrei STRATULAT

O PARTE DIN DRUMURILE SOFIEI TREC PRIN PELENIA...

... și se duc la Bălți, la Chișinău, la mare, la Roma, la munți, la Washington...

Nuclear cuvânt CON-DRUMET! Te poți învârti în jurul acestui nucleu semantic, care mișcă spiralic filozofii și scriitorii, prinzând **din mers** (!) și noimele cărărușelor proprii, drumului tău, care chiar înțelegi unde va ieși, unde te va scoate.

Mai bine (deja!) de trei decenii am trecut cam aceleași drumuri cu câteva suflete dragi și e lucrul cel mai sublim **condrumetia**.

Pe Ianoș Țurcanu, cu care n-o să mai reușim delimitarea hotarelor de tot felul între Sofia și Pelenia, l-am detectat pe terenul de fotbal de sub ferestrele căminelor noastre studențești din Bălți și la ședințele cenaclului literar de la Institutul (pe atunci — acum Universitatea) **Alecu Russo**, am corespondat în anii milităriei noastre, l-am invidiat pe unde a ajuns și pentru corespondențele sale cu taica Liviu Damian, și pentru serviciul său în preajma cosmonauților, am profitat de statutul său de salvamar, ajungând în câteva veri pe țărmul muntos de la Cemitocvadje... Nimic obligatoriu în relațiile noastre, iar în corespondență — un singur refren mai insistent: toate își au rostul și **plinul deplin** (oricât de puțin ar fi) doar **acasă**.

Prezent în revistele literare din Chișinău și până la întoarcere, prins în dialoguri permanente cu Liviu Damian, Dumitru Matcovschi, Victor Prohin, aterizarea la Chișinău în carne și oase părea să nu necesite o perioadă deosebită de tranziție. Unde mai pui că nu sâcâia pe nimeni cu problema cazării (a vândut ce-a avut și are casă frumoasă la Chișinău). Iar de lucru m-a întrebat. Și i-am propus să încercăm ce-o să-i iasă, ce-o să reușească la Departamentul Cultură... Timp de jumătate de an nu știa ce face și corcolea un gând de ducă, dar îl mai opreau relațiile noastre de până aici.

Azi e de neconceput lipsa lui Ianoș Țurcanu în echipa Departamentului Cultură, lipsa poetului din Pelenia în fortofa culturală a Chișinăului. Cine are ochi de văzut îl vede, că de urechi... chiar de nu prea, tot nu ai încotro să nu bagi în seamă că majoritatea cântecelor mai în topuri ale celor mai valoroși interpreți de la noi au cuvintele lui Ianoș Țurcanu, iar îmbulzeala interpretelor și a compozitorilor la ușa lui ar flata orgoliul oricărui creator.

Nu știu alții cum sunt (adică... știu eu cum îs, dar așa-i vorba lui Creangă, care și el știa cum e altă lume), dar pe mine mă captivează câte se întâmplă cu cei de alături, mai ales cu cei de foarte alături de mine.

Pe Ianoș îl încurajau redacțiile din Chișinău să-i dea bătaie cu proza și e adevărat ce se întâmplă cu poetul ajuns la mare (mai ales un poet dintr-un sat care n-are atâtea iazuri ca Sofia): scria o proză consistent ozonată de învecinările esențiale — marea cu țărnel de munți împăduriți — chiar în jurul casei poetului.

Ziceam de un refren insistent în corespondențele noastre și de un îndemn **să ajungi acasă**, îndemn pe care i-l ziceam poetului pelinean și după ajungerea la Chișinău.

Nu știi dacă **să-și vină în fire** era echivalentul acestui îndemn, dar... între poezie, proză, epigrame, așchii mai glumețe, mai amare poetul părea **neșezat**, neliniștit că e **așa în fierbere și în neșezare**.

Trebuia să se întâmple aceste volumașe de aforisme în ultimii ani și cititorii valoroși, dintre care unii chiar **s-au scăpat public cu vorbe de bine**, ca poetul Ianoș Țurcanu să-și potrivească esențiale **priviri în oglindă**, conforme jubileului său, înțelegându-și ajungerea cea mai râvnită de un creator — **acasă, în firea sa**. Cărțile pentru toți ceilalți, programele multiple legate de carte, de copii, de scenă, solicitările frecvente la întâlniri, multiplele legate de **carte**, concretele semne că e necesar și chemat, și așteptat constituie cel mai frumos cântar și — în același timp — cadou, pe care și l-a făcut **aproape singur** poetul sieși. Iar salba de coechipieri în toate aceste activități cu roade, între care colegii și prietenii sunt de reală calitate și sinceritate, o poate râvni oricine, dar o pot avea doar **unii**.

Să le porți sănătos, că-s ale tale, toate!

...Colindam vreo trei decenii în urmă niște cărări muntoase, urmând albia unui râu, care sfârteca malul mării la ploile mai repezite și Ianoș părea cunoscător al munților și al apelor de munte, că le vorbea cu drag.

Înotam în mare departe de țărnel, tăind limpezimi albastre-sărate cu ambiții de înotători tineri, deprinși (totuși!) să-și controleze ma-lu-ri-le, să le vadă.

Pe mal, la țărm vorbeam de rudenia apelor mării cu izvoarele de acasă, dar... mai ales de pește vorbeam, de pescuit...

Azi se dă la mal și peștele tău —
ca și ieri, ca și-n celelalte zile
cât scurtezi cu speranță
valu-nspumat.
Vine un pește mare,
evitând alte momeli
și zărind numai una.
Există-un pește care-nfrumusețează
malurile mării
cu vis de chemare —
azi și ieri, și-n celelate zile
cât scurtezi cu speranță
valu-nspumat.
Altfel marea
își pierde malurile.

Iulan FILIP

* * *

Omul mării (Chișinău, Grafema Libris, 2007). Am înclinat să cred, când autorul, Ianoș Țurcanu (n.1951, în comuna Pelelnia, județul Bălți) mi-a dăruit cartea, ar fi fost un titlu mai potrivit unui roman exotic sau de aventuri, în genul celor scrise de Daniel Defoe, Jules Verne sau Konstantin Paustovski, decât unui volum de versuri. Numai că, pus față-n față cu precizările pe care însuși Ianoș Țurcanu le face în Prefață (...soarta a vrut să petrec pe țărmul Mării Negre aproape douăzeci de ani... trăiam, munceam, iubeam, sufeream, visam alături de o întindere înspumată, voioasă, cu corăbii sclipind în aurul apusurilor), aceasta devine plauzibil. Apoi, paginile cărții sunt chiar expresia unei aventuri existențiale: poemele — fie ele de largă întindere sau doar mici caligrafii, asemeni urmelor lăsate de marea pe nisip, sunt încărcate de exotism tropical, dau expresie unei lumi pes-

trite și comunică neliniști tulburi: *Ah, fulgerul... Eu, reîntors / la țărnul cu stavrizi / văd luminându-se aievea! urma de aur/ a corpului tău gol / în marmura mareelor / de august („Fulgerul“); Timpul s-a retras/ asemeni mării / lăsând în urmă un deșert / și doar speranța / este încă vie / ca o șopârlă / pitulită în nisip („Timpul“). Este ceea ce conferă de altfel, un loc aparte *Omului mării* între celelalte 18 cărți ale unui poet de notorietate în Republica Moldova, dar și de binemerită recunoaștere internațională: este membru al Uniunii Mondiale a Literaților (Washington), iar selecții din poemele sale au fost traduse în diferite limbi.*

Nicolae STROIE

* * *

Orice carte, chiar de la a sa lansare, e pusă mereu în situația de a susține un mare și greu examen: cititorul. Anume de raportul dintre carte și cititor ar fi bine să țină seama autorul din chiar fața cărții.

Că s-o fi gândit sau nu Ianoș Țurcanu la toate acestea atunci când a scris și editat noua sa planchetă de versuri intitulată *Songuri de buzunar* (Chișinău, 2000, editura ABC), nu se știe — autorul nu i se adresează direct eventualului său cititor, ci caută să-l cucerească, să-l miște, să-l trezească fie din piroteala, fie din amorțeală spirituală, fie din indiferență sau nepăsare, dar și-l dorește înțelegător și interesat în toată aventura cărții. Cert e faptul că cititorul nu e dat uitării, autorul oferindu-i noi și noi detalii ce l-ar menține mereu pe faza de a nu lăsa cartea din mână. Foarte lejer, succint și (uneori) captivant Ianoș Țurcanu infiltrează pe ici-colo elemente de reportaj, aproape gazetăresc, pe care-l „parfumează“, însă, cu elemente de poezie. Zice poetul: „În restauratul „Ecuador“ (ridicând ochii din ceașca de cafea, / am văzut chipul unei fete“...) (*Odată*, pag. 8). „Ei și ce?“ se poate întreba cititorul. Intuind dispoziția și poziția cititorului său, Ianoș Țurcanu nu-l lasă să se dezamăgească, și oferă alte și

alte detalii: fata, evident, era frumoasă. Eroul liric, cât pe ce să se îndrăgostească, a și îndrăznit să-i dea niște semne de atenție, dar... vai! — domnișoara nu era singură, eroul poemului riscă foarte și foarte mult să se aleagă, posibil, cu niscaiva leziuni, ori că morale (să-i sufle cineva fata ce-i căzuse tronc la inimă!), ori chiar fizice... Din aventura asta, expusă cu mult haz și tact, poetul stoarce o concluzie de-a mai mare dragul: „În drum spre casă,/ prin întunericul stradelei, / m-am surprins / că invidiez bufnița / care poate zbura / fără a face zgomot“ (*Odată*, pag. 8).

Elementul reportajului e întâlnit în repetate rânduri; „IT“ S THE USA, pag. 12, „Fir de busuioc“, pag. 18, „America“, pag. 25, „Toamna ieșeană“, pag. 33, „Turnul Eiffel“, pag. 35, „Biserica din Washington“, p. 38. Este de la sine înțeles că autorul nu a scris întâmplător nici despre America, nici despre Iași sau Franța. El recurge chiar și la elemente de istorie: indicând și anul când a făcut aceste călătorii nu doar pentru a păstra intacte plăcutele amintiri despre cele ce i s-au întâmplat acolo, dar și pentru a-l captiva pe cititor cu veridicitatea relatărilor sale (nu neapărat factice, relatările, dar și sentimentale, afective). Eroul liric monologhează: „Ploi de septembrie“, „Zile de iarnă la mare“, „Turnul Eiffel“, „Stele în cruciș“, „În aeroportul Charles de Gaulle“, „Dreptul de autor“... Din alte poezii aflăm sursa inspirației, autorul indicând nume concrete: Vasile Romanciuc, Iulian Fiiip, Claudia Partole, Arcadie Suceveanu, Mihai Cimpoi. Chiar dacă nu recurge la dialog, în poeziile dedicate acestor confrăți de condei, elemente de dialog ne fac să înțelegem că autorul nu se complăce, nu se vede doar pe sine, ci tinde să înțeleagă lumea, oamenii care-l înconjoară. Or, menirea scrisului e tocmai aceasta...

Dar până a ajunge cititorul să ia cunoștință de conținutul cărții, el întâi și-ntâi, ia cunoștință de carte privind-o, pur și simplu. Și aici aștepți aspectul grafic, hârtia etc. nu joacă deloc ultimul rol. Coperta, (nu doar prima, ci și ultima, a patra) îi fac o prezentare sigură cărții: ochiul cititorului va remarca prezentarea grafică, excelent executată.

Îndemnul indirect, dar omniprezent al lui Ianoș Țurcanu către cititor, e același: de a rămâne „în doi cu gândul“ (pag. 27). Iar mai multă gândire nu-i poate dăuna cuiva.

Nina SLUTU

* * *

Poezia lui Ianoș Țurcanu este cursivă și sobră, consfințind tradiția orală și cea clasică, influența ritmică și parfumul îmbătător al eufoniei, specifice versificației moderne.

Tudor PALLADI

* * *

Duzina de cărți cu semnătura scriitorului Ianoș Țurcanu, publicată pe parcursul activității sale literare conține în special poezii pentru cititori de toate vârstele. Recenta sa carte *Cioburi de cristal* este o excepție de la genul preferat — poezia, dezvoltându-ni-l pe autor într-o surprinzătoare ipostază de Diogene, văr cu Esop, vecin cu Montaigne și contemporan cu o cohorta întreagă de autori de aforisme și maxime din Basarabia, el dovedindu-se a fi, în afară de arta versificației, și cu un fin spirit de observație. Astfel, pe parcursul a mai mulți ani, poetul a sesizat că „*nasturii și mintea se văd numai atunci când lipsesc*“ și a înțeles că „*nu e bine să te cerți cu un prost, oamenii ar putea să nu observe diferența*“. A mai descoperit autorul că „*e bine să spui ce gândești, dar e și mai bine să gândești ce spui*“ și încă un lucru, poate prea târziu, dar s-a dumerit că „*pentru a avea o lună de miere, ne căsătorim pentru o viață*“.

Medic de meserie, dar prins de patima scrisului, după mai multe cărți publicate, înțelegând că „*gura lumii nu poartă dinți de aur*“ și conștientizând că „*sărăcia a avut întotdeauna grijă de talente*“, Ianoș Țurcanu îi atenționează pe afectații de aceeași pasiune că „*o carte nepublicată poate salva prestigiul autorului*“,

că „un scriitor foarte prudent se teme să nu lase vreo urmă în literatură”, apoi, cu o ușoară nuanță de ironie, că „poetii sunt de două categorii: buni și premiați” și că „cei ce nu stăpânesc gimnastica versului se consideră poeți moderni”, dar și că nu „fi-ecare dramă cotidiană dă naștere la câte un dramaturg”. Autorul „Cioburilor...” îi mai previne că „scriind pentru plăcerea ta, faci neplăceri cititorului”, iar „calomnia poate ucide artistul, nu și arta”, mai întrebându-se, în același timp, retoric: „Cine să scrie cărți proaste, dacă toți ar scrie numai cărți bune?” și mărturisindu-ne, din propria experiență, că „opurile unor autori sunt folosite cu succes înainte de culcare, drept somnifer”. Unele Cioburi... mai avertizează că „plagiatorul suferă de ignoranța unor autori” și că „muzele unor poeți nu au nici un pic de talent lent”, dar mai și menționează că „în artă harul face un pas și munca... doi”, iar „munca sârguincioasă poate da opere, nu și capodopere”. Autorul descoperă că „mulți își bat joc de poezie, dar și ea de ei”, că „mulți scriitori conjuncturiști se simt ca statuia în fața bulldozerului”, dar și că „un scriitor clasic poate însemna și mult... praf”; iar „un poet mediocru e citit (și chiar citat! — n.n.) cu mai multă plăcere de confrăți, decât unul talentat”, apoi, în timp ce „mulți, chiar și cu mână dreaptă scriu versuri stângace”, în pofida proverbului care spune că și minciuna are nume cine știe a o spune „nu toți mincinoșii din lume fac literatură”, Ianoș Țurcanu încearcă să ne convingă, ambiguu, că în timp ce „scriitorii caută stelele — iar atunci când cauți stele, ești nevoit să ții capul sus — criticii literari caută umbra lor”, dar cititorul e în drept să pretindă și o mică precizare — căci nu e clar despre care umbră e vorba: a stelelor sau a scriitorilor? Printre ultimele Cioburi... autorul mai constată că „Eminescu și-a adus în nemurire și dușmanii”, rămânând în final cu o nedumerire — „postmoderniștii sunt poeții ce scriu modern din post în post sau după post?” Răspunsul la această întrebare autorul e în drept să-l caute, recitindu-și propria carte *Songuri de buzunar*, plachetă de versuri apărută odată cu *Cioburi de cristal* la aceeași editură „ABC” a

lui Sergiu Afanasiu, ambele cărți ilustrate inspirat de Iulian Filip (*Cioburi...*) și de tânăra și talentata graficiană Ianina Vulpe (*Songuri...*)

Prin scrisul său cititorii îl văd pe Ianoș Țurcanu tot mai viu, deoarece chiar autorul în persoană recunoaște că „*e bine să fii nemuritor, dar viu să fii — e și mai bine*” și îi sfătuie să ia în serios propria zicere care afirmă că „*cea mai sigură rețetă a fericirii se află în cartea de bucate*”.

Nicolae RUSU

* * *

Împărtășind taine și sugerând adevăruri pe care numai Poezia le poate întrevecea și dezvălui, creația sa închide în claritatea rostirii ei o continuă vibrație a nervilor și o solemnitate a emoțiilor care o particularizează.

Ion MĂRGINEANU

* * *

Constatăm cu satisfacție că în poeziile sale autorul rămâne fidel modalității literare anunțate: nu apelează la „cuvinte mari, asurzitoare”, ci închipuie imagini vii, concrete, „palpabile”, îndărătul cărora simțim o acumulare binevenită de emoții și gânduri, gata să erupă în vers.

Ion CIOCANU

* * *

Alese cu gust, poeziile lui Ianoș Țurcanu plac prin firescul situațiilor imaginate de autor, prin spontaneitatea replicilor și, în genere, prin caracterul antrenat al dialogurilor, prin mesajul lor etic, nu însă și didacticist.

Raisa COȘCODAN

Nu prea apă în jurul Peleniei lui Ianoș Țurcanu, Răutul curge mai la vale, abia răcorind Grinăuții visători ai lui Spiridon Vangheli și Strâmba îngândurată a lui Liviu Damian, iar Ianoș Țurcanu n-a prea avut apă în jurul Peleniei și ieșirea la mare l-a înhățat de inimă, ducându-l într-un cuib mirific din Crimeea, unde le-a găsit învecinate pe toate ale noastre „împrumutatele“ frățeste vecinilor iubitori de noi: mare-munte-pădure. Chiar și cărți românești găsea mai ușor pe litoralul ce-l găzduise și de unde primeam și eu câte un titlu, suspectat la Chișinău.

După atâta mare sărată, după atâta străinie amară iată-l la Chișinău — își trage sufletul:

Cel întors târziu acasă,
Cel cu inima de piatră
Nu găsește vin de masă
Ci doar focul stins în vatră.

Aștept domolirea drumețului, pentru care și la Pelenia se vor găsi un cărbune mocnit în vatră și o cană pururi plină pe o masă anume întinsă pentru el.

Iulian FILIP

CEA MAI FRUMOASĂ VARĂ A IUBIRII

... La polul diametral opus, ca atitudine față de propria-i operă, cât și ca tip de talent literar, se situează Ianoș Țurcanu, reprezentat cum nu se poate mai bine de cele aproape 400 de pagini, tipărite în colaborare, tot în 2010, de editurile *Bibliotheca* din Târgoviște și *Cartdidact* din Chișinău. Titlul ales (**Cea mai frumoasă vară a iubirii**) vestește un excurs liric abudent romantic, în cea mai bună tradiție a poeziei din Basarabia. Este cea de-a 48-a carte din bibliografia acestui artist cu temperament vulcanic, mai mult extravertit decât introvertit. Omul, ca și opera, se înscrie printre ciudățeniile deceniilor actuale, impunându-se atenției nu numai prin fapte literare.

Pornind de la prenumele Ianoș (nici Ioan, nici Ivan, cum ne-am fi așteptat), urmărindu-i destinul (medic de profesie, călător obligat de regimul sovietic să se deplaseze în cele mai neașteptate centre urbane și sanitare ale defunctului stat, ales în grupul select al cardiologilor ce-i aveau în grijă pe cosmonauți, iar apoi retras la Chișinău unde s-a dedicat total literaturii) și citindu-i (în limitele posibilului) volumele, ai impresia că te afli înaintea unui torent liric dezlănțuit, revărsat cu neostoit sentimentalism către cine îi parcurge scrisul, indiferent că are statutul de simplu cititor sau de critic profesionist. Biografia involuntar extravagantă are o susținere pe măsură în bibliografia sa, analizată inspirat de acad. Mihai Cimpoi, comentatorul care a prefațat **Cea mai frumoasă vară a iubirii**. L-am regăsit pe criticul Mihai Cimpoi în momente de grație, paginile sale fiind un veritabil studiu, solid, amănunțit și (nu în ultimul rând) foarte atent redactat. Cam tot ceea ce afirmă Mihai Cimpoi în prefața venită în completarea tabelului biobibliografic și sintetizând referințele critice prin care se încheie această ediție de autor, rezistă.

În afara secvențelor deja amintite, volumul cuprinde un număr impresionant (nu doar cantitativ) de poeme neincluse în plachetele anterioare, versuri inedite, poezii pentru cei mici (reușitele sunt în cascadă) și o selecție de aforisme (denotând un înțelept, un hâtru, un bonom).

Titlul ales pentru grupajul (de circa 160 de pagini) care deschide lectura originalelor confesiuni este „Am ascuns iubirea“ și anunță clar intențiile autorului. Rețeta sa a fost verificată în timp, dar și în actualitate, poetul mizând pe cantabilitate (*Romanța din cutia de viori, Tresar, în somn, păunii*), pe inteligență (*Neclar de lună, Răstigniri; Mi-ai spus*), pe ironie (*Eu ți-am adus, Cred că-i destul, La fața locului*, antologica piesă *Fericire, Izgonirea din Eden, Eternitate*), pe tonul elegiac (*Plajă de septembrie, Am ascuns iubirea, Uitare*) ori pe meditația firească, neostentativă (*Și așa în fiecare noapte, Casă pentru femeia iubită — remarcabil echilibru — Nu păstra distanța ș.a*). Se simt ecouri din

Topârceanu, din Marin Sorescu (*Asta e, Ca să nu ne îndoim*), din Nichita Stănescu (*Atât ș.a.*), din recuzita și atmosfera simbolis-tilor de la începutul veacului trecut, Ianoș Țurcanu trecând fără prejudecăți în romanță și în erotica discretă, senzuală: „M-am căutat / prin sertarele amintirilor / și nu m-am găsit. // Am dat peste albastrul de cobalt al mării / și albastrul de imn al privirilor tale, / peste niște păsări ce-au intrat în port / și se plimbă pe cheiuri cu aripile-ascunse. // Am dat peste tremurul leneș al umbrelor de palmier, / peste niște cărări ce coborau către mare / și către tine, / peste trădarea unor prieteni și a unor femei. // Am dat și peste polul durerii / când mă plimbam cu cămila mea / prin pustiu, / peste niște mori de vânt / ce macină și astăzi iluzii și uitare, / peste niște fluturi speriați de singurătatea amiezii. // Am găsit și puțină moarte. // Tu vii încet în odaie, / închizi toate sertarele / și îmi șoptești / că lumea începe abia acum“ (*Prin sertarele amintirilor*). Poetul se simte în largul lui în indiferent ce tip de versificație, cuvântul ascultându-l, iar ritmurile și rimele neopunându-i rezistențe. Inventivitatea în găsirea ideilor are cadență de pas alegător, „Noul canon“ coexistă cu formulele consacrate, dar și înnobilitate prin intensitatea trăirilor.

La toate se adaugă noutatea reprezentată de peisajele marine, oamenii mării beneficiind de un volum anterior despre un spațiu geografic și psihologic rareori frecventat de scriitori români.

Cea mai frumoasă vară a iubirii impune un poet de primă mărime.

Liviu GRĂSOIU

Anexă

CÂNTECE PE VERSURI NEPUBLICATE

- A** A crescut mama trei fete / muz. populară ; interpret Ecaterina Olaru
A fost odată / muz. : Liviu Știrbu; interpret Angela Marta
A rămas doar un ceas / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Ion Suruceanu
Academie — glorie-n vecie / muz. : N. Usaciov ; interpret Corul Ministerului Afacerilor Interne
Acasă / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Ion Suruceanu
Această seară / muz. și interpret Igor Cuciuc
Această vară / muz. : Ian Raiburg ; interpret Alina
Adio, grădiniță / muz. : Ioana Sulac ; interpret Carolina
Africa / muz. și interpret Daria Radu
Ah, ce băiat / muz. : Ilie Gorincioi ; interpret Aliona Triboi
Ah, ce fată! / muz. : Boris Polin ; interpret Boris Polin
Ai fost... / muz. și interpret Boris Polin
Ai rămas numai un vis / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu
Ai să regreti / muz. : Boris Polin ; interpret Larisa Busuioc
Albele, negrele clape / muz. : Marian Stârcea ; interpret Liliana Rotaru
Alungă nostalgia / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu
Am crescut fecior și fiică / muz. populară ; interpret Ecaterina Olaru
Am crezut / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu
Am greșit / muz. și interpret Sandu Cosovan

Am în codru în străfunduri / muz. populară ; interpret Doina
Arsene

Am în inimă un dor / muz. Gh. Crețu ; interpret Larisa Ungu-
reanu

Am nevoie de tine / muz. și interpret Licu Goncear

Am numărat mulți ani / muz. și interpret Sergiu Finiti

Am o țară, floare rară / muz. : Gh. Crețu ; interpret Natalia Țur-
can

Am uitat turma întreagă / muz. populară ; interpret Ion Florea

Amar paharul / muz. și interpret Boris Polin

Amore mio / muz. : Domenic Ghanbar ; interpret Olga Ciolacu

Anii au trecut / muz. : Ilie Gorincioi ; interpret Lia

Anii s-au dus / muz. și interpret Ion Nicov

Anotimp minunat / muz. : Marian Stârcea ; interpret Victoria
Lungu

Ar fi un păcat / muz. și interpret Ștefan Darie

Ard în focul iubirii / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Alexa

Are badea oi cornute / muz. : Gh. Crețu ; interpret Doina Arsene

Aricii și covrigii / muz. : Victor Buruiană ; interpret V. Buruiană

Armonie / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu

Armonie / muz. de Leonid Gorceac ; interpret Stela Mitriuc

Astăzi este ziua ta / muz. : Valeriu Corduneanu ; interpret Au-
rica Cordineanu

Așa e viața / muz. : Anatol Dumitraș ; interpret Ana Barbu

Așa sunt eu / muz. : Alexandru Vdovivenco ; interpret Ana Barbu

Așa-i omul / muz. : Gh. Crețu ; interpret Mihai Ciobanu

Aștept / muz. : Ioana Sulac ; interpret Doina Sulac

Așteptăm o minune / muz. : Liviu Știrbu

Avem același drum / muz. : Marcel Cibotaru ; interpret Ionel
Pichin

Avem o Țară / muz. și interpret Mircea Guțu

Avem un drum / muz. și interpret : Veaceslav Busuioc

Azi e ziua mea, prieteni / muz. : Adrian Ursu ; interpret Ștefan
Roșcovanu

Azi e ziua ta, iubito / muz. : Boris Polin ; interpret Mihai Volontir

Azi ne vom distra / muz. și interpret Veceslav Busuioc

Azi tăticul s-a născut / muz. : Boris Polin ; interpret Lavinia

B Bade, bădișorul meu / muz. populară ; interpret Angela Ciochină
Bade, când privești la stele / muz. : Gh. Banariuc; interpret Doina Arsene

Bade, dorul de la tine / muz. : Gh. Banariuc ; interpret Doina Arsene

Bade, zău că nu-mi prea pasă / muz. populară ; interpret Diamanta Pateră

Bade, zău, o fi păcat / muz. populară ; interpret Nătălița Munteanu

Badea meu paște mioare / muz. : Gh. Crețu ; interpret Larisa Ungureanu

Baladă / muz. populară ; interpret Angela Ciochină

Balul / muz. și interpret Daria Radu

Banii / muz. și interpret Ion Nicov

Bată-te, bade, te bată / muz. : Gh. Crețu ; interpret Doina Arsene

Bădiță — căciulă naltă / muz. populară ; interpret Ileanuța Condurache

Bădiță, mustață neagră / muz. populară ; interpret Ecaterina Olaru

Bine-i să trăiești pe lume / muz. : Gheorghe Banariuc ; interpret Ana Barbu

Buburuza / muz. și interpret Daria Radu

Bunica / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu

C Cade frunza, cade frunza / muz. populară ; interpret Angela Ciochină

Cafenea de sub castan / muz. : Boris Polin ; interpret Boris Polin

Ca-n prima zi / muz. : Boris Polin ; interpret Larisa Busuioc

Carabinierii / muz. : Nicolae Usaciov ; Corul și orchestra Ministerului Afacerilor Interne

Casă cu speranțe / muz. și interpret Ion Nicov
 Căruța / muz. : V. Cordineanu ; interpret Aurica Cordineanu
 Căsuța cu dantele / muz. și interpret Boris Polin
 Când e dulce, când amar / muz. Gh. Crețu ; interpret Doina
 Arsene
 Când strunele vibrează (romanță) / muz. : Alexe Agachi ; inter-
 pret Alexei Sofronie
 Cântă-mi, lăutar ! / muz. : Gh. Crețu ; interpret Olga Ciolacu
 Cântă-mi, lăutar! / muz. : Boris Polin ; interpret Boris Polin
 Cântec de leagăn / muz. și interpret Daria Radu
 Cântec țigănesc / muz. populară ; interpret Tanya Talpă
 Cântecul care-l cânt eu / muz. : Gheorghe Banariuc ; interpret
 Diamanta Paterău
 Cât vom iubi / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Svetlana Crețu
 Câte raze pe sub stele / muz. : Gh. Crețu ; interpret Larisa Un-
 gureanu
 Ce eroare !... / muz. și interpret Ion Nicov
 Ce minunat e ! / muz. : Anatol Dumitraș ; interpret Ana Barbu
 Ce n-aș fi dat (romanță) / muz. : Leonid Gorceac ; interpret M.
 Filipovici
 Cea mai frumoasă / muz. : Ana Mustea ; interpret Corina Țepeș
 Cea mai mândră mireasă / muz. și interpret Costi Burlacu
 Ceașcă de cafea / muz. și interpret Ricu Vodă
 Ce-i cu tine? / muz. și interpret Ion Nicov
 Cheamă-mă / muz. : Marian Stârcea ; interpret Nătălița Moscalu
 Cheamă-mă / muz. și interpret Licu Gonciar
 Chipul mamei / muz. : Ioana Sulac ; interpret Natalia Barbu
 Chișinău — oraș etern / muz. și interpret Petre Teodorovici
 Chișinău — orașul meu / muz. și interpret Daria Radu
 Cine m-aude cântând / muz. populară ; interpret Ileanuța Con-
 durache
 Cine n-are dor destul / muz. populară ; interpret Ileanuța Con-
 durache
 Cine te-a mințit / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu

Cioban, ciobănel / muz. și interpret Vlad Cibis
 Codrul verde, bunule / muz. populară ; interpret Doina Arsene
 Codrule cu frunte-n stele / muz. populară ; interpret Doina
 Arsene
 Codrule înrămurat / muz. populară ; interpret Nătălița Munteanu
 Codul bunelor maniere / muz. : Alexandru Vdovicenco ; inter-
 pret Doina Rață
 Consolare / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Stela Mitriuc
 Copilăria / muz. : Ion Nicov ; interpret Cristina Nicov
 Copilărie / muz. Daria Radu
 Copilărie eternă / muz. : Mircea Guțu ; interpret Formație de copii
 Corale pierdute / muz. : Boris Polin ; interpret Boris Polin
 Crâșmuță cu ușa-n drum / muz. populară ; interpret Mihai
 Ciobanu
 Crenguță de măr rotat / muz. populară ; interpret Marina Fili-
 povici
 Cuțitul / muz. și interpret Boris Polin

D Dans fără sfârșit / muz. și interpret Mihai Todirașcu
 Dans lângă mare / muz. : Ioana Sulac ; interpret Natalia Barbu
 Dans pe plajă / muz. : Vlad Cibis ; interpret Tatiana
 Dansăm ultima dată / muz. : Alexandru Vdovicenco ; interpret
 Doina Iovu
 Dansul începe din nou / muz. și interpret Ian Raiburg
 De la târg / muz. : Gh. Crețu ; interpret Marina Filipovici
 De n-ar fi iubirile / muz. : Gheorghe Banariuc ; interpret Dia-
 manta Paterău
 De te-a mințit femeia / muz. și interpret Boris Polin
 De ziua ta / muz. : Anatol Mârzencu ; interpret Anatol Mârzencu
 De-ar fi dorul / muz. populară ; interpret Diamanta Paterău
 De-mi zici, bade / muz. populară ; interpret Doina Arsene
 Despărțire / muz. : Ian Raiburg ; interpret Ion Suruceanu
 Destin / muz. și interpret Dan Bordeianu
 Destin / muz. și interpret Ștefan Darie

Dincolo de tristețe / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Angela Marta
 Din nou cad ploi / muz. și interpret Dan Bordeianu
 Din nou chitara cântă / muz. și interpret Boris Polin
 Dinspre tine ninge greu / muz. : Ioana Sulac ; interpret Doina
 Sulac
 Dintre toate / muz. : Valeriu Ciobanu ; interpret Adriana
 Doar acasă / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Costi și Corina
 Doar atunci / muz. Ioana Sulac ; interpret Doina Sulac
 Doar dragostea / muz. și interpret Ion Nicov
 Doar iubire / muz. și interpret : Natalia Costiuc
 Doar pentru noi / muz. și interpret Vlad Cibis
 Doar pentru tine / muz. și interpret Ion Nicov
 Domnișoară moldoveană / muz. și interpret Jean
 Domnișoară, nu mă aștepta / muz. : Ion Enache ; interpret Ion
 Suruceanu
 Dor mi-i, mamă, dor de tine / muz. : Gh. Crețu ; interpret Doi-
 na Arsene
 Doresc să iubesc / muz. și interpret Iuliana
 Dorul nopților de vară / muz. și interpret Licu Gonciar
 Dorului nimic nu-i pasă / muz. populară ; interpret Ion Florea
 Două fete mi-a dat Dumnezeu / muz. : Gh. Banariuc ; interpret
 Ana Barbu
 Două ruguri / muz. : M. Șufutinski ; interpret Olga Ciolacu
 Două stele / muz. și interpret Alexandru Vdovicenco
 Două surori / muz. : Savelie Cojocar ; interpret Mirela și Cris-
 tina
 Dragoste veche (romanță) / muz. : Gh. Crețu ; interpret Larisa
 Ungureanu
 Dragostea e o problemă / muz. și interpret Ion Nicov
 Dragostea e pretutindeni / muz. : Mircea Guțu ; interpret Ono-
 rela + Igor
 Drum fără sfârșit / muz. : Marcel Cibotaru ; interpret Ionel Pi-
 chin

- E** E bine să fii polițist / muz. și interpret Mircea Guțu
 E noapte / muz. : Marian Stârcea ; interpret Nătălița Moscalu
 E prea târziu / muz. : Costy Burlacu ; interpret Victoria Lungu
 E prea târziu / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu
 E prea târziu / muz. : Vlad Cibis ; interpret V. Cibis + Tatiana
 E primăvară / muz : Daria Radu ; interpret Ludmila și Iurie
 Pâslaru
 E sfârșit de săptămână / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Di-
 nela
 E sfârșit de săptămână / muz. : Ian Raiburg ; interpret Liliana
 Pascaru
 Ei și ce ? / muz. : Sandu Cosovan ; interpret Sandu Cosovan
 Elegie / muz. : Licu Goncear ; interpret Licu Goncear
 Emigrând la mare / muz. : Ioana Sulac ; interpret Doinița Sulac
 Ești destunul meu / muz. : Marian Stârcea ; interpret Liliana
 Pascaru
 Ești speranța mea / muz. și interpret Ștefan Darie
 Ești una pe Pământ / muz. și interpret Ian Raiburg
 Eternitate / muz. : Ioana Sulac ; interpret Diana Ciubuc
 Eu în iubire nu mai cred / muz. : Ioana Sulac ; interpret Natalia
 Barbu
 Eu și tu / muz. : Ion Enache ; interpret Elena Șveț
 Eu te aștept să vii / muz. : P. Teodorovici ; interpret Aurel Mar-
 gine
- F** Fata tatei, fata mamei / muz. și interpret Gheorghe Țopa
 Fată nesărutată / muz. și interpret V. Cordineanu
 Fă cum vrei! / muz. : Sandu Cosovan ; interpret Sandu Cosovan
 Fără iubire / muz. : Ioana Sulac ; interpret Rodica Novac
 Fără tine / muz. : Laura Pusini ; interpret Lilia Rotaru
 Femeie-camee / muz. : Marian Stârcea ; interpret Sej Cuzencoff
 Fericirea / muz. : Alexandru Vdovicencu ; interpret Gheorghe
 Țopa
 Fiecare are-un dor / muz. populară ; interpret Ecaterina Olaru

Fii puternic! / muz. : Sandu Cosovan ; interpret Sandu Cosovan
 Fiica / muz. și interpret Boris Polin
 Floare de dor / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Ion Suruceanu
 Floare de nu-mă-uita / muz. : Boris Polin ; interpret Mihai Vo-
 lontir
 Floare-albastră la fereastră / muz. : Vlad Cibis ; interpret Tatiana
 Flori / muz. : Ion Enache ; interpret Vlad Negruți
 Flori de liliac / muz. : Anatol Dumitraș ; interpret Ana Barbu
 Flori lângă oglindă / muz. și interpret Dan Bordeianu
 Fluierul / muz. : Vlad Cibis ; interpret Tatiana
 Fluturile-de-mătase / muz. și interpret Daria Radu
 Foc reciproc / muz. și interpret Ricu Vodă
 Frunza-i verde, iarba-i moale / muz. : Gh. Crețu ; interpret
 Doina Arsene
 Frunză verde lozioară / muz. populară ; interpret Marina Fili-
 povici
 Frunză verde, fir de laur / muz. : Gh. Banariuc ; interpret Doina
 Arsene

G Gara pentru doi / muz. și interpret Sandu Cosovan
 Geografia cu minciuni / muz. : Daria Radu ; interpret Olga
 Ciolacu
 Ghitara mea / muz. și interpret Ian Raiburg
 Gogomanele / muz. : Daria Radu ; interpret Olga Ciolacu

H Halbă de bere / muz. și interpret Ricu Vodă
 Hanul de la răscruce / muz. și interpret V. Cordineanu
 Harnică-i mireasa mea / muz. populară ; interpret Mihai Cio-
 banu
 Hâncești — oraș ca din povești / muz. Mircea Guțu ; interpret
 Mircea Guțu
 Hobby / muz. și interpret Oleg Baraliuc
 Hora mare / muz. : Valentin Boghean ; interpret Natalia Barbu

- Iarba dorului / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu
 Icoana vieții mele / muz. : Ion Busuioc ; interpret Eryka
 Imensitate / muz. : Leonid Gorceac ; interpret Stela Mitriuc
 Imnul Liceului „Gh. Asachi“ / muz. : Ilie Gorincioi ; interpret
 Corul „Asachi“
 Imnul Poliției / muz. : Nic. Usaciov ; interpret Corul Prezidențial
 Inimă de rouă / muz. : Oleg Baraliuc
 Inimă vrăjită / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Anatol Mârzencu
 Inimă, te rog nu fi așa / muz. : Gh. Crețu ; interpret Nătălița
 Muntean
 Iubire, vreau să-ți mulțumesc / muz. : Anatol Bivol ; interpret
 Gheorghe Țopa
 Iubirea mea / muz. : Ilie Gorincioi ; interpret Fuego
- Îmi ajunge / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Cristina Pintilie
 Îmi bate inima / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Roxana
 Îmi las turma / muz. populară ; interpret Mihai Ciobanu
 Îmi place viața / muz. : Alexandru Vdovicenco ; interpret Ghe-
 orghe Țopa
 Împlinesc cinci anișori / muz. : Mircea Guțu ; interpret Ileanuța
 Condurache
 Împreună / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu
 În cabaretul „La Victor“ / muz. și interpret Boris Polin
 În ceasul serii / muz. și interpret Ion Nicov
 În fața dragostei / muz. : Alexandru Vdovicenco ; interpret
 Gheorghe Țopa
 În fiecare zi / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Cristina Pintilie
 În mansardă (romanță) / muz. : Gh. Crețu ; interpret Larisa
 Ungureanu
 În orice zi / muz. și interpret Ian Raiburg
 În tavernă / muz. și interpret Boris Polin
 Încredere / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly+ Ana Puică
 Însotit de dor / muz. și interpret Alexandru Vdovicenco
 Întâlnire / muz. și interpret Boris Polin

- L La „Ecuador“ / muz. și interpret Boris Polin
 La „VISTA“ / muz. : An. Gherman ; interpretează formația *Viitorul*
 La carnaval / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Anișoara Patrașcu
 La cazino / muz. și interpret Ricu Vodă
 La ceas târziu / muz. de Gh. Crețu ; interpret Larisa Ungureanu
 La Ciocana / muz. Daria Radu ; interpret Ludmila Pânzaru
 La discotecă / muz. : Ion Nicov ; interpret Cristina Nicov
 La drum / muz. : Alexandru Vdovicencu ; interpret Gheorghe
 Țopa
 La iubire nu voi renunța / muz. : Alex. Gorgos ; interpret Iana
 Ștefan
 La izvor / muz. : Valeriu Cordineanu ; interpret Aurica Cordi-
 neanu
 La izvor, la izvoraș / muz. populară ; interpret Lenuța Gheorghită
 La joc / muz. populară ; interpret Ecaterina Olaru
 La moară / muz. populară ; interpret Mihai Ciobanu
 La mulți ani! / muz. : Sergiu Țurcan ; interpret Roxana
 La răspântia de drum (romanță) / muz. : Gh. Crețu ; interpret
 Larisa Ungureanu
 La revedere / muz. : Andrei Sava ; interpret Eryka
 La revedere / muz. : Nicolae Carajia ; interpret Janet Ierhan
 Las-o pe mâine! / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Iana Ștefan
 Lângă lac / muz. și interpret Ricu Vodă
 Lângă mare / muz. : Ion Nicov ; interpret Cristina Vicov
 Limba mea o cânt / muz. : An. Gherman ; interpretează forma-
 ția *Viitorul*
 Linu-i lin / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu
 Luceafăr de lângă lună / muz. : Gh. Banariuc ; interpret Doina
 Arsene
 Lumea e a ta / muz. : Ilie Gorincioi ; interpret Suada Carcuchi
 Lumina unui sfeșnic vechi / muz. : V. Cordineanu ; interpret
 Valeriu și Aurica Cordineanu
 Lumină / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Anișoara Puică

- M** M-a făcut mama frumoasă / muz. : Gheorghe Banariuc ; interpret Natalia Munteanu
- M-a făcut mama frumoasă / muz. populară ; interpret Lenuța Gheorghiuță
- Mai bine eram un pom / muz. populară ; interpret Vasile Marin
- Mai sus paharul! / muz. : Anatol Bivol ; interpret Gheorghe Țopa
- M-am săturat / muz. și interpret Ion Nicov
- Mama / muz. : Alexandru Vdovicenco ; interpret Ludmila Dubceac
- Mama mea / muz. și interpret Dan Bordeianu
- Marea Neagră / muz. : Licu Goncear ; interpret Cezara
- Mă dusei în deal la vii / muz. populară ; interpret Marina Filipovici
- Mă-ntorc cu gândul în trecut / muz. : Svet. Badrajan ; interpret N. Munteanu
- Mărgelele / muz. și interpret Daria Radu
- Mândra nu a așteptat / muz. populară ; interpret Lenuța Gheorghiuță
- Mâța / muz. : Petre Teodorovici ; interpret Nina Crulicovschi
- Melodie de toamnă / muz. și interpret Rodica Ciobanu
- Meseriile / muz. și interpret Daria Radu
- Mi-ai spus... / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Cristina Pintilie
- Mi-e dor / muz. : Marian Stârcea ; interpret Victoria Lungu
- Mihaela și umbrela / muz. : Ioana Sulac ; interpret Mihaela
- Minciuni adevărate / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Alexa
- Miracol nesfârșit / muz. : Mircea Guțu ; interpret Suada
- Mister / muz. : Daria Radu ; interpret L. și I. Pâslaru
- Misterele ne vor chema / muz. și interpret Ion Nicov
- Moldova mea / muz. : Anatol Dumitraș ; interpret Roxana
- Moș Crăciun — zeu străbun / muz. : Mircea Guțu ; interpret Ileanuța Condurache
- Motăneii / muz. : V. Cordineanu ; interpret Aurica Cordineanu
- Muzica / muz. : Ilie Gorincioi ; interpret Iu. Moșneaga

- N** N-am să te iert / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Olga Ciolacu
- N-am să uit / muz. și interpret Ion Nicov
- Nathalie / muz. : J. Iglesias ; interpret Dan Bordeianu
- Neamul, când în joc se-avântă / muz. populară ; interpret Diamanta Paterău
- Ne vom iubi / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Cristina Pintilie
- Nici-o dragoste / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Cristina Pintilie
- Niciodată nu-i târziu / muz. : Gh. Crețu ; interpret Marina Filipovici
- Nimic nu s-a schimbat / muz. Ian Raiburg ; interpret Ion Suruceanu
- Ninge, ninge / muz. : Ioana Sulac ; interpret Mihaela Arsene
- N-o să revin (romanță) / muz. : Alexe Agachi ; interpret Nicolae Rusu
- Noapte de dor / muz. și interpret Valeriu Cordineanu
- Noapte de mister / muz. și interpret Anatol Balan
- Noapte înstelată / muz. și interpret Alexandru Vdovicencu
- Noaptea / muz. : Ion Enache ; Elena Șveț
- Noi avem un destin / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Ana Puică
- Noi doi / muz. și interpret Gheorghe Țopa
- Noi suntem surori drăguțe / muz. : Savelie Cojocaru ; interpret Veruța și Mihaela
- Norocul / muz. populară ; interpret Mihai Ciobanu
- Norocul departe-i dus / muz. populară ; interpret Ecaterina Olaru
- Nu din întâmplare / muz. și interpret Ion Nicov
- Nu există / muz. : Ioana Sulac ; interpret Doina Sulac
- Nu îmi sta în drum, țiganco / muz. și interpret Boris Polin
- Nu încerca / muz. și interpret Rodica Ciobanu
- Nu mai iert nici o minciună / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dorinela Zlatov
- Nu mai pleca / muz. și interpret Ion Nicov
- Nu mai pot să te iubesc / muz. : Gh. Crețu ; interpret Marina Filipovici

Nu mă interesează / muz. și interpret Ion Nicov
 Nu mă tem de nici o toamnă / muz. : Anatol Dumitraș ; interpret Ana Barbu
 Nu o să regret (romanță) / muz. : Gheorghe Crețu ; interpret Marina Filipovici
 Nu pleca / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Anastasia Cușnir
 Nu pleca / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Iana Ștefan
 Nu pleca / muz. : Savelie Cojocarui ; interpret Mariana Cepraga
 Nu pleca, copilărie / muz. : Ioana Sulac ; interpret Mihaela Arsene
 Nu pot trăi nici o zi fără tine / muz. și interpret Valeriu Cordineanu
 Nu poți da timpul înapoi / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Diamanta Paterău
 Nu s-a întâmplat / muz. și interpret Ion Nicov
 Nu sta pe loc / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Dana
 Nu te mai aștept / muz. și interpret Petre Teodorovici
 Nu te opresc / muz. și interpret Ion Nicov
 Nu te opri / muz. : Liviu Știrbu ; Angela Marta
 Nu te vreau / muz. și interpret Iuliana
 Nu voi fi cu tine / muz. și interpret Iuliana
 Nu voi uita niciodată / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Cristina Pintilie
 Nu vreau să dau timpul înapoi / muz. : Veaceslav Dașevschi ; interpret Larisa Busuioc
 Nu vreau să fii tristă / muz. : Ștefan Darie ; interpret Janet Erhan
 Nu-mi lua iubire / muz. și interpret : Jean
 Nu-s înaltă de statură / muz. populară ; interpret Ilenuța Condurache

- O** O chitară cântă iar / muz. : Alexandru Vdovicenco ; interpret Ana Barbu
 O iubire minunată / muz. și interpret Ion Nicov
 O mare / muz. : Ilie Gorincioi

O noapte minunată / muz. și interpret Jean
O plimbare la mare / muz. : A. Cosovan ; interpret Tatiana
O vacanță de vară / muz. : Ilie Gorincioi ; interpret Iu. Moșneaga
O zi deosebită / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Dan
Ochelarii / muz. : V. Cordineanu ; interpret Ion Suruceanu
Ochii tăi / muz. : Petre Teodorovici ; interpret Gheorghe Țopa
Ochii tăi de cărbune / muz. : Igor Palivoda ; interpretează formația *Valahia*
Of, că tare-i grea armata / muz. și interpret Mihai Ciobanu
Orașul meu / muz. și interpret Daria Radu
Orice aș da / muz. : Ion Enache ; interpret Nelly Ciobanu

P Paradis / muz. : Ion Enache ; interpret Irina Toporeț
Pădurarul / muz. și interpret Boris Polin
Părinții mei / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dorinela Zlatov
Păstrează inima deschisă / muz. : Anatol Bivol ; interpret frații Bivol
Pe câmpul cu flori / muz. populară ; interpret Diamanta Paterău
Pe stradă / muz. : Andrei Sava ; interpret Natalia Barbu
Pedeapsă / muz. și interpret Valentin Boghean
Pentru Asia / muz. : Elena Gadcina ; interpret Corina Țepeș
Pentru că ești / muz. și interpret Ștefan Darie
Pentru dragoste / muz. : Adrian Carp ; interpret Veceslav Busuioc
Pentru noi / muz. : Marcel Cibotaru ; interpret Ionel Pichin
Pentru tine / muz. și interpret Veceslav Busuioc
Peste hotare / muz. și interpret Boris Polin
Pianul / muz. și interpret Daria Radu
Plai pierdut / muz. și interpret Boris Polin
Plâng ploile la ușa (romantă) / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Ana Dabija
Plânge Ana-n mănăstire / muz. populară ; interpret Ana Barbu
Ploaia / muz. și interpret Daria Radu
Ploaie cu soare / muz. : Ian Raiburg ; interpret Alia

Ploi de catifea / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Elena Marta
 Plouă / muz. : Mircea Guțu ; interpret Victoria Lungu
 Poienile iubirii / muz. : Ioana Sulac ; interpret Doina Sulac
 Polobocul / muz. și interpret Valeriu Cordineanu
 Poveste veche / muz. și interpret Ștefan Darie
 Povestea nopții / muz. și interpret Daria Radu
 Precis / muz. : Sergiu Țurcanu ; interpret Doina Iovu
 Prietenia / muz. și interpret : Anatol Mârzencu
 Prietenii / muz. : V. Ovseanicov ; interpret Liliana Răileanu
 Prietenii / muz. și interpret Ian Raiburg
 Prima discotecă / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Ana Patrașcu
 Primăvara / muz. : Ioana Sulac ; interpret Diana Ciubuc
 Primăvara / muz. : Mircea Guțu ; interpret Cristina Leahu
 Primăvara / muz. și interpret Daria Radu
 Prin trandafiri și ploi / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dori-
 nela Zlatov
 Printre stele și flori / muz. și interpret Alexandru Vdovicenco
 Prizoniera / muz. : Ioana Sulac ; interpret Victoria Lungu
 Psalm / muz. și interpret Licu Goncear

R Rămas bun / muz. și interpret Dumitru Blajinu
 Roata vieții / muz. și interpret Ian Raiburg
 Romanță marină / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Ion Suruceanu
 Rugă pentru mama / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Naty

S S-a dus badea jos în vale / muz. : Gh. Banariuc ; interpret Ana
 Barbu
 Să știi, măi bădiță, măi / muz. : Gh. Crețu ; interpret Doina Arsene
 Săpunul / muz. și interpret Daria Radu
 Sărutul / muz. : Valeriu Cordineanu ; interpret Aurica Cordi-
 neanu
 Sâmbătă, la ora cinci / muz. : Valeriu Cordineanu ; interpret
 Aurica Cordineanu
 Scufița Roșie / muz. și interpret Daria Radu

- Se lasă înserarea / muz. : Ian Raiburg ; interpret Alia
- Seară fantastică / muz. Ion Enache ; interpret Ion Suruceanu
- Seară pentru mine / muz. și interpret Galina Gherman
- Seară-n doi / muz. : Ioana Sulac ; interpret Iana Ștefan
- Semne de iubire / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Ludmila Boboc
- Senzație ciudată / muz. : Ioana Sulac ; interpret Dana
- Simt că este timpul / muz. : Marian Stârcea ; interpret Formația
„Brand“
- Singura din viața ta / muz. : Marian Stârcea ; interpret El.
Demirdjan
- Singura din viața ta / muz. : Marian Stârcea ; interpret Victoria
Lungu
- Singurătate / muz. și interpret Boris Polin
- Solistul cântă / muz. și interpret Ricu Vodă
- Sora mea / muz. : A. Cosovan ; interpret Tatiana
- Spaghetti / muz. și interpret Daria Radu
- Speranța / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Aurel Chirtoacă
- Stai ... / muz. și interpret Ian Raiburg
- Stai puțin la masa mea / muz. : Gheorghe Crețu ; interpret La-
risa Ungureanu
- Stele pe mare / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu
- Sub căciula lui Guguță / muz. : Leonid Gorceac ; interpret Ghe-
orghe Țopa
- Sub drum de stele / muz. : Ioana Sulac ; interpret Doina Sulac
- Sufletul mi-i drum de țară / muz. Gh. Banariuc ; interpret Doi-
na Arsene
- Sună bucium, sună / muz. : Vlad Cibis ; interpret Tatiana
- Sunt cioban, cioban îmi spune / muz. populară ; interpret Mi-
hai Ciobanu
- Suspiciune / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu
- Șatra / muz. și interpret Ion Nicov
- Și asta e de-ajuns / muz. și interpret Ion Nicov
- Și atunci vei câștiga / muz. și interpret Ilie Gorincioi

Și azi regret / muz. și interpret Rodica Ciobanu
Și te lasă, lasă / muz. populară ; interpret Angela Ciochină
Știu / muz. și interpret Sandu Cosovan

- T** Tahiti / muz. și interpret Boris Polin
Taina fericirii / muz. : I. Cucin; interpret Dan Bordeianu
Tangoul nesfârșit / muz. : Sergiu Ciuhrii ; interpret Natalia Munteanu
Tata / muz. : Ioana Sulac; interpret Diana Ciubuc
Tata / muz. și interpret Boris Polin
Te aștept / muz. și interpret Natalia Costiuc
Te vreau aproape / muz. și interpret Jean
Te-ai dus, maică... / muz. populară ; interpret Vasile Marin
Te-am strigat aseară-n gând / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Natalia Munteanu
Te-am uitat / muz. : Ioana Sulac ; interpret Iana Ștefan
Te-aștept sâmbătă seara /muz. și interpret P. Teodorovici
Teatrul este o minune / muz. și interpret Daria Radu
Tinerețe, unde te grăbești / muz. populară ; interpret Valentina Cazacu
Tinerețea este trecătoare / muz. : Gh. Crețu ; interpret Mihai Ciobanu
Toamna / muz. și interpret Daria Radu
Toamna aceasta / muz. : Marian Stârcea ; interpret Liliana Pascaru
Toamna cu viorile / muz. : Anatol Gherman ; interpretează formația *Viitorul*
Toamnă fantastică / muz. și interpret Licu Goncear
Toamnă vinovată / muz. și interpret Daria Radu
Toată iubirea din lume / muz. necunoscută ; interpret Olga Ciolacu
Toate clipele de dor / muz. : Ian Raiburg ; interpret Alia
Tot ce îmi doresc, ești tu / muz. : Andrei Sava ; interpret Eryka
Tot ce vrei / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Aliona Tribo
Tot mă bate mama mea / muz. populară ; interpret Marina Filipovici

Totul s-a terminat / muz. și interpret „Megapolis“
 Trec anii / muz. populară ; interpret Nătălița Munteanu
 Trec zilele și se duc anii / muz. : Gheorghe Crețu ; interpret
 Marina Filipovici
 Trece badea, trece dealul / muz. populară ; interpret Ana Barbu
 Trece tinerețea / muz. : Gheorghe Crețu ; interpret Mihai Ciobanu
 Trece tinerețea / muz. populară ; interpret Mihai Ciobanu
 Trecea badea și cânta / muz. : Gheorghe Crețu ; interpret Larisa
 Ungureanu
 Trenul dragostei / muz. și interpret Ștefan Darie
 Trenul tău a plecat / muz. : Anatol Lupu ; interpret Larisa Busuioc
 Trenule cu multe roate / muz. populară ; interpret Ion Florea
 Tu ești departe / muz. și interpret Ion Nicov
 Tu ești o flacăra arzând / muz. și interpret Ion Nicov
 Tu mi-ai promis / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu

U Ultima întâlnire / muz. : Liviu Știrbu ; interpret Nelly Ciobanu
 Un miracol așteptat / muz. : Liviu Știrbu ; un grup de interpreți
 Un sentiment adevărat / muz. : Anatol Lupu ; interpret Larisa
 Busuioc
 Un tip ciudat / muz. : Ion Enache ; interpret Liliana
 Unica melodie / muz. și interpret Sandu Cosovan
 Uvertură / muz. și interpret Daria Radu

V Va veni o zi / muz. și interpret Sandu Cosovan
 Vacanța la Constanța / muz. : Ion Enache ; interpret Irina Toporeț
 Vecina / muz. și interpret : Valeriu Cordineanu
 Veniți și vom cânta / muz. : Ioana Sulac ; interpret Ileanuța Con-
 durache
 Veșnic te voi aștepta (romanță) / muz. : Gh. Crețu ; interpret
 Larisa Ungureanu

Viața mea e doar iubire / muz. : Ian Raiburg ; interpret Olga Ciolacu

Viața merge înainte / muz. : V. Kurilkin ; interpret Victoria Lungu

Viața-i din iubire / muz. : Ioana Sulac ; interpret Iana Ștefan

Viața-i un pariu / muz. și interpret Sandu Cosovan

Viață, viață... / muz. : Adrian Carp ; interpret Ana Barbu

Viitorul vă invită / muz. : An. Gherman; interpretează formația *Viitorul*

Vino / muz. : Alexandru Vdovicenco ; interpret Gheorghe Țopa

Visul / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu

Voi fi căpitan / muz. : N. Usaciov ; interpret Licu Goncear

Voi pleca / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu

Voi pleca / muz. și interpret Sandu Cosovan

Vom fi mereu împreună / muz. : V. Cordineanu ; interpret Ion Suruceanu

Vorbele mint / muz. : Ion Enache ; interpret Elena Șveț

Vorbește lumea / muz. : Gheorghe Banariuc ; interpret Diamanta Paterău

Vreau în Odesa / muz. și interpret Boris Polin

Vreau să cânt / muz. : Ioana Sulac ; interpret Sabina Ciubuc

Vreau să cânt / muz. : Alexandru Vdovicenco ; interpret Alinuța

Vreau să fi al meu / muz. : Oleg Baraliuc ; interpret Iana Ștefan

Vreau să mă îmbăt / muz. și interpret Boris Polin

Vreau să mă întorc / muz. : Svetlana Badrajan ; interpret Igor Cuciuc

Z Zice lumea / muz. și interpret Gh. Țopa

Zile enigmatice / muz. și interpret Sandu Cosovan

Zile reci / muz. : Dinu Mateevici ; interpret Dan Bordeianu

Indexuri auxiliare

INDEX DE NUME

Adam Victor	23, 402, 403	Carrocci Amedeo	47, 248,
Ady	297, 322		249, 287
Agachi Alexei	313	Cațăr Ion	315
Alina	307, 322	Cazacu-Istrati Iacob	247
Anton Pavel	308	Cărăuș Rodica	392
Apostoleanu Corina	404	Cârchelan Iuliu	250
Arsene Doina	291	Cerilli A.	173, 534
Arsene Mihaela	315	Cimpoi Mihai	(105), 251,
			414-416
Babici Tudor	364	Ciobanu Mihai	292, 299
Badrajan Svetlana	32	Ciobanu Nelly	300, 305
Barbu Ana	293, 294,	Ciobanu Rodica	310
	307, 311,	Ciobanu Valentina	174, 251
	322	Ciocanu Anatol	290
Barbu Natalia	295, 303,	Ciocanu Ion	417-420
	305, 322	Ciolacu Olga	306, 322
Bădărău Zinaida	368	Ciubuc Sabina	315
Bechet Pavel	302	Coadă Gheorghe	421
Belicov Serafim	405, 406	Colesnic Iurie	(214), (522)
Boghean Valentina	295	Condrea Igor	9
Bordeianu Dan	296	Conea Dorian	20
Brad Traian	(352)	Constantin Cristian	422
Buga Elena	483	Corcodel Ana	424
Buimistru Maxim	302	Cordineanu Aurica	302, 306
Burlacu Costi	322	Cordineanu Valeriu	302, 306
Busuioc Aureliu	(131)	Coroban Vitalie	38
Busuioc Nicolae	408	Coșcodan Raisa	425
Busuioc Veceslav	297, 310,	Crețu Gheorghe	291, 314
	311, 322	Cristea Tudor	426
		Cucin I.	296

Curchi Lilia	385, 386	Furdui Galina	337, 342, 446
Dabija Nicolae	248, (436)	Furdui Ludmila	337
Daghi Andrei	24	Fusu Dumitru	249
Damaschin Stela	3	Gafton Marcela	447
Damian Liviu	(85), (353)	Gavriliță Sergiu	6
David Eugenia	428, 429	Gălușca Vasile	393
Davidova Tatiana	43	Gheorghită Nadina	448
Donos Alexandru	430	Ghețoi Petru	12, 25
Druță Irina	434	Ghețu Emilia	286
Dubceac Ludmila	323	Goncear Licu	305, 306, 312
Dumbrăveanu Victor	435	Gorceac Leonid	306, 312, 319
Dumitraș Anatol	293, 294, 307, 311, 322	Gorincioi Tamara	394
Dumitrescu Nicolae	436	Gotinjan Oxana	303
Eminescu Mihai	(75, 86, 182, 197, 348-350)	Grigor Diana	315
Eryca	307	Grigorescu Grigore	389, 449
Esinencu Nicolae	249	Hadârcă Ion	248
Enache Ion	306	Hămuraru Filimon	14
Erhan Janet	306	Huțanu Valentin	450
Filip Alexandru	377	Ilion A.	461
Filip Iulian	12, 36, 38, 41, 44, 47, 51, (54), 79, 113, 174, 210, 246, 251, 328, 335, 364, (366), 377, 378, 396, 412, 436, 438-444, 482, 483, 487, 522, 528, 529	Ioniță Marin	464
		Iovu Doina	305
		Iuliana	305
		Izbaș Zina	285
		Jean	322
		Josu Nina	467, 468
		Lachi Inga	469
		Lungu Victoria	303, 305, 309
		Malearenco Al.	8
		Manole Ana	37, 284, 286
		Mardare Călin	290
		Mardare Viorel	290

Mărăcineanu-Călin	376	Radu Daria	8, 301, 317
Maricica		Rachieru Adrian	506
Mihai Ion M.	480	Dinu	
Mihai Veronica	(344)	Raiburg Ian	306, 307, 322
Mitriuc Stela	306	Rogac Raia	110, 458, 507-509
Morăraș Mihai	390, 391	Rogozenco Silvia	510
Moșneaga Luminița	375	Roman Alina	388
Moșneaga-Mitrofan	141, 188	Romanciuc Vasile	(54), (137), 364, 511, 512, (522)
Valentina		Rotaru Cristina	513, 514
Movileanu Vasile	10	Roxana	307
Mustea Gheorghe	307	Rusu Alina	514
		Rusu Nicolae	515
Nichituș Victor	484, 485	Rusu Valeriu	174
Nicov Ion	305, 306, 462	Sava Andrei	295
		Sava Diana	289
Novac Rodica	303, 305	Sârbu Olga	516
Negru Lena	483	Slutu Nina	519
Negruți Vlad	306	Spătaru Nicolae	341
		Stan Mihai	51, 395, 487
Oglindă Valentina	284	Stanciu Nicolae	239
Oleinâk Iaroslav	284	Stârcea Marian	307, 309
Oprea V.	37	Stefăneț Mariana	7
		Stoianov Maria	288
Palladi Tudor	490-492	Stoica Valentina	290
Panuș Elena	367	Straticiu Minodora	321
Partole Claudia	(54), 364, 493	Stratulat Andrei	520
		Stroie Nicolae	521
Pascaru Liliana	307	Suceveanu Arcadie	(53), (54), (137), 364
Pereteatcu Tamara	495	Sulac Doina	303, 305, 307
Petrenco Lilia	496	Sulac Ioana	295, 298, 303
Pitlic-Zacon		Suruceanu Ion	306
Alexandra	286		
Polin Boris	318		
Popa Miu Dragoș	5		
Popa P.	483		
Popușoi Liliana	379, 500, 501		
Pruteanu Vasile	505		
Puică Ana	305		
Puică Sergiu	17, 33		

Șipoș Gheorghe	522	Ursachi Silvia	2, 446
Ștefăneț Mariana	35	Variot Estelle	174
Ștefărtă Sorina	522	Vdovicencu	305
Știrbu Liviu	300, 305, 316	Alexandru	
Șufutinski Mihail	306	Vlad Mihail	530
Șveț Elena	306	Vodă Gheorghe	531
Tani Ana	304	Vulpe Ianina	40
Tarlapan Efim	525	Vieru Grigore	483
Teodorovici Petre	(137), 306	Zavadschi Iurie	17
Toderașcu Mihai	304	Zavtoni Paulina	290
Tomoianu Anatol	28	Zbârciog Vlad	533
Toporeț Irina	306	Бабич Татьяна	399
Tropoțel Rodica	380	Бобочел Валерия	397, 400, 535
Trifan Călina	286	Горинчой Тамара	398
Țepeș Corina	307	Кожушко Людмила	49
Țopa Gheorghe	306, 307, 311, 322	Михай Вероника	360
Țurcanu Mariana	19	Романчук Василе	399
Țurcanu Sergiu	305	Сырбу Ольга	537
Ungureanu Larisa	321, 528, 529	Сучевяну Аркадие	399
		Филип Юлиан	399
		Цуркану Даниела	49

INDEX DE TITLURI DE POEZII

Aidoma	50, 51, 127	Are Gicu un cățel	83, 116
Alege	97	Ariciul	57, 58
Am ascuns iubirea	154	Artistul	59
Am priceput	51	Asta e	155
Amăgire	127	Astfel	237
America : lui <i>Arcadie</i>		Atât	51, 93, 127
<i>Suceveanu</i>	137	Atât de înalt	50, 168
Amintește-ți	55	Atât de veșnică	76
Apropo	74	Atâtea nu știu	137
		Atestare	51, 127

Bârfa	163	Conștiința interogată	73
Binefăcătorul	60	Contur	98, 163
Biografie	51,81, 127	Corbul	58
Biserica din	54	Coțofana	57
Washington : <i>pentru</i>		Covrigii	139
<i>Claudia Partole</i>		Creație	64, 74
Bursucul	58, 112	Cred că-i destul	119
		Cronometrie	109
Ca să nu ne îndoim...	137	Cu propria mână	76, 124, 155
Ca șarpele	56		
Ca un glonte	61	Cunoaște cineva?	77
Cabana din Sinaia	119	Curent	76, 155
Calendar discret	62		
Calendar disociat	111	De s-ar scula	
Caravelă	168	străbunii	78
Casă nouă	133, 144	De siavă	111
Casă pentru femeia		De toamnă	79
iubită	63, 64	De-ai fi să mă uiți	80
Cataclism	51, 64	Depărtarea	155
Căutat de Interpol	164	Dependență	69
Câine rău	71, 139	Deprindere inutilă :	
Câinele sălbatic	58	<i>lui Iulian Filip</i>	54
Cât ai bate din palme	168	Derută	81
Când umbrele	119	Despre flori	82
Când voi fi cumpătat		Despre ghete și noroi	157, 158
și bătrân	100	Destin	72,79
Cândva	63	Distanțe	93
Cântecul pescarului	64	Doar iarna	119
Ce să-ți mai dau ?	67	Doi lei	83
Ce vreme !...	68	Doi poeți	155
Cel întors târziu acasă	128	Donație	51
Cerbul	58	Dragoste ciudată	72
Certitudine	64	Dragostea	58
Cheamă-mă	69, 125	Dragostea hoinară	98
Chiar și după moarte	70	Dușmanii propriei	
Chipul mamei	69, 110	ființe	84
Cine e de vină?	71, 139, 157, 158		
		E vremea	63
Citind „Baltagul”	72	El s-a întors : <i>lui L.</i>	
Clovni?	71, 139	<i>Damian</i>	85

Elicopterul	57	Iarbă vindecătoare	69
Eminescu	86	Iarnă la Pelenia	95
Eu +Tu sau încă o	154	Iarnă la vilă	95
dată despre dragoste		Ideea	64
Eu ți-am adus	119	Iluzie	102, 137
Există undeva	153	Imitare	96
Există-un ins...	163	Infidelitate	61
Existențialism de		Infracțiune	104
cafenea	100	Inima	154
Exorcism	51, 93, 127	Inimometru	97, 98
		Insomnie	99
Fason deosebit	87	Insomnii	100
Fără a ști	69, 93, 125	Invalidul	101
Fără busolă și compas	88, 97	It's the USA	102
Fără rost	89	Iubirea noastră	144
Fără titlu	125		
Fericire	51, 127	Îmi ridic gulerul	94, 103,
Fiamme	173		104
File din calendar	90	În aeroportul Charles	105, 137
Filo di Basilico	173	de Gaulle	
Filologică	69	În așteptare	124
Fir de busuioc : <i>lui</i>	54, 137	În fața toamnei	106
<i>Vasile Romanciuc.</i>		În junglă	108
Flăcările	102, 105	În livadă	158
Frig	64, 133,	În ochii tăi verzui	
	144	sclipesc	168
Frunza cade împăcată	111	În Paris	69
„Fructele Tale oprite”	69	În treacăt : <i>lui Petre</i>	
Fulgerul	91	<i>Teodorovici</i>	138
Fulgul fermecat	92	Încercare de	
Furnicile	57	autoportret	61
Furtuna de vară	125, 155	Întrebări și îndoieli	107, 108
Furtuni	69		
		Joc	51, 109,
Gămălie de chibrit	72		127
Gând	109	L'artista	173
Gospodina	139	La concert	157, 158
		La fața locului	119
Hipopotamul	58	La sud	62, 111

La Pelenia	110	Norocul	62
La șezătoare	56	Norodul	109
Lagună	81	Nu m-aș desparte	63
Lecția de înot	83	Nu observăm	128
Les étoiles croisées	152	Nu păstra distanța	154, 155
Leul	58	Nu pricep	126
Licantropie	114	O bătaie de măgar	159
Licurici cu lanternă	157	O duminică acasă	110
Limba mea o cânt	115	O girafă supărată	157, 158
Liniște	51, 97	O parte din	
Litoral	64, 144	drumurile Sofiei trec	
Little Love Poem	175	prin Pelenia	127
Luna	62	O umbră	79
Lupul	58, 112	Ochelarii	57
Maimuțica	71	Odată	59
Marea Neagră	157, 158	Oglindă stranie	34, 128
Maree	163	Omenie	237
Masa	116	Omul cu cap pătrat	129
Măgărușul	57	Omul mării	130
Măsura	117	Opinia unui naiv	131
Melancolie	96	Oprește-te, gând	168
Mi-ai spus	69, 74	Oră de anatomie	67
Mic poem de		Papagalul	132, 133
dragoste	50, 152	Papagaluș	57
Microscopul	118	Păcat	109
Miniatură	74, 104	Pădureanca	73
Miracole	119	Pe gheață-n sus	92
Mistrețul	58	Percepțiile fericirii	134
Moș Ciupercă	158	Personalități	76, 155
Mutație	168	Petit poème d'amour	152, 174
Naiv	138	Plimbare	69
N-am fost	120	Ploaie la plus infinit	64, 163
Nasture la butonieră	124	Ploi de septembrie	50
Navigație	121	Plouă	62
Necaz	157, 158	Poeții	136
Negoț	122, 163	Politică	137, 138,
Nocturnă	51, 81,		148, 164
	123, 127	Pot	116

Poveste de iarnă	128	Spaimă	51, 81, 104
Poveste întreruptă	128	Spânul	151
Povestea nopții	139	Stele în cruciș	152, 168
Prefer animalele	140	Struțul	57
Preferință	128	Studiu în palmă	158
Pretext	139	Suflet de abanos	104
Primăvara	140	Sunt stări	124
Psalm marin	154	Surprindere	51, 127
Răgaz	124, 125	Symphonie	152
Răstignire	81	Șansă	69, 154
Răstigniri	142	Șarpele și umbra unui cânt	119
Recepții	133	Și așa în fiecare noapte	64, 93, 94
Recidivă	143	Și cad fulgi	92
Rima	144	Și doar părinții	116
Rinocerul	58	Și tu erai	93, 124, 155
Roman neîmplinit	145	Și va veni	69, 81, 93
Rugăciune	98, 163	Și-am rămas acum cu pielea...	156
S-a întors toamna, iubito	146	Șoricelul educat	139, 157-159, 172
Săpunul	139	Tatuaje pe nisip	160
Scăldătoarea	71	Tăcere	93, 94, 125
Sclipire	51, 127	Tăcerilor să dăm crezare	161
Scrânciobul dragostei	95	Târziu	64
Se știe	51, 127	Tentație	162
Seară de iarnă	92	The Church in Washington	175
Semne	102, 138	Timp	98, 163
Septembrie '97	147	Timp oprit	51
Sfârșit de mileniu	168	Timpul	137
Simfonie	148, 152	Timpul oprit	81
Simt	51, 113		
Soarta mea	142		
Solstițiul de iarnă	62		
Somnul sfârșitului de mileniu	51		
Sonete și madrigale	149		
Songul sfârșitului de mileniu	127		
Soție tânără	150		

Toamna în Gudauta	119	Viața mea e din cuvinte	168
Toamnă	51	Viitor apropiat	169
Toamnă în cetate	165	Vin lupii	144, 170
Tranzit	144	Voi ați știut	158
Trăsura cu fluturi	102, 166, 168	Vulpea	58, 112, 159
		Vulpoiul și avocatura	171, 172
Umbre	59		
Un drum	72	Zei	236
Un măr tăiat	167		
Un șoricel deștept	157, 158	Кот и мышонок	176
Una volta	173	Кто же ?	176
Unui deputat	213	Лев и лей	176
Urmă	64	Мой город	177
Ursul	112	Самый лучший —	
Ursuleții	57	свой язык	176
		Хорошая хозяйка	176
Vaca	57	Человек с	
Viața	76	квадратной головой	178

INDEX DE EDIȚII PERIODICE

„a”MIC	324, 325, 451, 511
Accente	401
Alunelul	129
Astra (Brașov)	125, 521
Axioma	436
Basarabia	183, 215, 429
BiblioPolis	323, 334, 338, 352, 407
Buna ziua Iași	450
Capitala	59, 86, 148, 368, 377, 378, 380, 385, 386, 390, 394, 411, 424, 435, 441-443, 448, 470, 496, 513, 514, 516
Carpe Diem	393

Chipărușul	82, 190, 193, 220, 224, 233, 235
Climate literare (Târgoviște)	103
Collagnium (Botoșani)	74, 163
Coloqviu (Botoșani)	409
Columna	73
Convorbiri literare (Iași)	94, 104, 105, 410, 506
Crai nou (Suceava)	142, 453
Cronica (Iași)	166, 427
Curierul cultural (Iași)	106
Curierul de seară	75, 97, 150, 172, 213, 217, 301, 326, 329, 330, 333, 335, 343, 344, 346, 347, 364, 488
Curierul zilei (jud. Argeș, România)	464
Dantes'S 10 ani	340
Dialog (București)	298, 391
Dreptul	332, 356
2 ore + 3 iezi	58, 388
Ecoul Eminescu	434
Florile dalbe	56, 57, 71, 83, 112, 134, 159, 185, 187, 227, 366, 382, 413, 423, 491, 492, 508, 510
Flux	462, 482, 484, 500, 501, 503, 523, 524, 527, 529
Gazeta tineretului	79
Glasul	507
Glasul națiunii	151, 494, 509
Jurnal de Chișinău	367, 483, 517, 532
Jurnal național	455, 471, 497
Jurnal naț. : ed. de Chișinău	379
Jurnal de Dâmbovița	421, 530
La Creangă	153, 493, 495
Lanterna magică	62, 319, 396, 444
Limba Română	164

Literatura și arta	52, 53, 60, 61, 67-70, 77, 78, 84, 86-89, 96, 99, 101, 107, 108, 113-115, 117-120, 122, 123, 126, 128, 130-132, 136, 137, 140, 144, 146, 147, 149, 155, 161, 162, 168-171, 182, 184, 189, 191, 192, 194, 195, 197-212, 214, 216, 218, 219, 222, 223, 225, 230, 232, 234, 237, 240, 241, 243, 328, 341, 342, 345, 349, 350, 354, 365, 369-375, 384, 389, 403, 420, 430, 438-440, 446, 449, 463, 465, 467, 468, 472-478, 481, 487, 490, 505, 515, 528, 529
Litere	63, 64, 157, 181, 189, 328, 426, 440, 487, 512
Luceafărul	228, 236, 425, 479, 518
Moldova	100, 186, 238, 437, 531
Moldova literară	72, 109, 156, 405, 454, 485
Moldova suverană	65, 351, 406, 428, 469, 519
Momentul (București)	445, 491
Noi	154, 460
Orizontul	179
Observatorul militar	383
Pardon	196, 202
Patria tânără	54, 66, 98, 133, 145, 376, 417
Pașii profetului	86, 138, 167, 461, 499
Phoenix	221, 418
Ploieștii	160, 205, 242, 350, 402, 403
Post Scriptum	525
Prahova	498
Răsunetul (Bistrița)	530
Realități culturale	327
Revista Română (Iași)	520
România literară	522
Roua stelară	93, 415

Săptămîna	491
Săgetătorul	422
Țara	91, 447
Tibiscus (Timișoara)	486, 502
Tineretul Moldovei	85, 95, 353, 466
Tomis (Constanța)	102, 404
Trei iezi	139
Tribuna copiilor	381
Universitatea	392
Viața ta	387
Viața satului	55, 116, 121, 135, 180, 226, 229, 231, 339, 419
Viitorul prezent	80
Ziarul de Argeș	456
Ziarul de gardă	412
Алунел	178
Веч. Кишинёв	357, 536
Литератор	177, 363
Столица	397, 398, 400, 537
Три козлѐнка	176

Poezie și grafică

CÂTEVA TOAMNE, NIȘTE NORI...

Când cumpăna luminii line
Aprinde florile-n castani,
Trec nevăzuți pe lângă mine
Cei mai frumoși și tineri ani.

Și trec, ca apa înstelată
Peste chemare de ecou,
Toți cei ce i-am iubit odată
Și aș dori să-i văd din nou.

Însă nimic nu se repetă
Și cronometrul cade când
Tristețea se prelinge lentă,
Plătind ce trebuie plătit

Și istovită se strecoară
Printre peisajul arămiu
Ce, iată-iată, -o să dispară,
Căci e târziu, e prea târziu.

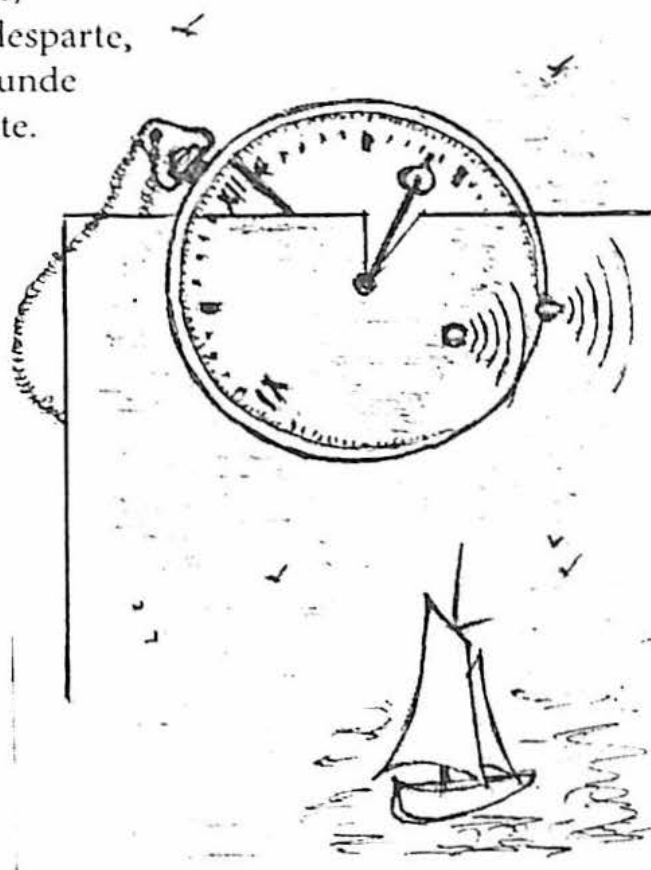
Nu știu ce mă așteptă mâine,
Dar mai visez, prins de fiori,
Să văd cum trec pe lângă mine
Câteva toamne, niște nori...

ȘI VINE VREMEA...

Și vine vremea să uităm de multe,
Să urmărim păianjenul pe grindă
Cât de artistic își întinde plasa...
Să admirăm zăpada de pe munte
Ce se așterne în tăcere blândă
Și, strălucind, ne luminează casa.

Iar moartea care stă să ne cuprindă,
În fiecare clipă-a vieții noastre,
Încă-i departe, dar și-atât de aproape,
Când, dincolo de lacrima sub pleoape,
Ne troienesc zăpezile albastre
Atât de-nalte și atât de mute.

Și vine vremea să uităm de multe,
Și vine vremea să uităm de toate,
Să prețuim minute și secunde,
Când viața parcă-n două se desparte,
Când nostalgia-n inimă pătrunde
Sub bolțile de-amiază clătinate.

AMINTIRI

T. N.

Amintiri ne bat pe rând
Cu tăcerea lor pe față,
Peste anii noștri-arzând,
Ca niște lumini în ceață.

În acest mister etern
Dintre umbră și lumină,
Ele se tot cern, se cern...
Flacăra-i tot mai puțină.

Dar, grăbiți și muritori,
Și de multe prinși în plase,
Noi venim cu vin și flori,
Ca să le păstrăm frumoase.

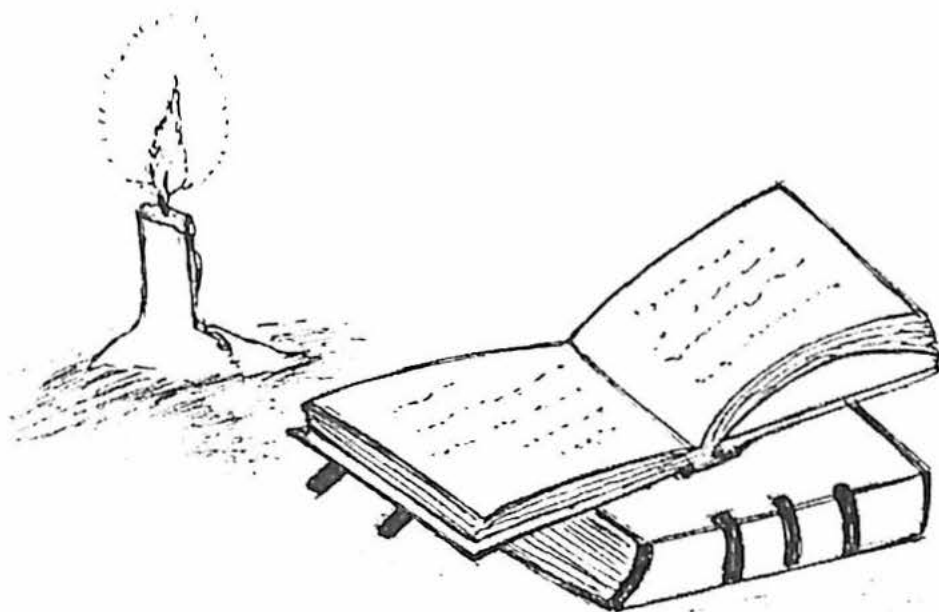

CHIAR ȘI VIAȚA

De la iubire la ură
e doar un pas mic.
De la fericire la deznădejde —
același, atât de puțin, nimic.

Între cuvânt și tăcere
încap furtuni de zei.
Între acasă și lumea mare —
lumina ochilor tăi.

Chiar și viața,
cu vise legate nod,
e doar o întâmplare —
atâta tot!

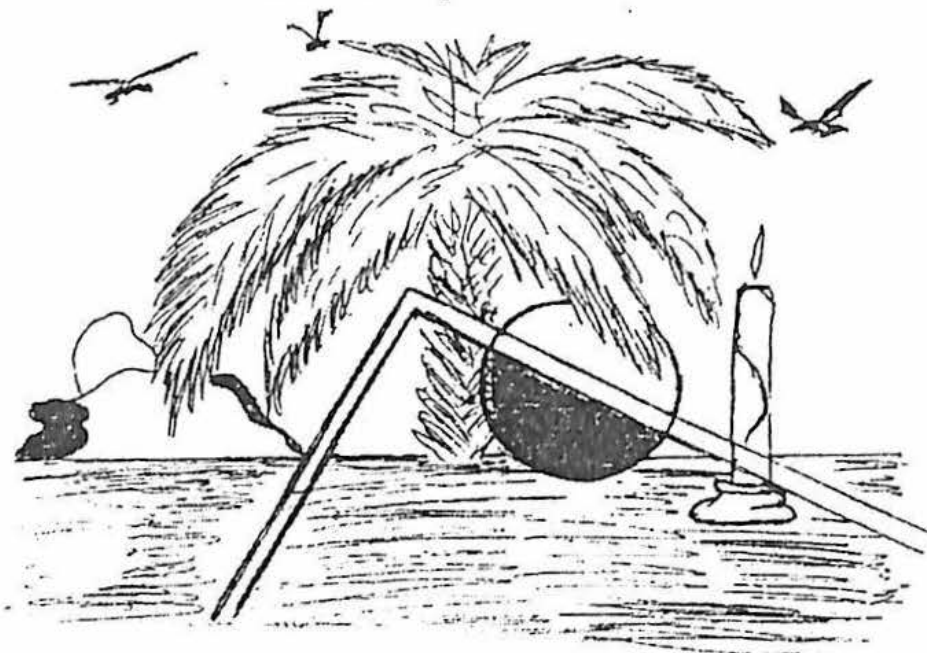
PLAJĂ DE SEPTEMBRIE

mi-e sufletul de-o vreme întristat
precum o plajă rece de septembrie
când mă întreb de pot să mai iubesc
să hoinăresc prin vremi îndepărtate
cum aş păşi pe malul Mării Negre

vreau floarea-n părul tău să n-o confund
cu substantivul fără miros „floare”
şi nici un zid înalt ca cel chinez
să nu mă mai despartă de-o idee
şi de privirea ce aşteaptă-acasă

ducând în braţe sensuri vechi, uitate
unde s-a şi-ascuns splendoarea lumii
şi a oglinzilor ce ne înşeală veşnic
eu n-am să tulbur liniştea de seară
când fulgerul peste păduri dispare

măinile tale — păsări vii, fierbinţi
vor clătina un timp cerul din mine
şi cântecul nicicând nu se va pierde
pe plaja-nsingurată de septembrie
când mă întreb de pot să mai iubesc

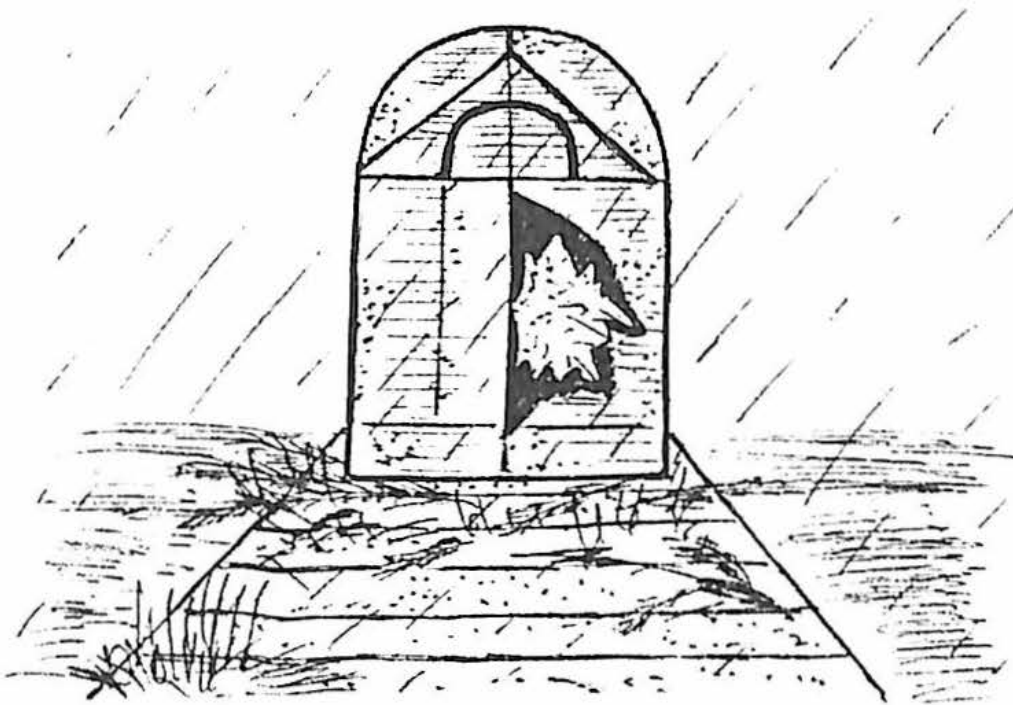

MIRACOLE

Mai vrei miracole?
Nu îți ajunge cerul
cu fluturi risipiți în zbateri scurte?
O ploaie care cade peste case?
Marea, când se agață
de umbrele apusului de soare?
Femeia adormită
cu tremur scurt pe buze?
Iubirea, un poem,
un zâmbet de copil?...

Mai vrei miracole?

Nici nu știu
ce pot face pentru tine.

CÂND UMBRELE

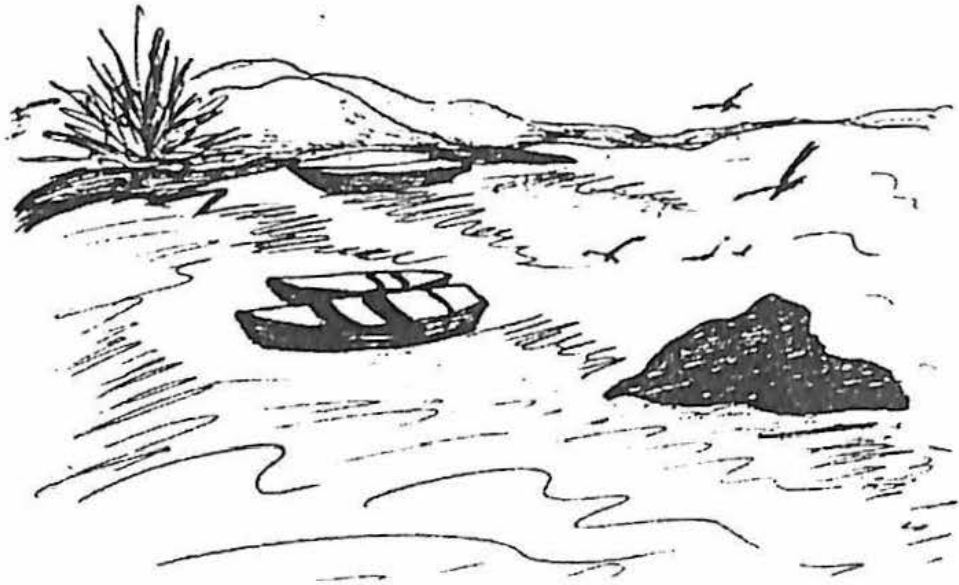
Când umbrele serii se cern,
Pescarii trag tăcuți de năvoade,
De parcă ar trage marea pe țarm
Cu amintirile ei zbuciumate.

Tocmai atunci, acoperind dunga zării,
Ca o coajă subțire de lămâie,
Soarele decupează deasupra mării
Silueta celei ce n-o să mai vie.

În urma unei corabii plecate
Se-ncaieră reci lumini stelare
Și lasă, pe buzele de dor uscate,
Gustul de-amară candoare.

Când umbrele serii se cern,
Pescarii trag de năvoade tăcuți,
De parcă ar trage marea la țarm,
De parcă ar trage ceața din munți,

De parcă, din cupă, uitare ar bea,
Lacomii ar bea, pe nerăsuflăte —
Să ascundă cântecul în ea,
Ca în niște lăzi ferecate.

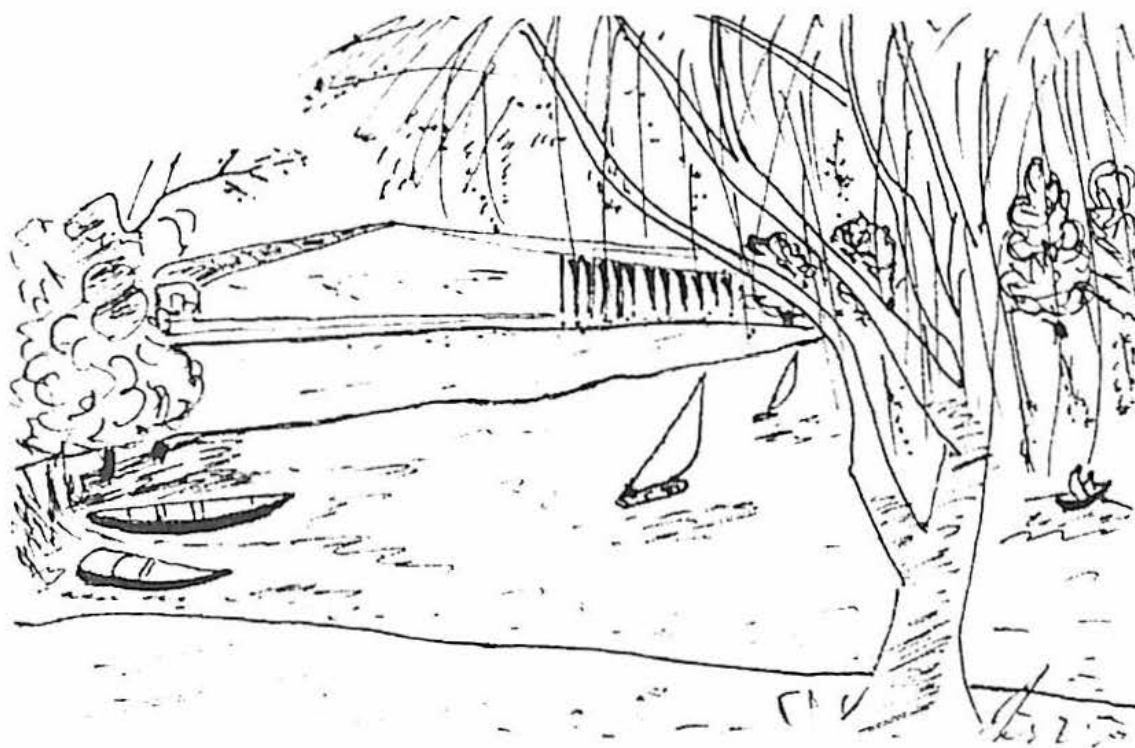
EU ȚI-AM ADUS

Eu ți-am adus din țări îndepărtate
(De prin Haiti, Fiji, Mozambic)
Cadouri scumpe, haine elegante —
La toate te-ai uitat numai un pic.

Eu ți-am adus din multe capitale
(Din Roma, Londra, Washington, Paris)
Bijuterii, cosmetică, sandale —
Le-ai studiat senină, ai surâs.

Eu vinuri ți-am adus încântătoare
(De prin Champagne, Sevilla, Cotnari,
De la prieteni care mai de care)
Și iarăși n-am văzut să faci ochi mari.

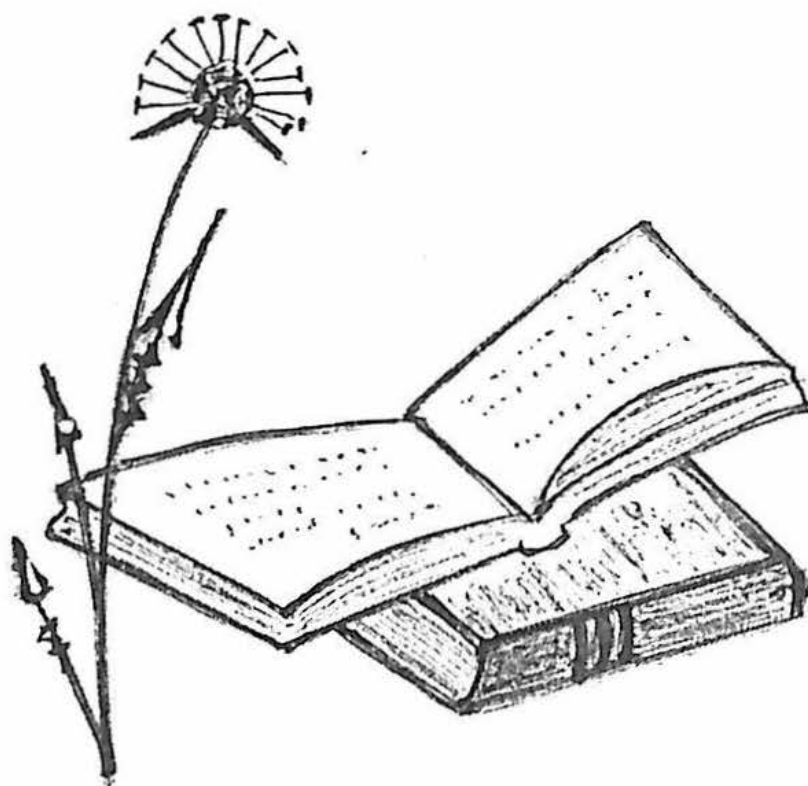
Azi, ți-am adus, tăcut, ca prima dată,
O floare simplă, fără de parfum,
Și ai rămas atâta de-ncântată!...
Cum să-nțelegi femeia, Doamne, cum?!...

FĂRĂ A ȘTI

Fără a ști,
zilnic murim
de spaimă, gelozie,
întuneric...

Din multe cauze
câte puțin murim;
apoi de tot —
când nu ne mai
iubim.

AM ASCUNS IUBIREA...

Am ascuns iubirea
în căderea frunzelor de toamnă,
în tremurul amurgului roșcat,
în niște stropi de ploaie călători,
am îngropat-o
în ale trandafirilor petale,
am atârnat-o de un vis frumos
ce se plimba sub lună fluierând,
am încercat să o transform în stea,
să mă salvez...

De unde?!

Atunci, am aruncat-o
în marea ce vuia involburată
și am ascuns-o prin ninsori
cum n-au mai fost,
am împins-o disperat
de pe o margine de vis
și-am așezat-o de-a curmezișul
liniei de tren...

Și nimic!
E vie-n biata-mi inimă,
iubirea.

Atunci, atunci eu numele
i l-am săpat în piatră,
l-am scrijelat cu unghiile rupte,
cu tot cu suferințe, gânduri, dor,
ca mai apoi,
drept consolare,
ea cruce să-mi devină pe mormânt,
i u b i r e a.

ȘI AȘA ÎN FIECARE NOAPTE

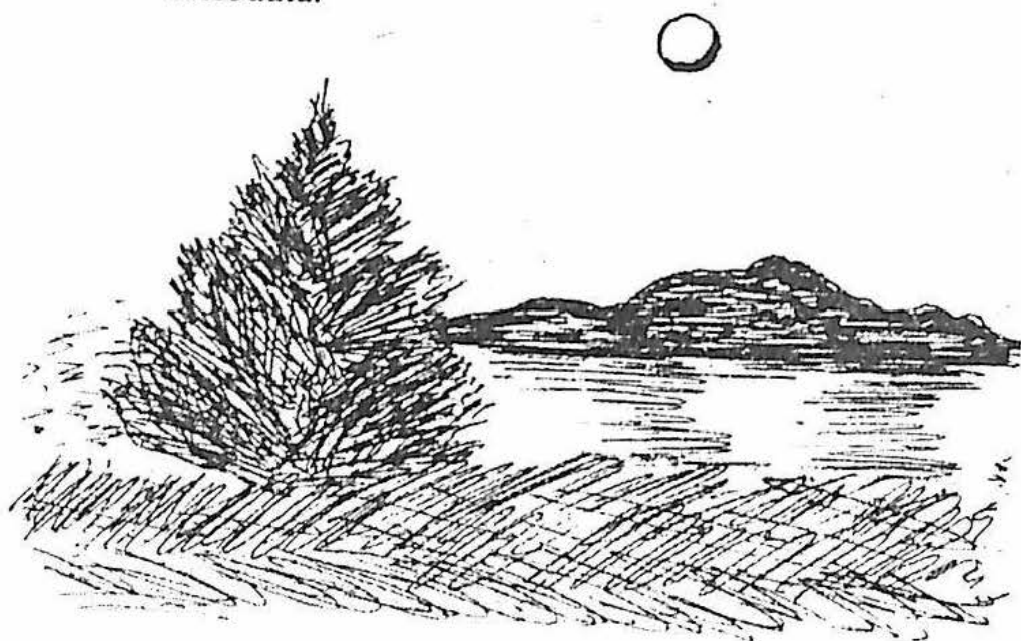
Prin plumburiul nopților montane
vin către țărniștii, corbii, lupii și șerpii.
Arareori, vin și leii.

Eu îi hrănesc, îi mângâi, le spun povești,
căci singurătatea lor e mai veșnică
decât a mea,
în schimb, ei nu au capacitatea de a trăda —
așteaptă tihnă și pradă,
nu iubire.

O, ce priveliște frumoasă,
când arde distanța dintre mine
și nimicnicia lumii!..

Iar când splendoarea zorilor triumfă,
ei se întorc în munți, în stânci și soare,
în ierburi și neliniști.

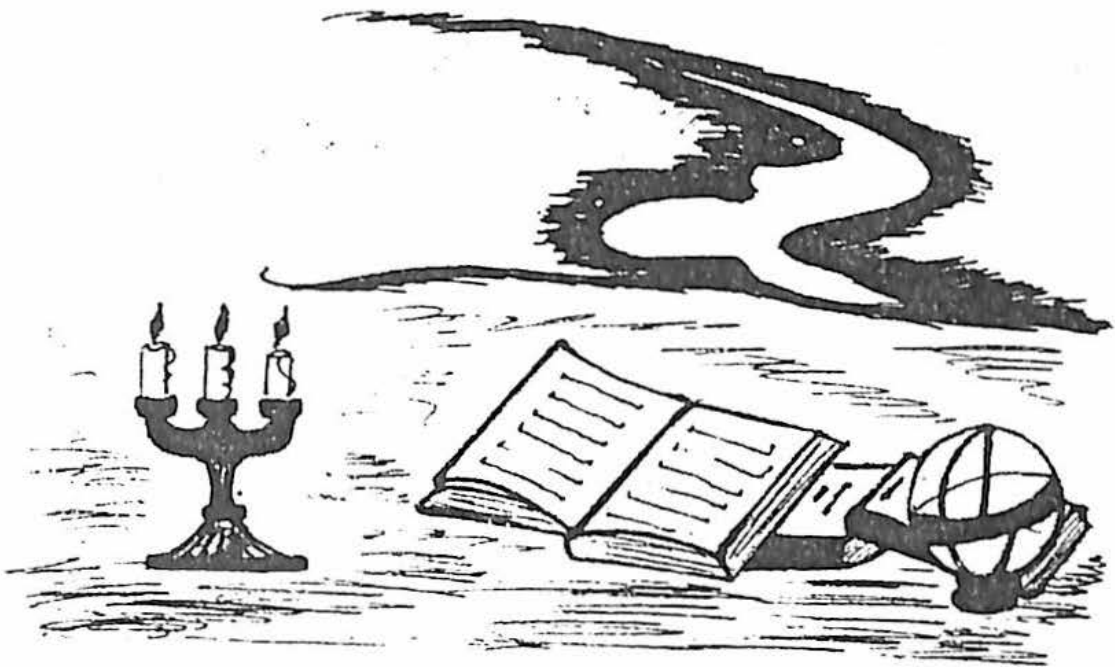
Și așa în fiecare noapte
se repetă această scenă de familie.
Aș muri, dar știu că nu mă vor ierta
niciodată.

CRED CĂ-I DESTUL

Alte bunuri nu am:
această planetă, universul,
dragostea, o carte bună,
câțiva prieteni, câteva femei,
tristețea, bucuria,
soarele, marea, ironia,
un gând obraznic
ce cântă la acordeon
și-alungă moartea...
Cam atât.

Cred că-i destul să fiu invidiat.

FURTUNA DE VARĂ

Furtuna de vară e o consolare.
„Te iubesc” nu mai are putere.
Vom fi și în continuare
Doi oameni despărțiți de himere.

Atingerea ta nu mă mai doare.
Din toate cred că au să rămână
Pulsații zadarnice, fremătătoare.
Nimeni nu este de vină.

Furtuna de vară, ascunsă sub geană,
Nu știe nici ea ce să creadă,
De parcă-i dintr-o tristă poveste germană,
Când binele poate să piardă.

Nu simt, prin rafale, buzele tale,
Când tainic dinspre arbori coboară,
Cu tălpile arse, bătute-n cristale,
Furtuna de vară, furtuna de vară.

FERICIRE

M-am dezbrăcat de amintiri
ca de o haină veche.

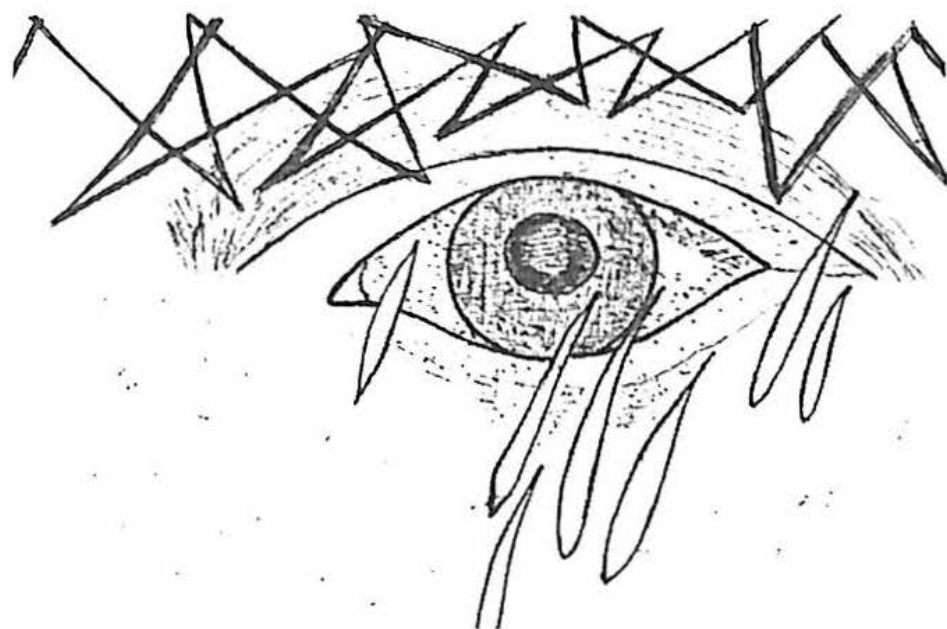
M-am lepădat de sentimente
ca de o minciună fără pereche.

M-am despărțit de orgoliu
ca de un fruct cu miez
otrăvitor.

Liniștii, singurătății și unui
poem
le-am împrumutat numele meu
sonor.

Credeam că-mi voi schimba
viața
dintr-odată.

Ehe, nu știam că fericirea
era-n buzunarul
de la haina aruncată.

CHEAMĂ-MĂ

Cheamă-mă să-ți intru
în picătura de sânge
și la marginea toamnelor
tristețea nu va mai plânge.

Cheamă-mă fierbinte
sub tremurul mâinii curate,
să nu ne caute nimeni,
crezând că suntem departe.

Cheamă-mă să-ți mângâi
părul, umerii, sânii,
ca umbra degetelor reci
s-o simți călăuză luminii.

Cheamă-mă să atingem
coaja mărului tare
și cicatricea pe buze
să fie un semn de mirare.

Cheamă-mă să intru
în sufletul tău,
să am de unde
mă înălța la Dumnezeu.

NASTURE LA BUTONIERĂ

Mai știi, poate ar fi trebuit
Să păstrez amintirile toate
Și singurătatea s-o păstrez, ca și când
Mă zbat între viață și moarte.

Poate, poate ar fi trebuit
Să păstrez chipul tău, fără ură,
Ca o lumină rămasă pe gând,
Cu genunchii aduși la gură.

Și să păstrez zâmbetul curat,
Ce avea un farmec aparte,
Când valul mării, vuind încântat,
Urmărea cum înoți pe spate.

Se prea poate că ar fi trebuit
Să păstrez și umbrele care,
Sub caiși înfloriți, ne-au otrăvit
Cu o taină înduioșătoare.

Ah! precis că n-ar fi trebuit
Să car dintr-o altă eră
Aduceri-aminte, în soare sclipind,
Ca un nasture la butonieră.

ȘI TU ERAI...

Îți amintești
De ultimul gând dinaintea plecării
De pe țărmul gol ca o nălucire,
Când pe scena fierbinte a mării
Mai rămăsese atâta iubire?

Îți amintești
De pocalul spart în cioburi mărunte
În sclipătul usturător al dimineții,
Când credeam că acele minute
Pot schimba mersul grăbit al vieții?

Îți amintești ?..
Un pescăruș se opri pe pietrele sărate.
Furtuna de vară dansa pe terasă.
Despărțirea părea departe, departe
Și tu erai cea mai frumoasă.

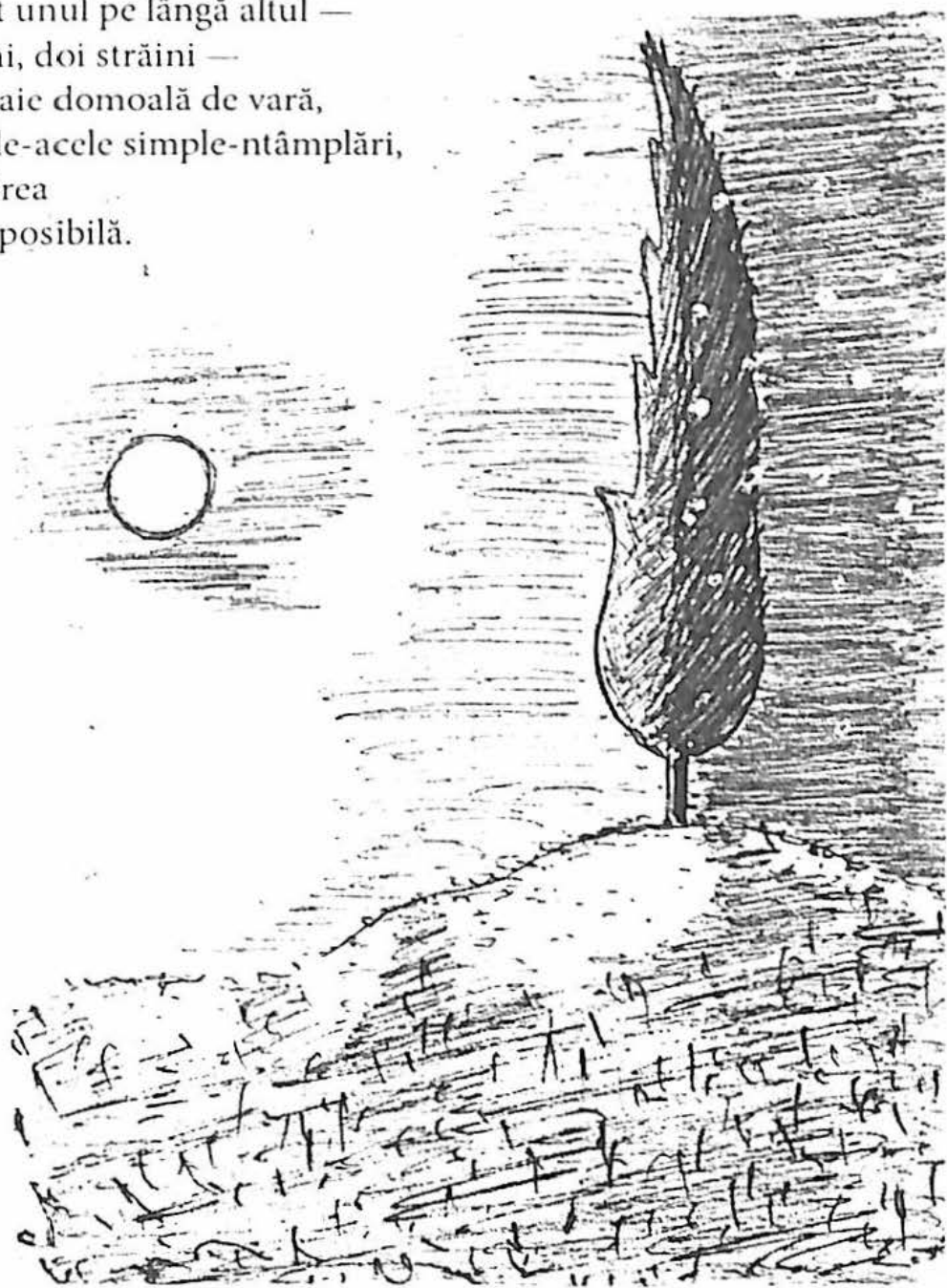

ȘANSĂ

Visul meu a ieșit desculț
pe pietrele calde-ale verii.

Visul tău valsa cu ochii închiși
pe mozaicul unei terase.

Prin orașu-adormit
am trecut unul pe lângă altul —
doi străini, doi străini —
sub o ploaie domoală de vară,
departe de-acele simple-ntâmplări,
când iubirea
e-atât de posibilă.

CABANA DIN SINAIA

Și zăpada ne luminează din poeme...

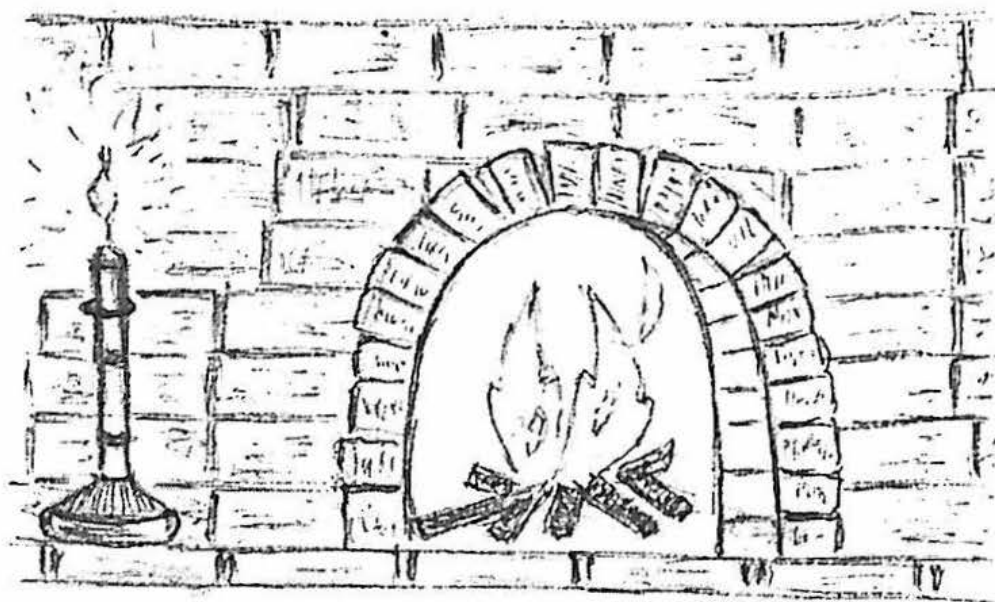
SALVATORE QUASIMODO

Lin, iese un fum subțiratic
Din hornul cabanei și-n munți
Se-aude cum vântul sălbatic
Dansează prin fulgii mărunți.

E totul atât de romantic,
Dar nu e nimic de făcut:
Nu-s vesel, nici trist, nici apatic.
Ninsorile urme ascund,

Se suie-un paianjen pe grinzi,
De sclipătul clipei legat,
Și iar se răsfrânge-,n oglinzi,
Privirea de care-am uitat.

Un miros de ceai de smidar
Se-nalță, prin aburi, din cești.
„Vorbim tot mai rar și mai rar“
Îmi zici foarte-ncet și-mi zâmbești...

PRIN SERTARELE AMINTIRILOR

M-am căutat
prin sertarele amintirilor
și nu m-am găsit.

Am dat peste albastrul de cobalt al mării
și albastrul de imn al privirilor tale,
peste niște păsări ce-au intrat în port
și se plimbă pe cheiuri cu aripile-ascunse.

Am dat peste tremurul leneș
al umbrelor de palmier,
peste niște cărări ce coborau către mare
și către mine,
peste trădarea unor prieteni și a unor femei.

Am dat și peste polul durerii
când mă plimbam cu cămila mea
prin pustiu,
peste niște mori de vânt
ce macină și astăzi iluzii și uitare,
peste niște fluturi speriați
de singurătatea amiezii.

Am găsit și puțină moarte.

...Tu vii încet în odaie,
închizi toate sertarele
și îmi șoptești
că lumea începe abia acum.

ÎMI RIDIC GULERUL

Marea tremură de parcă ar avea frisoane.

În năvodul umed al regretelor
se zbat câteva sentimente disperate,
ascultând cum valul năvăleşte neobosit
peste trecerea timpului.

Cerul e atât de înalt,
încât atinge sufletul.

Îmi ridic gulerul și ascult
cum respiră tăcerea în scoici.

Nimeni nu va ști
cum e să măsoți singurătatea
cu murmurul întunecat al mării,
cum e să-ți imaginezi poveștile de necrezut
despre ieri, despre mâine, despre murire.

Aprind luminile,
deschid ușa și îmi înșel așteptările.

Vi s-a întâmplat și vouă?...

* * *

Așa cum crucii i-ajunge
numele scris pe ea,
mie îmi e suficientă
dragostea ta.

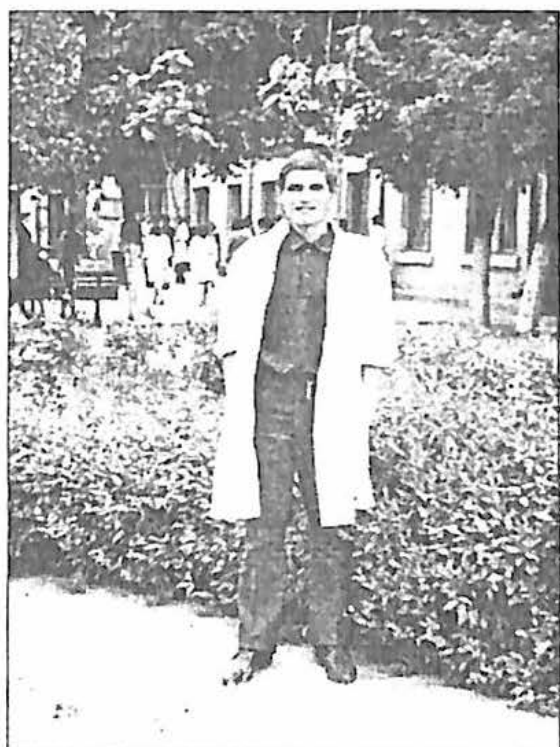
File de album

Elev

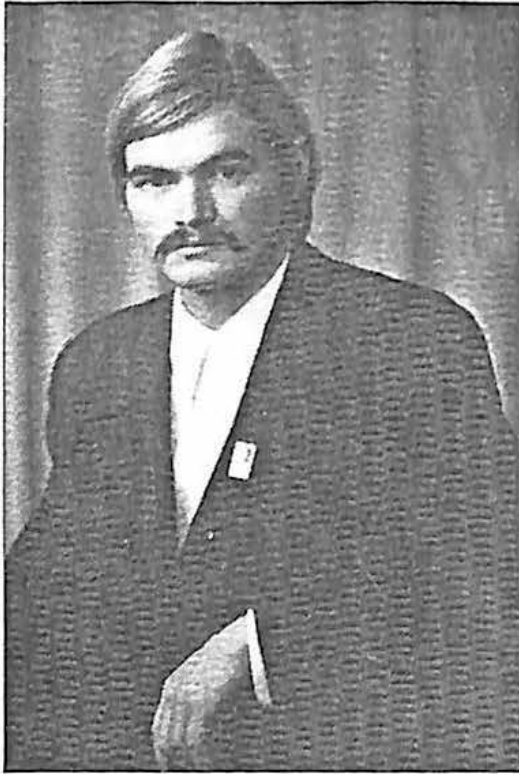
În grădina copilăriei

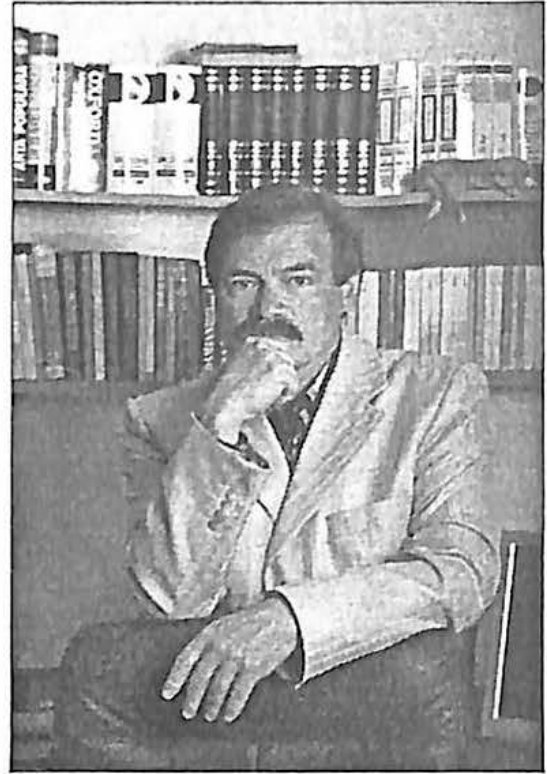
Student la medicină

Student in ale literaturii

La 20 de ani

La 60 de ani

*Cu soția Marina
la începuturi...*

... și azi

La masa de lucru din Casa Leului

În casa părintească

Ultima fotografie cu mama

*Cu Vasile Romanciuc, Valeriu Rusu
(Franța) și Iulian Filip*

Cu cântărețul Mihai Ciobanu

Cu pictorul Glebus Sainciuc

Cu Spiridon Vangheli

Cu celebrul actor rus Rolan Bâkov

Cu Grigore Vieru și jurnalistul Andrei Vizir la ASEM

Autograf de la Eugen Doga

Doi poeți și doi parlamentari

Printre scriitori și pictori

Cu actorul Dumitru Fusu și pictorița Maria Mardare

Un trandafir de la Ion Hadârcă

Între Eminescu și Cimpoi este loc și pentru noi

În America

Prietenul din Tibet

Cu scriitorul și jurnalistul dr. András Sugár

Prezentarea cărții „Poezia acasă” la Biblioteca „Târgoviște”

Cu scriitorul Vasile Romanciuc

Mereu printre copii

La Salonul de carte pentru copii

Printre artiști

La Salonul de carte

Printre compozitori și cântăreți

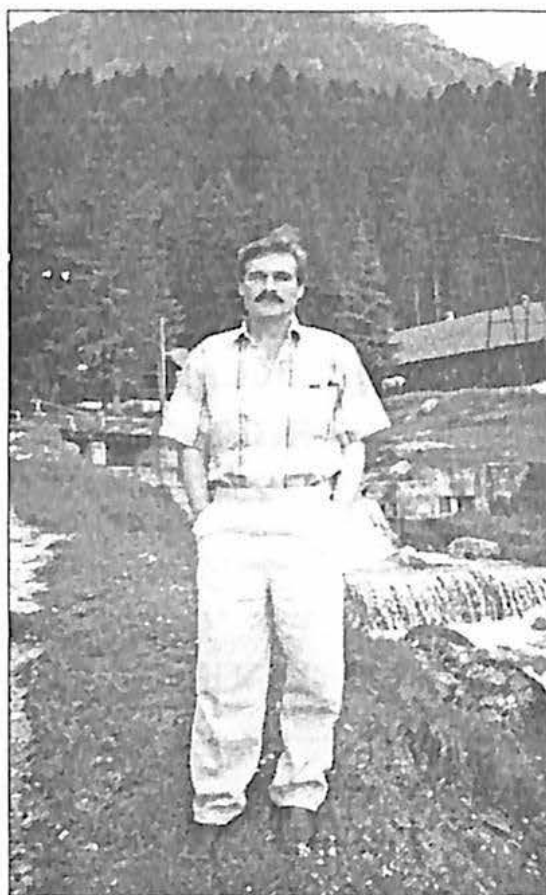
O nouă profesie

Steaua Chișinăului 2005

La Pelenia cu soția

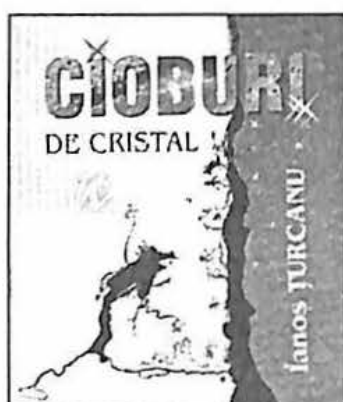

*În munții Bucegi, după prezentarea
cărții „Inimometru“*

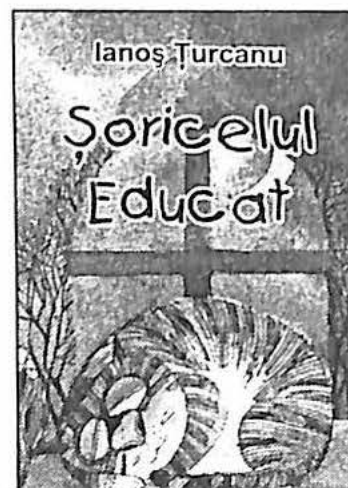

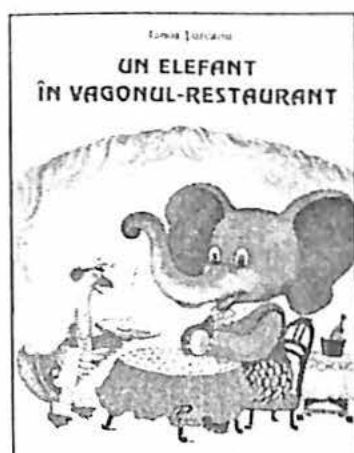
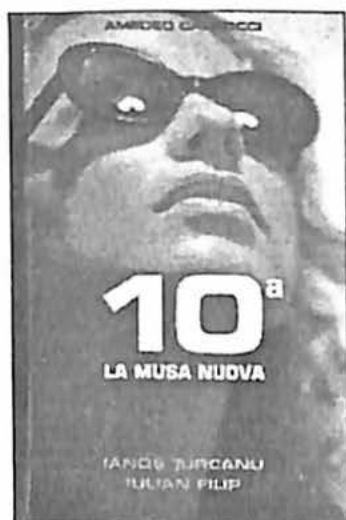
Omul mării

✓

17020302

21-20

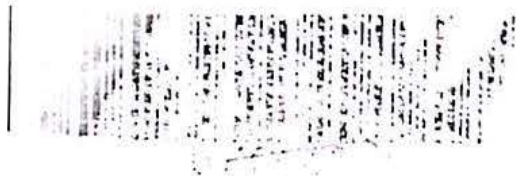
IanoAȚ AȚurcanu
Bibl. Mun. "B.P. Hasdeu", Filiala
978-9975-52-116-1

SC17020302

!

Municipalitatea B. P. Hasdeu

VERIFICAT

Esențial, miniaturistul Ianoș Țurcanu, alunecând în amintiri, depășind poezia vieții, este un poet al iubirii: „singur, pe malul mării / cioplesc chipul tău în piatra iubirii“. Chiar dacă „amintirile / mor câte puțin“ și o iubire ascunsă poate fi aflată „în căderea frunzelor de toamnă“, el știe că doar nucleul erotic, cu ale sale temeri și trădări, consfințind timpul despărțirilor oferă deplinătate. Aflat la vârsta „când dinții de lapte nu mai mijesc“, la vârsta ereziilor interzise, într-un dialog cu sufletul („ca un înger de abanos“), poetul nu pare a-l asculta. Cum ne avertizase că „toate în lume se măsoară cu inima“, invocarea iubitei se insinuează obsesiv-fantomatic: „iubita mea cu buze-amare / tu ești de-acum / numai o depărtare“.

„Cel mai cântat“ (în ipostaza textierului), chemat și așteptat la manifestările culturale din urbe, febrilul Ianoș Țurcanu e peste tot. Fie că inventează, cu har, întâmplări hazlii cu animale sentimentale (pentru cei mici), fie că ne oferă, generos, „songuri de buzunar“, el rămâne un etern adolescent (firește îndrăgostit). Fiindcă „în sânge dorul continuă să se închege“. Iar poezia rămâne „o scoică-ntoarsă către cer“.

Adrian Dinu RACHIERU